

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions.	.. 291
Announcement:	
re Matter under Rule 341 (raised by Sri C. V. K. Rao) relating to remarks of Sri V. P. Raghavachary, M.L.C. about opposition parties in the Assembly—(closed)	.. 316
Matters under Rule 341:	
re: Promulgation of Ordinances by the Government of India	.. 318
Calling attention to matters of Urgent Public Importance :	
re. Delay in acquisition of land for the Steel Plant at Visakhapatnam.	.. 324
re: Atrocities of landlords of Budharam village.	.. 326
re: Postponement of Secondary Grade Basic Training Examinations.	.. 328
Papers laid on the Table:	
Amendments to A. P. (Andhra Area) Irrigation Works (Levy of Compulsory Water Cess) Rules, 1956.	.. 330
Notifications under G. O. Ms. No. 1314, Home, (Transport-I) dated 9-10-1973 ; and G. O. Ms. No. 442, Home, (Transport-I) dated 20-3-1974.	.. 330

[Contd. on 3rd Cover

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : Sri P. Ranga Reddy

Deputy Speaker : Sri Syed Rahmat Ali

Panel of Chairmen:

1. Sri Kaza Ramanadham
2. Sri Baddam Yella Reddy
3. Smt. D. Indira
4. Sri M. Yellappa

Secretary : Sri A. Shanker Reddy,
B.A., LL.B.

Assistant Secretaries:

1. Sri M. Ramanadha Sastry
2. Sri P. Ranga Rao
3. Sri E. Sadasiva Reddy
4. Sri V. K. Viswanath
5. Sri S. Poornananda Sastry
6. Sri K. Satyanarayana Rao
7. Sri R. N. Sarma

Notifications under A. P. Motor Vehicles Taxation Act, 1968 :

(i) G. O. Ms. No. 579 Home dated 22-4-1974.	}	330
(ii) G. O. Ms. No. 887 Home, dated 18-6-1974.		
(iii) G. O. Ms. No. 888 Home, dated 18-6-1974.		
(iv) G. O. Ms. No. 889 Home, dated 18-6-1974.		
(v) G. O. Ms. No. 890 Home, dated 18-6-1974.		

Notification under A. P. Motor Vehicles Taxation Act, 1968:

(i) G. O. Rs. No. 381, Home, dated 8-2-1974.	..	331
(ii) G. O. Rt. No. 1032, Home, dated 11-4-1974.	..	331

Paper placed on the Table:

**Summary of the recommendations of the Irrigation
Committee, 1973.**

Voting of Demands for 1974-75 :

Demand No. XXXIV-Agriculture.	}	331
Demand No. XXXVI-Animal Husbandry.		
Demand No. XXXVII-Dairy Development.		
Demand No. XXXVIII-Fisheries.		
Demand No. XXXIX-Forests.		
Demand No. XXXIII-Co-operation.		

—

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Thirty Ninth day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 9th July, 1974.

The House met at Half past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker Sri P. Ranga Reddy, in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

8.30. a.m.

RECOGNITION OF BACKWARD AREAS

730—

* 3250 Q.—Sri P. V. Ramana (Anakapalli):—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) the names of taluks or districts recognised by the Government as Backward areas in the State;

(b) the criteria followed in recognising the areas as backward; and

(c) the steps proposed to be taken by the Government to improve them?

The Minister for Public Works Sri Ch. Venkata Rao deputised for the Minister for Industries :— (a) A statement showing the names of the Industrially Backward areas under Central Subsidy Scheme in the State as approved by the Government of India is placed on the Table of the House.

(b) The Planning Commission suggested the following indicates for determining the industrially backward areas in the State:

1. Per capita food grain (KGS)
2. Per capita production of Commercial crops in Kgs.
  - (a) Sugarcane
  - (b) Onions
  - (c) Chillies
  - (d) Groundnut

---

* An asterisk before the name indicates correction by the Member.

- (e) Gingelly
- (f) Castor
- (g) Tobacco
- (h) Cotton
- (i) Coconut.

3. Ratio of Agricultural workers to population.
4. Per capita Industrial output.
5. Number of factory employees per lakh of population.
6. Per capita consumption of Electricity (KWH)
7. Length of Government surfaced road per lakh of population.

(c) Intensive Campaigns are being organised to attract entrepreneurs to set up industries with the assistance of the promotional and the financing agencies in backward districts. So far these campaigns were organised in Khammam, Karimnagar, Warangal, Kurnool, Anantapur, Chittoor and Srikakulam Districts. Wide publicity is given through all media including All India Radio to attract the entrepreneurs and the facilities available for setting up Industries in Backward Districts.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[VIDE CLAUSE (a) OF L. A. Q. No. 3250]

List of Backward Districts and Tracts approved by the Government.
Backward Districts :

1 Anantapur	2 Chittoor
3 Cuddapah	4 Kurnool
5 Nellore	6 Ongole
7 Srikakulam	8 Khammam
9 Nalgonda	10 Karimnagar
11 Medak	12 Mahbubnagar
13 Nizamabad	14 Warangal

SUBSIDY TRACTS:

Old Panchayat Samithi Blocks

(in which units are eligible for investment subsidy if they had not taken effective steps prior to 1-10-1970)

DISTRICTS:

Chittoor   1 Chandragiri

New Panchayat Samithi Blocks

(in which units are eligible for investment subsidy if they had not taken effective steps on or after 26-8-1971)

- 1 Chittoor
- 2 Bangarupalem
- 3 Pulicherla
- 4 Puttur
- 5 Kalahasthi

Cuddapah	2 Proddatur	
	3 Kamalapuram	
	4 Cuddapah	
	5 Pulivendla	
	6 Rajampet	Nil
	7 Kodur	
	8 Sidhout	
Anantapur	9 Singanamala	6 Kudair
	10 Tadpatri	
	11 Gooty	
Kurnool	12 Kurnool	7 Bangannapalli
	13 Dhone	8 Nandyal
		9 Giddalur
Medak	14 Siddipet	10 Zaheerabad
		11 Patancheruvu
		12 Narsapur
		13 Medak
Karimnagar	15 Peddapalli	14 Sircilla
	16 Sultanabad	15 Manthani
	17 Karimnagar	
	18 Huzurabad	
Warangal	19 Hanumakonda	16 Ghanapur
	20 Narsampet	17 Jangaon
	21 Mahbubabad	18 Mulug
Khammam	22 Khammam	19 Kallur
	23 Tirumalaipuram	20 Yallandu
		21 Kothagudem
		22 Aswaraopet
		23 Burgampad
		24 Bhadrachalam
Nalgonda	24 Suryapet	25 Kodad
	25 Nalgonda	26 Huzurnagar
	26 Mungadi	27 Miryalaguda
	27 Nakrakal	28 Peddavoora
		29 Devarakonda
Mahabubnagar	28 Kalwakurthy	30 Mahabubnagar
	29 Amangal	31 Jedcherla
		32 Shadnagar
Nizamabad	Nil	33 Yadpalli
		34 Nizamabad
		35 Kamareddy
		36 Domakonda
Srikakulam District		Entire Srikakulam District.
Giddalur is in Prakasam District.		

Further, the Municipal towns falling within the district of Srikakulam and the above sanctioned 'Areas' would also be entitled to the central Scheme of investment subsidy but not the Municipal towns outside these 'areas'.

శ్రీ పి. వి. రమణ :—ఈ బ్యాక్ వర్డు ఏరియాల నిర్ణయించేప్పుడు డిస్ట్రిక్టును ఒక యూనిట్ గా తీసుకున్నట్లు కనిపిస్తున్నది. విశాఖపట్టణం టౌనులో ఇండస్ట్రిసు ఉన్నంత మాత్రాన మొత్తం డిస్ట్రిక్టు ఫార్వార్డుగా నిర్ణయించడం జరిగింది. అందు చేత అలాకాకుండా ఒక తాలూకా కాని, రీజియన్ కాని ఒక ఏరియాగా తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేసి స్టాటిస్టిక్సు తయారు చేయిస్తారా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకటరావు :—స్టేట్ మెంటులో మనవిచేసాను. మన రాష్ట్రంలో 14 జిల్లాలలో 6వ పంచాయతీ సమితులకు ఈ బెనిఫిట్ ఇవ్వడం జరిగింది. సమితి యూనిట్ గా ఉండేట్లు తీసుకొనడం జరిగింది. స్లానింగు కమిషను సజెస్టు చేసిన ఇండెక్సును ఫాలో చేసి ఇది చేయడం జరిగింది.

శ్రీ పి. వి. రమణ :—వైజాగ్ డిస్ట్రిక్టులో విశాఖపట్టణంలో ఇండస్ట్రిసు ఉన్నాయి. మొత్తం జిల్లాలో మరెక్కడా ఇండస్ట్రిసు లేవు. మొత్తం అంతా ఈ పర్వూలోకి రాలేదు. అందుచేత ఒక ఫిర్కాను కాని రెవిన్యూ డివిజనును కాని బేసిక్ గా తీసుకొని అది బ్యాక్ వర్డు ఏరియా అవునా కాదా అని నిర్ణయిస్తారా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకటరావు :—స్లానింగు కమిషను సజెస్టు చేసి ప్రకారం రిటర్న్ చేసినప్పుడు వైజాగ్ డిస్ట్రిక్టులో మిగిలిన ప్రాంతాలు రాలేదు.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ (పొంగళగిరి) —ఫిర్మ ఫైవ్ ఇయర్ డ్రాఫ్టు స్లానులో బ్యాక్ వర్డు ఏరియాలను అభివృద్ధి చేయడంలో ఖరీదుగల క్రాఫ్టు వేయుటకు ప్రత్యేకమైన స్లాటు చేయడానికి లేబర్ ఇంజనీరింగ్ సెంటివ్ స్కీము వంటివి పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? బాగా డెవలప్ అయిన ఏరియాలలో అక్కడ ఉన్నటువంటి ఇండిజినస్ను, కేపిటల్ ని పెట్టుకొని ప్రోత్సహించుకొని చేసుకోవచ్చును ప్రయివేటు ఇండస్ట్రిసుని. ఇన్ స్ట్రూక్షన్స్ నుంచి డబ్బు తీసుకొని ఈ బాక్ వర్డు ఏరియాలను డెవలప్ చేయాలని వ్యష్టంగా చెప్పబడి ఉంది. ఇకముందు ఆ విధంగా అనుసరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకటరావు :—మన స్టేటులో బ్యాక్ వర్డు ఏరియాను ఉన్నాయి. స్టేట్ గవర్నమెంటు ఇచ్చేటటువంటి ఇన్ సెంటివు కాకుండా అదనంగా గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వీటికి 50% ఆఫ్ ఇన్ సెంటివు సబ్సిడీ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. శ్రీకృష్ణగారు చెప్పింది దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—సి లో ఇచ్చింది సైనిఫిక్ గా ఉన్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ సలహాను తీసుకోండి.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకటరావు :—అలాగే.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి (గూడూరు) :—ఇందులో ఇండస్ట్రియల్ బ్యాక్ వర్డు ఏరియానే అనే పదం లేనేలేదు. సంవత్సరానికి రు. 18 కోట్లు చొప్పున 90

కోట్లు ఇవ్వవచ్చు అన్నారు. దానిని ఎక్కడ ఖర్చు పెట్టాలి అనేదానికి బ్యాక్ వర్డు ఏరియాలను నిర్ణయించారు. ఈ ప్రశ్న పరిశ్రమలకు సంబంధించిన ప్రశ్న అనిపించడం లేదు ఒక వేళ అనిపిస్తే నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలు బ్యాక్ వర్డు ఏరియాలు క్రింద వ్రాసారు. కాని ఆ జిల్లాలలో ఏ ఏ బ్లాక్కు బ్యాక్ వర్డు ఏరియాలో కనబరచలేదు. అ.బ్లాకుల పేర్లేమిటి ?

Mr. Speaker :—Since the Member addressed the Industries Minister in regard to backward areas in his district perhaps, these details might not have been given. However, let the Minister tell about it.

శ్రీ సి.హెచ్. వెంకట్రావు :— ఇందులో నెల్లూరు జిల్లా లేదు. తరువాత స్టేట్ గవర్నమెంటు 1974 లో అప్రూవ్ చేసినది. దాని తరువాత రిప్రజెంటేషన్లు వస్తే స్టేట్ గవర్నమెంటు రికమెండు చేయడం జరిగింది. కాని ఆల్ ఇండియా పాటర్న్ ఏమంటే ప్రతి స్టేటులో డిస్ట్రిక్టువైజు యూనిట్లు వారు తీసుకున్నారు. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ప్లానింగు కమిషను ఎఫూల్ కాలేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :— డిస్ట్రిక్టు యూనిట్ గా తీసుకొని డిస్ట్రిక్టులో పంటలు, నీటి సదుపాయం అని మొదలు పెట్టారు. యూనిట్ తగ్గిపోవాలి. 2 ఏ విలేజీలు యూనిట్లు కావాలి ఏరియాను బట్టి అవుతుంది కాని ప్రజల జీవన స్థాయి దృష్టిలో లేదు. వాస్తవంగా ప్రజల విషయం తీసుకొనడం లేదు. కాకినాడ టౌను ఉంది. Actually people have no school, people have no water, people have no light, people have no road. Naturally, you have got to take all these things into consideration. I want the Government to take into the conditions of the people in a smaller area.

శ్రీ అనంత వెంకటరెడ్డి (అనంతపూర్) :— ఈ స్టేట్ మెంటులో అనంత పూర్ జిల్లాలో 4 సమీతులు వేసారు. రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతం. తరచు కరువు కాటకాలకు గురిఅయ్యే ప్రాంతం. రాయలసీమ డెవలప్ మెంటు బోర్డు రిపోర్టులో కూడా అనంతపూర్ జిల్లా క్రానిక్ ఏరియా అని గుర్తించబడింది. అక్కడ ఇండస్ట్రిసు కూడా లేవు. కాబట్టి జిల్లా అంతా వెనుకబడిన ప్రాంతంగా గుర్తిస్తారా ?

శ్రీ సి.హెచ్. వెంకటరావు :— మన స్టేటు గవర్నమెంటు రికమెండు చేసిన ప్రకారం క్రైతేరియా ఇచ్చారు. అందులో ప్లానింగు కమిషను యాక్సెప్టు చేసింది మీ ముందుఉంచాము.

శ్రీ బి. విజయకుమార్ రాజు (భీమవరం) :— పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో అవలాండు ఏరియా చాలా వెనుకబడి ఉన్నది. రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి బ్యాక్ వర్డు ఏరియాలకు ఏమీ తీసికోదు. అటువంటి దానిని గుర్తించకపోవడంలో కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— బ్యాక్ వర్డు అంటే ఇండస్ట్రియల్ బ్యాక్ వర్డు. ప్లానింగు కమిషను నిర్దేశించినటువంటి యాక్టు ప్రకారంగా మేము చేసాము. వారు ఒప్పుకున్నారు. ఇండస్ట్రిసు రావడానికి అవకాశం ఉన్న ఏరియాలను ఇండస్ట్రియల్ బ్యాక్ వర్డు ఏరియాలగా డిక్లర్ చేసాము. వాటికి ఇన్ సెంటివు వస్తాయనే ఉద్దేశ్యంతో చేసాము.

8.40 a.m.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :— ఇప్పుడు చీఫ్ మినిస్టరుగారు చెప్పిన క్రైచేరియా ప్రకారము మన రాష్ట్రములో కొస్టల్ డిస్ట్రిక్టులో అవ్వలొందు ఏరియా అంతా కూడ ఇండస్ట్రియల్ బ్యాక్ వర్డు ఏరియాగా ఉన్నది. అక్కడ ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్మెంటు చేయడానికి తగిన వనరులు కూడ ఉన్నవి. ఆ అవ్వలొండ్ ఏరియాలో ఏ భాగాన్ని చూచినప్పటికీనీ కూడ, కృష్ణా, గుంటూరు, ఈస్టు ఆండ్ వెస్టు గోదావరి అవ్వలొండు ఏరియాలో ఇండస్ట్రిసును డెవలప్ చేయడానికి మంచి అడుగు ఉన్నప్పటికీ ఎందుకు ఇవి అందులో చేర్చబడలేదు? అవన్నీ ఎకనామిక్లీ బ్యాక్ వర్డు, సోషల్లీ బ్యాక్ వర్డు, ఇండస్ట్రియల్ బ్యాక్ వర్డుగా ఉండి పొ తెనిషియల్స్ ఉన్నప్పుడు అక్కడ ఇండస్ట్రిసును డెవలప్ చేయడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయ కూడదు?

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ జె. వెంగళరావు) :— ప్రకాశం జిల్లానుంచి, నెల్లూరు జిల్లా నుంచి కూడ కొన్ని పాకెట్టు రికమెండ్ చేశాము, వారు ఆ క్రైచేరియా క్రింద అవప్పీ రావు గనుక కోస్టల్ ఏరియాస్ రావు అని దానినంతా వాళ్లు ఎక్స్ క్లూడ్ చేశారు,

Sri A. Sreeramulu (Eluru) :— There is something wrong in regard to the criteria laid down for selecting the industrially backward areas. In support of this I quote Chintalapudi in West Godavari District. I want to know whether this is more prosperous than Nizamabad which is included. Will the Government reexamine this criteria. What is the amount of investment by way of subsidy that is granted and what is the total amount which has been distributed for starting cottage industries in these areas during 1973-74?

శ్రీ సి.హెచ్. వెంకటరావు :— ప్లానింగు కమిషన్, స్టేట్ గవర్నమెంటు అన్ని పరిస్థితులను పరిగణలోనికి తీసుకొని క్రైచేరియా బట్టి డిస్ట్రీడ్ చేసినవి. ఫర్వాలేదా ఇంకేమైనా ఉంటే స్టేట్ గవర్నమెంటు రెకమెండ్ చేయవలసినవి, గౌరవసభ్యులు చెప్పితే ప్రభుత్వము అలోచించి అవకాశము ఉంటే తప్పనిసరిగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రెకమెండ్ చేయడం జరుగుతుంది. ఏమైనప్పటికీ ప్లానింగు కమిషను అప్రూవ్ చేయవలసిన అవసరం ఉంటుంది.

Sri A. Sreeramulu :—Will the Government review?

శ్రీ సి.హెచ్. వెంకటరావు :— సజెషన్సు పరిగణలోనికి తీసుకోడానికి అవకాశము ఉండాటి. ఏదైనా ప్లానింగు కమిషన్ సైవల్ అథారిటీ. ఇప్పుడు కొన్నిచోట్ల సబ్సిడీ క్రింద 15% ఇచ్చినారు. ఇదివరకు 1971 వరకు 10% ఇచ్చినారు ఇండస్ట్రియల్ అసిస్టెన్సు. ఇప్పుడు 15% లేకెస్టు ఇన్ క్రీక్ చేసినారు. ఇదివరకు 71, 54 వేలు రూపాయలు అసిస్టెన్సు ఇవ్వడము జరిగింది.

శ్రీ సి. పీటర్ పాల్ (ప్రతిపాదు) :— చీఫ్ మినిస్టరు చెప్పినట్లుగా అట్రాక్టు చేయబడినటువంటి ఏరియాస్ లో ఇండస్ట్రియల్ కు తగినటువంటి అవకాశాలు కల్పించేదానికి అక్కడ పవరు, వాటరు ఇటువంటివి దొరకనందువల్లనే అక్కడికి వచ్చేటటువంటివి కూడ వెనుకకు పోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. కనుక ఇటువంటి సౌకర్యాలు వెంటనే కలిగించేదానికి ప్రభుత్వము ప్రయత్నము చేస్తుండా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అది కలిగించాలనే ఉద్దేశముతోనే ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కార్పొరేషను ఒకటి పెట్టబడింది అది పవరు, లాండు అవన్నీ కూడ చూస్తుంది.

డా. బి. కళావతి (మాడుగుల) :—విశాఖపట్నం జిల్లాలో పర్సెంటేజ్ ఆఫ్ గిరిజన్సు ఎక్కువగా ఉన్నారు, కనుక అక్కడ ఫారెస్టు బేస్డ్ ఇండస్ట్రీసు పెట్టుకో దానికి ఎంతో అవకాశము ఉన్నది. కనుక గిరిజన్సును దృష్టిలో పెట్టుకొని విశాఖ పట్టణము డిస్ట్రిక్టును బ్యాక్ వర్డు డిస్ట్రిక్టుగా డిక్లెర్ చేయడానికి అవకాశము ఉన్నదా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—జనరల్ గా ఒక ఆలోచన ఉన్నదండి ; ఆల్ మోసు ఆల్ సెడ్యూల్లు అండ్ ఏజెన్సీ ఏరియాస్ ను బ్యాక్ వర్డు ఏరియాస్ క్రింద రెకమెండ్ చేయాలని. అది ఇంకా చేయలేదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట) :—ఇందులో ఓల్డ్ పంచాయతీ సమితి బ్లాక్స్ న్యూ పంచాయతీ సమితి బ్లాక్స్ అని చెప్పారు. ఓల్డ్ పంచాయతీ సమితిలో ఉన్నవి న్యూ పంచాయతీ సమితిలో లేవు. న్యూ పంచాయతీ సమితిలో ఉన్నవి ఓల్డ్ పంచాయతీ సమితిలో లేవు. వరంగల్ జిల్లాలో హనుమకొండ, నరసన్నపేట, మహబూబాబాద్ ఇవి ఓల్డ్ పంచాయతీలో ఉన్నాయి, ఘనాపూర్, జనగాం. ములుగు ఇవి న్యూ పంచాయతీ సమితిలో ఉన్నాయి. మొత్తము ఈ ఆరు అమలులో ఉన్నట్లైనా ? ఇందులో ఇంకొకటి ఏమున్నదంటే ఈ పంచాయతీస్ 1970 లోపలనే ఎఫెక్టివ్ స్టేషన్ గనుక తీసుకొన్నట్లయితే అవి అమలులో ఉన్నట్లైనవి, న్యూ పంచాయతీసు 1971 ఆగస్టు వరకు ఎఫెక్టివ్ స్టేషన్ తీసుకొంటే అవి అమలులో ఉన్నట్లైనవి మాకు ఇచ్చిన దానిలో ఉన్నది. అయితే దీనియొక్క అర్థము ఎమిటో సెలవిస్తారా ?

శ్రీ సి. హెచ్. వెంకటరావు :—వారు చెప్పినట్లు ఓల్డ్ పంచాయతీ సమితిను ఉన్నాయి, న్యూ పంచాయతీ సమితిన్ ఉన్నాయి. ఓల్డ్ పంచాయతీ సమితిను 1-10-70 వరకు అప్రూవ్ చేశారు. 1971 లో మిగతావి డిక్లెర్ చేయడము జరిగింది. 1-10-70 కంటే ముందు ఉన్నటువంటి ఇండస్ట్రీసుకు ఎక్స్ పాన్షన్ ఉంటే తప్ప వాటికి అవకాశము ఉండదు అని చెప్పి తరువాత 26-8-71 నుంచి ఎఫెక్టివ్ స్టేషన్ తీసుకొన్నటువంటి వాటికి సబ్సిడీ ఆస్వయిస్తుంది.

Mr. Speaker:— I have allowed supplementaries to the main question and I have scrupulously adopted the policy of allowing one supplementary to each member. Still this one question has taken 15 minutes. How can you ask the Chair to complete? Please allow me to go to the next question.

MANUFACTURE OF PRINTING PRESSES IN ANDHRA PRADESH
731—

* 3448-(L) Q.—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

- (a) whether there is any proposal to instal a factory to manufacture printing presses in Andhra Pradesh ;
- (b) if so, where will it be located and when ; and
- (c) what will be the cost of the factory ?

Sri Ch. Venkat Rao :—(a) The Andhra Pradesh Industries Development Corporation Limited, Hyderabad has a proposal to set up a unit for the manufacture of printing machines.

(b) The unit for the manufacture of printing machines is proposed to be located in Vijayawada. Action will be taken to locate the unit soon after the technical collaboration agreement is finalised.

(c) The capital outlay of the project is estimated to be around Rs. 3.5 crores.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—దీనివల్ల ఎంతమందికి ఉద్యోగము చూపించ గలుగుతారు ?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకటరావు :—250 మందికి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ గాక ఇంకెవరైనా పాటాదార్లు ఉన్నారా ? ఎవరితోనైనా కొలాబరేషన్ ఉన్నదా ? సాంకేతిక కొలాబరేషన్ కూడ ఉన్నదా ?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకటరావు :—చెక్కికల్ కొలాబరేషన్, ఫారిన్ కొలాబరేషన్ దీనికి ఆవసరము హాఠీ ఇంటర్ ప్రెస్ యునైటెడ్ కింగ్ డం వాళ్ళతో నెగోషియేషన్లు జరుగుతున్నాయి. ఇంకా ఫైనలైజ్ కాలేదు. ఫైనలైజ్ కాగానే, తగిన చర్యలు తీసుకోబడతాయి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—3, 4 క్రోర్లు పెట్టుబడి పెట్టి విజయవాడలో పెట్టారు. ఎన్ని ప్రెస్ ల రయారవుతాయి ? అవి ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు ?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకటరావు :—కొలాబరేషన్ ఇంకా ఫైనలైజ్ కాలేదు. అది ఫైనలైజ్ చేసిన తరువాత, స్టార్టచేసిన తరువాత ప్రోడక్షన్ లోకి రావడానికి మూడు సంవత్సరాలు పడుతుంది దీంట్లో తయారు చేసేవి :

- (1) Hot metal composition machines 250 Nos per annum.
- (2) Proof Processing machines 250 Nos per annum etc.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :—ప్రయివేటు ఎంటర్ ప్రీనర్లు ఎవరైనా ఉన్నారా ? లేకపోతే ప్యూచర్ లో ఎవరైనా చేరడానికి ఆవకాశము ఉన్నదా ?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకటరావు :—కొలాబరేషన్ అయిన తరువాత చేరవచ్చును. ఎ. పి. ఐ. డి. సి. వాళ్లు తయారు చేస్తున్నారు ఈ స్కీము, ఫారిన్ కొలాబరేషన్ తో జరుగుతున్నది. ఆ నెగోషియేషన్లు జరుగుతున్నవి. అది అయిన తరువాత ప్రయివేటు ఎంటర్ ప్రీనర్లకు ఆవకాశము ఉంటుంది.

Sri A. Sreeramulu :—Is it proposed to manufacture automatic machines in this Factory, because H M. T. had already started to manufacture automatic machines in India ? Till now we are importing printing machines. Do you propose to manufacture automatic printing machines ?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకటరావు :—ఇది ఆటోమ్యాటిక్ అవుట్ కాండ్ చెప్పలేమంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇక్కడ లినో ట్రైపు, రోటరీ మిషిన్సు మాన్యుయ్యూక్చర్ చేసేది. వాళ్లు చేసేది వేరు. మామూలు ప్రింటింగు మిషిన్సు హెచ్.ఎం.టి. వాళ్లు చేస్తున్నారు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—కవర్ ప్రింటింగు చేసేదానికి కూడ ఇందులో అవకాశం ఉన్నదా? ఎందుచేతనంటే ఇప్పుడు ఇంటర్-నేషనల్ గాగాని, నేషనల్ గాగాని ఆది బాగా టెక్నలాజికల్ గా అడ్వాన్సు అయి ఉన్నదికదా? ఇప్పుడు ఏ ఏ కంట్రీనోతోటీ మీరు కరస్పాండెన్సు చేస్తున్నారు. ఈస్టు జర్మనీ కూడ ముందుకు వచ్చింది. అడ్వాన్సు టెక్నాలజీ ఇందులో ఉన్నది. కనుక దాని విషయంకూడ పరిశీలన చేస్తారా?

సి హెచ్. వెంకటరావు :—గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచనకూడ దృష్టిలో ఉంచుకోబడుతుంది.

ROAD TRANSPORT CORPORATION BODY BUILDING UNIT
AT NAGARJUNASAGAR

732—

* 4247 Q.—Sri Nimmala Ramulu (Chalakerthi):—Will the hon. Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether there is any proposal with the State Road Transport Corporation to establish a body building unit at Nagarjunasagar; and

(b) if so, when the same will be established?

The Minister for Transport (Sri J. Chokka Rao) :—(a) No, Sir. There is no such proposal now.

(b) Does not arise.

(ఎ) ప్రస్తుతము రోడ్డు రవాణా సంస్థలో అటువంటి ప్రతిపాదన లేదు.

(బి) ఉద్భవించదు.

శ్రీ ఎన్. రాములు :—నాగార్జునసాగర్ నిర్మాణం సందర్భంలో కట్టినటువంటి బిల్డింగు అక్కడ చాలా వెకేంట్ గా ఉన్నవి. అవి అన్ని విధాలా అనుకూలంగా ఉన్నవి. అక్కడ కొంతమంది రోడ్డు ట్రాన్స్పోర్టు ఉద్యోగులు కూడ వచ్చి చూచినారు, ప్రతిపాదన కూడ ఉన్నది. కాని మంత్రిగారు అంటున్నారు ఇప్పుడు అటువంటి ప్రతిపాదన ఏమీ లేదని. ఈ విషయాన్ని పునరాలోచించి అక్కడ ఏదైనా పెట్టడానికి అవకాశాలు ఉంటాయేమో ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ జె. చొక్కారావు :—1972 లో కార్పొరేషన్ అక్కడ ఒక ట్రెయినింగు స్కూలు పెట్టాలని ప్రాజెక్టు హౌసుకొరకు పి. డబ్ల్యు. డి. వారిని ఆడగడం జరిగింది. వారు దానికి నాగార్జునసాగర్ ఇంజనీరుతో కలసి మాట్లాడి దాని విషయంలో ఒక నిర్ణయం వచ్చేవరకు ఏమీ చెప్పలేమన్నారు; ఒకవేళ అది ఇచ్చినా మార్కెట్

వైర్లవ మీద ఇచ్చే అవకాశముంటుందని తెలపడం జరిగింది. అక్కడ కొన్ని భవనములు ఉన్నమాట నిజమే రాములుగారు మొదటినుంచి ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు అక్కడ పరిశ్రమ లేవైనా నెలకొల్పాలి అని కార్పొరేషన్ కూడ అక్కడ ఉన్నటువంటి భవనాలు, స్థలము అదంతా పరిశీలించిన తరువాత ఏదైనా కార్యక్రమము ఆలోచిస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను

8.50 a.m.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్ష, ఇక్కడ భవనాల విషయము కాదు సమస్య. అక్కడ డాప్ కన్స్ట్రక్షన్ జరిగేటప్పుడు ఒక వర్కౌప్ పెట్టారు. ఇప్పుడు ఆ వర్కౌప్ షాప్ ఉపయోగపడకుండా, పనిలేకుండా పడి ఉంది. ఆ వర్కౌప్ షాప్ ను రీ మోడర్ చేసి, రీ ఆర్గనైజ్ చేసి, దానిని కొంత రీ ఎక్విప్ చేస్తే - బాడీ బిల్డింగ్ కు పనికి వస్తుందని ఆర్.టి.సి. ఎంప్లాయిస్ ఇదివరకు సజస్ట్ చేశారు అక్కడ ఈ వర్కౌప్ బాడీ బిల్డింగ్ కు ఉపయోగపడేటట్లు చేయటానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు :—గవర్నమెంట్ పరిశీలించి—పి డబ్ల్యు.డి. వారు అది ఇచ్చినట్లయితే—కార్పొరేషన్ అది వినియోగించుకొని ఏ కార్యక్రమము సాగించాలో అది సాగించటానికి తప్పకుండా ప్రయత్నము చేస్తుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్ష, మంత్రిగారి సమాధానము చాలా విచిత్రముగా ఉంది. ఆ వర్కౌప్ షాప్ ను బాడీ బిల్డింగ్ కు ఉపయోగపెడతారా అని అడిగితే గవర్నమెంటు మాకు ఇస్తే మేము ఉపయోగపడతాము అంటే ఎట్లా ? గవర్నమెంటు అంటే ఎవరు ? మీరు గవర్నమెంటు కాదా ? ఆ మంత్రిగారు—పి, డబ్ల్యు.డి. మంత్రిగారు—అంటారు ఒకచోటనే ఉన్నారుకదా. గవర్నమెంటు వారు ఇచ్చినప్పుడు—అని సమాధానము చెబితే ఎట్లా ? రెండు గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటుయే కదా ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు :—ప్రభుత్వము పరిశీలిస్తుంది అని చెప్పాను అక్కడ బాడీ బిల్డింగ్ కు కార్పొరేషన్ ఆలోచనలో ఉన్నదా—అని కళ్ళకును. దానికి గవర్నమెంటు ఇస్తే కార్పొరేషన్ ఆలోచిస్తుందని చెప్పాను ప్రభుత్వం అన్ని విషయాలు ఆలోచించి—ఈ ఆర్.టి.సి. బాడీ బిల్డింగ్ యేగాక, ఇంకా ఏ పరిశ్రమలైనా అక్కడ పెట్టవలసిఉంటే—అది కూడ ఆలోచిస్తుంది.

శ్రీ పి. పుల్లారెడ్డి (గద్వారీ) :—ఇప్పుడు ఆల్విన్ మెటల్ వర్కులో ప్రతి నెల 100 బిస్సు బాడీలు తయారవుతున్నవి. ఆర్.టి.సి. వారు బిస్సు బాడీలు తయారుచేయటానికి ఒక సెపరేట్ యూనిట్ ఉన్నది. వచ్చే ఐదు సంవత్సరాలలో బిస్సులు ట్రాన్స్పోర్టు వారు సిద్ధం చేయాలని అనుకొంటున్నారు. ఇప్పుడు ఆల్విన్ మెటల్ వర్కుకు, ఆర్.టి.సి.లో ఉన్న బిస్సు బాడీ బిల్డింగ్ యూనిట్ కు సఫిషియంట్ వర్కు లోడ్ లేదు. అటువంటప్పుడు ఇంకొకచోట బిస్సు బాడీ బిల్డింగ్ యూనిట్ పెట్టటానికి ప్రభుత్వము ఎందుకు ప్రయత్నము చేస్తున్నది ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు :—బిస్సు బాడీ బిల్డింగ్ పని ఉన్నది కాని చేసిన దొరకటం లేదు. షేపింగ్ దొరికితే పని బాగా ఉంటుంది. రైల్వే స్టేషన్ సౌకర్యము, రా మెటీరియల్, షిటివెట్ సాయింట్ ఆఫ్ వ్యూ—ఆవన్నీ పరిశీలించి - బాడీ బిల్డింగ్ యూనిట్ పెట్టే విషయము ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుంది. నాగార్జున సాగర్ ప్రాంతంలో ఆర్.టి.సి. ఏదైనా కార్యక్రమము చేపెట్టుతుంది

అక్కడ ఎకనమిక్ అవుతుందా కాదా అన్నది - ఆ వనరులు అన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని నిర్ణయం చేస్తుంది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం):— ఆర్. టి. సి వారు పి. డబ్ల్యు. డి. వారిని అడిగారు. పి. డబ్ల్యు. డి. వారు ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటువారిని అడిగి - నాగార్జున ఇంజనీరింగ్ కాలేజీని అక్కడకు మార్చే విషయం - ఆ సమాచారం వచ్చిన తర్వాత - తెలియజేసామని చెప్పారు. అయితే అక్కడకు నాగార్జున ఇంజనీరింగ్ కాలేజీని తరలించనప్పుడు - మళ్ళీ ఆర్. టి. సి. అక్కడ బాడీ బిల్డింగ్ కర్మాగారాన్ని పెట్టే ప్రతిపాదనను పి. డబ్ల్యు. డి. వారితో సంప్రతించిందా ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు:—నాగార్జున ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ అక్కడకు పిప్లు జేయాలా, వద్దా, అన్నది తేలివ తర్వాత గవర్నమెంట్ ఎగ్జామిన్ చేస్తుంది. అక్కడ ఉన్న వనరులను పరిశీలిస్తుంది

శ్రీ డి. వెంకటేశం:—నాగార్జున ఇంజనీరింగ్ కాలేజీని అక్కడకు తరలించటం లేదని లోగడ ఒక ప్రశ్నకు ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పటం జరిగింది వనరులు అంటే - ఏమి వనరులు చూస్తున్నారు? వనరులు ఏమి పరిశీలన చేస్తారు ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు:—ఈ సంవత్సరం కార్పొరేషన్ ఆ ప్రజోజిల్ పెట్టారు. పి. డబ్ల్యు. డి. వారు ఇప్పుడు ఇవ్వలేము అన్నారు. తర్వాత ఇస్తే మార్కెటు ప్రైస్ ప్రకారం ఇస్తాము అన్నారు. కార్పొరేషన్ గాని, ప్రభుత్వం తరపున గాని అక్కడ ఏమి పరిశీలనలు పెట్టాలో - అవి పరిశీలనలో ఉన్నవి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి):—ఈ బాడీ బిల్డింగ్ యూనిటు యీ కేపిటల్ సిటీలో ఎక్కడైనా ఉన్నదా? ఆర్. టి. సి. చేతిలో ఉన్నదా? లేక ప్రయివేటు వారికి ఇచ్చి ఉన్నారా ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు:—అల్వీన్ మెటల్ వర్క్స్, పబ్లిక్ సెక్టార్ లో హైదరాబాద్ సబ్సిడీ ములో ఉన్నది.

శ్రీ ఎల్. నారాయణ (సికింద్రాబాద్):—ఇప్పుడు నాగార్జునసాగర్ దగ్గర ఉన్నటువంటి షెడ్స్ గాని వనరులు గాని వేస్తుగా ఉండిపోతున్నాయన్నది మంత్రిగారికి తెలుసునా? అక్కడకు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ రావటం లేదు కాబట్టి - యీ ప్రభుత్వ కేటెగెరీ తూర్పుని - అక్కడ ఉన్న షెడ్స్, వనరులు సర్వీనియోగ పర్చటానికి నిర్ణయం తీసుకొంటారా? ఇది ఆర్. టి. సి. క్వశ్చన్ కాదు. అక్కడ ఉన్న బిల్డింగ్స్, షెడ్స్, వనరులు వేస్తుగా పడి ఉన్నాయి. అక్కడ ఇంటి కప్పులు, కిటికీలు ఎత్తుకుపోతున్నారు. అది గవర్నమెంటు ఆస్తి. దానిని సర్వీనియోగం చేయటానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొంటుందా ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు:—అలోచనలో ఉన్నది. పరిశీలన చేస్తాము.

STARTING OF LEPER COLONIES

733—

*3639 Q- H Sri C.E. Morris (Nominated):—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to State :

(a) Whether there are any proposals with the Government to start new leper colonies with attached hospitals or sanatoria near about the twin cities or the other cities like Vijaywada and Visakhapatnam and

(b) whether it is a fact that the amounts allotted by the Centre to our State for eradication of leprosy in our State were not spent in full; if so what are the reasons?

The Minister for Health and Medical (Sri K. Rajamallu) :—(a) There are no such proposals. I want to say something here. The present arrangements in the colonies (whatever we have in the twin cities and other places) are in a pell-mell condition. The department has taken all steps to see that they are reorganised and kept in a proper way.

(b) No, Sir. Hence does not arise.

Sri C. E. Morris :—Mr. Speaker Sir, I hope that all the hon. Ministers and Legislators here, in this august Assembly will assist me in my endeavour to draw the attention of the hon. Minister for Health and Medical in the vital importance of doing something immediately in the way of eradicating leprosy in our State. Lepers are increasing in number. They could be found on public roads, shopping centres, markets and places of worship and at Laka-di-ka-pool bridge pavements. They can be observed sitting with their out stretched limbs and thereby obstructing the pedestrians. They have open sores deliberately exposed to evoke sympathy. This is not only repulsive to look at but can become contagious. Yet, many Police men Pass and repass without even winking an eye lid. I plead to the hon. Members on humanitarian grounds to come forward now and join me in requesting our hon. Speaker to allow a discussion in the House on this vital important issue for atleast half-an-hour.

Mr. Speaker :—That will be considered separately. This is question hour. Please put a supplementary, I will allow the discussion.

9-00 a. m.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—సికింద్రాబాద్ మాలాల్ లో రిహబిలిటేషన్ సెంటర్ యున్నది. 550 కు పైగా రోగుల ఫామిలీస్ ఆక్కడ ఉన్నారు. ఆక్కడ క్రొత్తగా హాల్ వేయడానికి మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ వారు ఒప్పుకోవడం లేదు. ఉన్నవి పీకీవేస్తున్నారు. వారు యిక్కడికి వచ్చి నిటిలో బెగర్స్ గా ఉండి అడుగుకొని తిని జీవించాల్సి యున్నది. వారి జీవన భృతికి ప్రభుత్వం ఏమీ సహాయం చేయదలచు కొన్నారు? వారి బిడ్డలను బోర్డింగ్ గ్రాంట్స్ యిచ్చి బోర్డింగ్ హౌసెస్ లో పెడతారా?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—ఇప్పుడున్న ఎర్రెంజ్ మెంట్ సక్రమంగా లేదు. అఫీసర్స్ కమిటీ వేయడం జరిగింది. ఆ కమిటీవారు ఈ విషయాల్ని స్టడీ చేస్తారు. ఇప్పుడు కొన్ని ప్రైవేట్ ఆర్గనైజేషన్స్ ఉన్నాయి గవర్నమెంట్ కు సంబంధించినవి ఉన్నాయి.

సిటి అవతల చోటు చూడడం జరిగింది. కొన్ని షెల్టర్స్ వేసి, బజారులో పేవ్ మెంట్ మీద తిరగకుండా అక్కడనే ఉంచి విద్య, వైద్యం, యింకా యితర సదుపాయాలు అన్నీ కల్పించి అక్కడ ఉంచాలనే ప్రయత్నాలు చేయబోతున్నాము. ఆ కమిటీవారికి పిలై నంత త్వరగా రిపోర్టు సబ్మిట్ చేయమని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ కె. రంగదాస్ (కొల్లాపూర్) :—కుష్టు రోగులు మంత్రిగారి యింటి చుట్టూ, ఎమ్.ఎల్.ఎ వీ క్వార్టర్స్ చుట్టూ, అనెంబ్లి చుట్టూ ఉన్నారు. ఎప్పుడైనా చూశారా? వీరిని తొందరగా పంపించే ఏర్పాట్లు చేస్తారా?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—అన్ని చోట్ల ఉన్నారు. కొద్ది రోజుల లోపలనే సిటి అవతల షెల్టర్స్ నిర్మాణం చేసి అక్కడ వారికి అన్ని సదుపాయాలు కలుగజేసి అక్కడ ఉంచాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. తొందరలోనే ససలం కావచ్చు.

శ్రీ సి. దాస్ (నక్కవీడు) : తమిళనాడు గవర్నమెంట్ కుష్టు రోగుల నివారణకు లాటరీ టికెట్స్ పెట్టి లక్షల కొలది రూపాయలు వసూలు చేసి కేంద్రాలు పెట్టి ఎరాడికేట్ చేస్తున్నారు. గవర్నమెంట్ ప్రతి విషయంలోను డబ్బు లేదంటారు కాబట్టి అదే విధంగా మన గవర్నమెంట్ లాటరీ టికెట్ పెట్టి వసూలు చేసి కుష్టు రోగ నివారణకు కేంద్రాలు పెట్టి ఎరాడికేట్ చేస్తారా? కేంద్రాలు పెట్టిన దానివల్ల మద్రాసు నుంచి, బోరార్ అయిన దానివల్ల చిత్తూరు జిల్లాకు విపరీతంగా కుష్టు రోగులు ప్రాకుతున్నారు ఆ నివారణకు అక్కడ ఏమైనా సహాయం చేయ గలుగుతారా?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—మద్రాసు నుంచి యితర ప్రాంతాల నుంచి రాకుండా చేయడానికి మనం ఎటువంటి ప్రయత్నాలు చేస్తే బాగా ఉంటుందనేది ఆ కమిటీవారిని ఆలోచన చేయమని చెప్పడం జరిగింది లాటరీ సిస్టమ్ను గురించి ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడ ప్రత్యేకంగా ఈ జబ్బు గురించి ఎంత డబ్బు అయినా యిచ్చే దానికి ఒప్పుకొన్నారు. కాబట్టి ఈ కార్యక్రమం వేసుకొన్న తరువాత సరైన పద్ధతిలో ఈ ప్రాబ్లెమ్ను సాల్వ్ చేసేదానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ సి. పీటర్ పాల్ :—కొన్ని ప్రైవేటు సంస్థలు, మిషనరీ సంస్థలు యిటువంటి వారికి కేంద్రాలు నెలకొల్పారు. వీటికి కావలసిన అవకాశాలన్నీ త్వరగా ఏర్పరచేదానికి గవర్నమెంట్ సహకార విధానాన్ని ప్రోత్సహిస్తారా?

శ్రీ కె రాజమల్లు :—మొదటే అన్సర్ లో చెప్పాను. ప్రైవేట్ ఏజెన్సీస్ సీన్వాయి. వీళ్లందరిని కోఆర్డినేట్ చేసి ఏ చూదిరిగా ఎటాక్ చేసి ప్రాబ్లెమ్ను ఎట్లా సాల్వ్ చేయాలని, ఆ నిర్ణయం కూడ తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

Sri A. Sriramulu :— Sir, it is really unfortunate that the Minister should say that there is no proposal in the State. I will read some extracts from the appeal given by the lepers.

“కార్పొరేషన్ వారు లోగడ ఈ సెంటర్ లో 550 రోగులను చేర్చుకున్నారు. సైకిల్ ఆఫీసర్ గారు వచ్చినప్పటి నుంచి తీసివేయడమే గాని చేర్చుకొనుటలేదు. కార్పొరేషన్ హెల్తు ఆఫీసర్ బహు ధర్మదాత సెంటరుకు వస్తే మేము ఎంత మొరపెట్టుకొన్నా మా ముఖమే చూడరు ఆఫీసుకు వెడితే లోనికి రానీయరు. సైకిల్ ఆఫీసర్ గారు యచ్చటికి రానేరారు ఆఫీసుకు వెడితే దర్శనమే యివ్వరు బడ్జెట్ లో లేదంటారు” వీరందరు వీధులలో బిచ్చం ఎత్తుకుంటూ బ్రతుకుతున్నారు. ఈ సెంటర్ గురించి మునిసిపల్ ఆడ్మినిస్ట్రేషన్ మినిస్టర్ గాని హెల్తు మినిస్టర్ గాని ఏమి చర్య తీసుకుంటారు? క్రొత్త సెంటర్స్ స్థాపించేయకపోతే చేయకపోయారు ఈ సెంటర్ గురించి కాంట్రీట్ గా యిస్తున్నాను. దీనిపైన ఏమి చర్య తీసుకుంటారు. లెప్పర్స్ యిలాగ మామీద దాడి చేయమని వదలిపెట్టారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—మాకు కూడ కంప్లయింట్ యున్నది. ఎవరైతే ఈ షెల్టర్ లో ఉంచబడుతున్నారో వారు అక్కడ ఉండడం లేదు ఎందుకంటే బెగ్గరివల్ల చాల ఎక్కువ డబ్బు సంపాదిస్తున్నారు. అవికూడ కంప్లయింట్లు ఉన్నాయి. నిజమే, కాదనను. అందుగురించి కట్టుదిట్టమైన ఏర్పాట్లుచేసి అక్కడ ఆ వాతావరణ పరిస్థితు లలో ఉంచడానికి షెల్టర్స్ కుట్రంగా ఉంచి అన్ని ఏర్పాట్లు చేసేది ఉంటే, బైటికి రానీయకుండా కట్టుదిట్టాలు చేసేది ఉంటే బాగా ఉంటుందని నిర్ణయం తీసుకొన్నాము అటువంటి ఏర్పాట్లు త్వరలోనే చేయబోతున్నాము. వేరే చోటికి పోకుండా ఉండే ఏర్పాట్లు చేయబోతున్నాము.

శ్రీ సి.వి కె. రావు :—మంత్రిగారు రిఫార్మ్స్ చేస్తామన్నారు. ట్యూవ్ సిటీవల్లో 15 రోజులలో రిఫార్మ్స్ చేసి శాసనసభ్యులను తీసుకువెళ్ళి ఎటువంటి పడుపాలు కలుగజేకారో చూపించేదానికి చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :— 15 రోజులలో అవి చెప్పకండి యాజ్ సూన్ యాజ్ పాజిబుల్, ఒక నెలలోపల యివన్నీ ఏర్పాట్లు చేయాలని నేను ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. కాస్త అటు యిటు అయితే కావచ్చు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగానే వారు అక్కడ ఉండరు. అడుగుకొని తినేదానిలోనే వారు సంతోషంగా ఉంటారు. ఒక జాగాలో యింతపెడితే తిని ఉండరు. దాని విషయంలో స్త్రీక్తుగా చర్య తీసుకోవాలి. ఇది బాద్ దీసీజ్. తొందరగా అపెక్టు కాకపోయినా 5, 10 సంవత్సరాలలో అపెక్టు అవు తుంది. హాస్పిటల్ లో కూడ వీరు క్యూలో నిలబడతారు. వేరే పేషెంట్స్ కూడ నిలబడతారు. హాస్పిటల్ గేట్ దగరనే వరుసగా కూర్చుంటారు. సికింద్రాబాద్ గాంచి హాస్పిటల్ తీసుకోండి. మంత్రులు పోయారా చూశారా ? చూసినట్లయితే ఫోలోఅప్ ము పెట్టి వాళ్లను కట్టుదిట్టాలతో పెడతారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :— నేను అనేకసార్లు పోవడం జరిగింది. చూశాను కాబట్టి ఏర్పాట్లు చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకొన్నాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—మంత్రిగారు విరయించుకొన్నట్లువంటి ప్లాన్ లో వరంగల్ పట్టణం యున్నదా : 1974-75 ఆర్థిక సంవత్సరంలోనే ఈ కార్యక్రమం పూర్తి చేస్తారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :— కేవలం ఈ సిటికీ మాత్రమే పరిమితం కాదు. మన రాష్ట్రంలో విశాఖపట్టణం, యితర ముఖ్యమైన పట్టణాలలో యిది విరివిగా ఉన్నది. అన్ని ప్రాంతాలలో యిటువంటి చర్యలు తీసుకోబడతాయి.

శ్రీ పి జనార్ధనరెడ్డి (కమలాపూర్) :— కుష్టురోగం ఎన్ని తీరులు ఉన్నది. ఇది అంటురోగం అవునా కాదా? అంటురోగం కానిచో కాలనైజేషన్ ఆవసరము లేదని మాడరన్ మెడిసిన్ చెబుతున్నది. మీరు ఎందుకు దీనిని ఎన్కరేజ్ చేస్తున్నారు? వీరికి కాలని పెడితే పని కలిగించే కాలని పెడతారా?

SRI K. Rajamallu:— I am not a Doctor to say regarding what he has asked but I know sir, it is the latest medical discovery. ఇది అంటురోగము కాదు. కుమ్ముడంవల్ల దగ్గడంవల్ల యిది వస్తుందని లేతెస్తు మెడికల్ డివీజవరి.

శ్రీ డి వెంకటేశం :— మంత్రిగారు అంటురోగం కాదన్నారు. ఇందులో రెండు వెరైటీస్. అంటురోగము ఉండేది యున్నది అంటురోగం లేనిది ఒకటి యున్నది. మన సంఘంలో కుష్టు రోగం వచ్చిన తరువాత నీచంగా చూస్తున్నాము. డిజీవలులు క్రింద ఓల్డు ఏజ్ వెన్సన్ కొంతమందికి 15 రూపాయలు యిస్తున్నాము. ఇలాంటి పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం నిర్దిష్టమైన డేట్ పెట్టి తప్పనిసరిగా ఒక ఆరినెన్స్ పాస్ చేయాలి. లేకపోతే వీళ్లందరు రోడ్లమీద పడతారు. వృత్తితో బాటు వీళ్లందరిని కాపాడేవానికి చర్య తీసుకోకపోతే కుదరదు. శివానంద ఆశ్రమానికి నేను వెళ్ళాను. చూశాను. అక్కడ వారికి వీవింగ్, మాట్ వీవింగ్, గుడ్డలు నేయడం యిటువంటివన్నీ పెట్టి వారిని అక్కడ కాపాడుతున్నారు. అందుచేత ప్రభుత్వం యిటువంటి వృత్తితో కూడిన సమస్యలు చేస్తూ ఎంతకాలం లోపల ఎరాడికేట్ చేస్తుందో చెప్పండి.

శ్రీ కె. రాజమల్లు :— ఒక నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమాన్ని పెట్టి రూపొందించడానికే ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకొన్నది.

శ్రీ చెరకువాడ వెంకటరత్నం (నంపర) :— అంటురోగం కాదన్నారు. అయితే ఎట్లా వ్యాపిస్తున్నది? విస్తృతంగా పెరిగిపోతున్నది. అది ఏ స్టేజిలో స్పెర్మిడ్ అవుతున్నదో దానికి ఆ స్టేజిలోనే ఏవైనా మందులు ఉపయోగించి ఎరాడికేట్ చేస్తారా? అనలు సర్వే చేశారా? సర్వే ఎలాయున్నది?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :— దీని గురించి మొత్తం ప్రపంచములో సర్వే చేయడం 9.10 a. m. జరుగుతున్నది; యిది ఎందుకు వస్తుందో యీ రోజువరకూ ఎవరూ కనుక్కోలేదు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— మంత్రిగారు యిది అంటురోగం కాదంటున్నారు. కాబి. లేతెస్తుగా ఇంజర్నేషనల్ గా డాక్టర్లు డెసిషన్ — యిది అంటురోగం అని. పెర్సెన్లో నేను చదివాను. అలాగ డాక్టర్లు కూడా చెప్పారు. ఇది అంటురోగమని, దీనిని అరికట్టవచ్చునని కూడా ఎక్స్ ప్రెస్ చేశారు. మానవతా దృష్టితో వాటిని చూడవలసి ఉంటుంది. వారిని తక్కువగా చూడకుండా, ఆ వ్యాధిని నిరోధించడానికి ప్రయత్నం చేయవలసిఉంటుంది. ఇది స్పెర్మిడ్ గాకుండా, సెంట్రల్

గవర్నమెంటు వారు యిచ్చే డబ్బును పూర్తిగా తీసుకుని, దానిని సర్వీనియోగం చేయాలి. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా దీనికి సంబంధించి ఏమి నిర్ణయం చేయబోతున్నారు ? మద్రాసు నుంచి వస్తువుంటారు ప్రతి ప్రైయిన్ లోనూ, ముఖ్యంగా మెయిల్ లో విపరీతంగా వస్తువుంటారు అలా రాకుండా ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—నేను చెప్పాను. దీనికి సంబంధించి నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయబోతున్నది ఈ ప్రశ్నలన్నీ, యీ సమస్యలన్నీ మాముందు వున్నాయి. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని, యీ ప్రాబ్లెంను ఎఫెక్టివ్ గా సాల్వ్ చేయాలనేది ప్రభుత్వ నిర్ణయం.

Sri C. E Morris :—Mr. Speaker Sir, may I ask the Hon'ble Minister if he has any data of lepers in twin cities back dating to 10 years and the present day figures ? Another question is, has it been thought of practising Family Planning in these lepers Colony ? If not, why ?

Sri K. Rajamallu :—Certainly I agree with the Hon'ble Member. As far as Family Planning is concerned, we will certainly look into it and implement it.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ రెప్రొసీ కంట్రోల్ యూనిట్స్ పెడుతున్నది. అన్ని రాష్ట్రాలలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా యీ యూనిట్స్ పెట్టాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరిందా ? కొరితే, అటువంటివి ఎన్ని పెట్టించగలిగారు ? చిత్తూరు జిల్లా అరగొండలో ఒక స్వామిగారు వున్నారు. ఆయన యీ కుటుంబాల చీమూ నెత్తురూ నాకేసి నయం చేస్తున్నారు నేను చూశాను. ఎవరినైనా పంపించి ఆతను ఏ విధముగా ట్రీట్ చేస్తున్నారో చూస్తారా? ఆతను డబ్బు లేకుండా చేస్తారు.

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—చూస్తాం.

HOSPITAL FOR GIRIJANS IN DORANALA,
PRAKASHAM DISTRICT

734—

*3953 (H.) Q.—Sri M. Nagi Reddy (Gurajala):—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) when the Hospital constructed for Girijans in Doranala, Prakasham District was started ;

(b) whether it has been brought to notice of the Government that no doctor was posted and medicines and beds provided in the said hospital ;

(c) when the said hospital building was constructed ; and

(d) whether it is a fact that the said building is in a dilapidated condition ?

Sri K. Rajamallu :—(a) The hospital was started in 1961.

(b) Yes, Sir.

(c) The building was constructed in 1958.

(d) Yes, Sir.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ :—అక్కడ హాస్పిటల్ కట్టారు. అది శిథిలమైపోయింది డాక్టరు లేడు ప్రభుత్వం నిడ్రపోతున్నదా? లేక ప్రభుత్వానికి పెరాలసిస్ వచ్చిందా?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—ప్రభుత్వం నిడ్రపోవడం లేదు డాక్టరును, అక్కడి వారినే వేశారు. వాడానికి మూడు సార్లు ఆ హాస్పిటల్ కు సోవాలని నిర్ణయం జరిగింది ఇనస్పెక్టు చేసినప్పుడు ఆ డాక్టరు అక్కడ లేడని తెలిసింది. కొన్ని కంప్లెయింట్స్ వచ్చాయి. ఆయనపై చర్య తీసుకోవడానికి ఆదేశాలు జారీచేయబడినవి

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—డబ్బు ఖర్చుపెట్టి బిల్డింగు కట్టారు. అది శిథిలావస్థ లోకి వచ్చేసింది. వారానికి మూడురోజులు డాక్టరును పంపిస్తామని సమాధానం చెబుతున్నారు దోర్నాల బాక్ వద్ద ఏరియా గిరిజనులు; గిరిజనులకు కట్టిన హాస్పిటల్ పడిపోయేవరకు అశ్రద్ధచేస్తూ మేము గిరిజనులకొరకు అది చేస్తున్నాము, యిది చేస్తున్నామని చెప్పుకోవడం సరి కాదు. ఎందుకని శ్రద్ధ తీసుకోలేదు?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—అట్లా జరగకుండా వుండవలసినది అందుకనే యిప్పుడు రెగ్యులర్ డాక్టర్ ను వేయడం జరిగింది.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ :—సరే హాస్పిటల్ బిల్డింగు కట్టారు, అది పడిపోతున్నది. డాక్టరును పెట్టామంటున్నారు వారికి మందులు యిస్తున్నారా?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—మొత్తం జిల్లాకు 34 వేల ఖరీదుచేసే మందులు యివ్వడం జరుగుతున్నది ఈ సందర్భంలో నేను ఇంకా కొన్ని విషయాలు చెబుతాను దీనిని 10 బెడెడ్ హాస్పిటల్ గా గుర్తించడం జరిగింది. కాని అక్కడ ఒక్కబెడ్ కూడా లేదు. అది చెంచూన్ వున్న ప్రాంతం. మొత్తం ఏర్పాట్లన్నీ చేయడానికి ఆదేశాలు జారీచేయబడినవి.

HANDING OVER OF RECORDS OF TEMPLS AT VAKADU AND GUDALI TO THE EXECUTIVE OFFICER

735—

* 3149 (O) Q.—Sri Nallapareddy Srinivasul Reddy:—Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the managing trustees of the temples at Vakadu and Gudali have not so far handed over the records and properties of the temple to the Executive Officers ;

(b) if so, the action taken by the Government;

(c) whether any complaints have been received against the managing trustee of Vakadu temples from the M. L. A. Gudur in the year 1973 ; and

(d) the action taken on the representation ?

*The Minister for Endowments (Sri Sagi Suryanarayana Raju):—(a) Yes, Sir.

(b) The trustee of Vakadu temple has since promised in writing on 3-7-74 to handover charge on 7-7-1974. Action under Section 26 (i) will be taken if the trustee fails to handover charge with regard to Gudali Temples, action is being taken to take possession of the assets and liabilities.

(c) Yes, Sir.

(d) The matter has been referred to the Commissioner for enquiry. Certain irregularities were noticed during the enquiry and the Commissioner is taking suitable action against the persons responsible for the irregularities.

(ఎ) వాస్తవమేనండి

(బి) వాకాడు దేవాలయం ధర్మకర్త ఇటీవల 3_7_1974వ తేదీన, 7_7_1974వ తేదీ నాటికి చారి అప్పగిస్తానని వ్రాతపూత్యకంగా వాగ్దానం చేశారు ఆ ధర్మకర్త చారి అప్పగించనియెడల 26 (1) విభాగం క్రింద చర్య తీసుకోబడుతుంది గువాలి దేవాలయం విషయంలో ఆస్తులు, బాధ్యతలను స్వాధీనం చేసుకొనేందుకు చర్య తీసుకోబడుతున్నది.

(సి) అవునండి

(డి) ఈ విషయంలో దర్యాప్తు చేయమని కమిషనర్ కు వ్రాయడం జరిగింది ఈ దర్యాప్తులో కొన్ని అవకతవకలు కనుగొనబడ్డాయి. ఈ అవకతవకలకు బాధ్యులైన వ్యక్తులపై కమిషనర్ తగిన చర్య తీసుకుంటున్నారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—మంత్రిగారు అంగీకరించారు నా ప్రశ్నను. కొన్ని సంవత్సరాలుగా ధర్మకర్తగా ఉంటున్న వ్యక్తి ఎజిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ కు యిప్పటికీ చారి అప్పగించలేదు. అప్పగించ నిరాకరించాడు. మొన్న యీ ప్రశ్న పోయిన తరువాత, యింకో మూడు నాలుగు నెలలకు నేను రికార్డు అప్పగిస్తానని వ్రాసి యిచ్చినందుకు మంత్రిగారు సంతోషపడుతున్నారు. అసలు ఆయనపై నేను ఏమి ఆరోపణలు చేశాను 7కి లో; ఆ ఆరోపణలు కూడా బయటపెట్టలేదు ఇది చిన్న విషయం కాదు ప్రభుత్వాన్ని దిక్కరించాడా వ్యక్తి; చూస్తూ పూరుకున్నది ప్రభుత్వం. దీనిపై సంజాయిషీ ఏమి చెబుతారు ?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—దీనికి సమాధానం చాలా కష్టమైన పరిస్థితిలో వుంది. తను నెలవై తే మనవిజేస్తాను. ఎందుకంటే—శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారికి, వారికి పార్టీలున్నాయని, వీరు.....

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్. దానికి దీనికి ఏమిటి సంబంధమని అడుగుతున్నాను. నాకూ, యింకొకరికీ పార్టీ ఉండవచ్చు; అది మోటివ్ ఎట్రిబ్యూట్ చేయడమవుతుంది. నాకు పార్టీ వుంటే మాత్రం, లేక నాకు స్నేహితుడు అయితే మాత్రం, టు ఎలిసిట్ ఇన్ ఫర్ మేషన్, నేను ప్రశ్న పేయడానికే వీలులేదంటారా? పార్టీస్ విషయం యిక్కడ ఎందుకు అంటున్నాను నేను ప్రశ్న వేసింది నిజమా, కాదా? అని అడుగుతున్నాను. నిజమని వారు ఒప్పుకుంటున్నారు. నాకు పార్టీ వుంటే మీకెందుకని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఆయన పూర్తి చేస్తే ఆ పార్టీని ఎంతవరకు తీసుకుపోతాడో చూద్దాం.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— అందుచేత, నా మనవి ఏమిటంటే—వీరూ, వారూ బంధువులు; పార్టీలు, వీరి అన్నగారి చేతి క్రింద కొన్ని భూములు ఆ ఎగిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ క్రింద వున్నాయి.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— నాకేమీ బంధువులు కాదు

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణ రాజు :— బంధువులు కాకపోతే ఒక జాతి, జాతి కాకపోతే ఒక కులం, పార్టీ. ఇంకా ఏమీ చెప్పను నేను; కొనకల్లా వింటే నేను మనవి జేస్తాను.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— ఇది పదతి కాదు. ఈ విధంగా మంత్రులు జవాబు యిస్తే ప్రతిపక్షానికి రక్షణ కేసు. బంధువులు కాదు అంటే కులం అంటున్నారు. కులప్రస్తావన ఎందుకు ?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— నేను రెండు పజ్జెలూ వినడంవల్ల, తమ ద్వారా వారికి మనవి జేస్తున్నాను; వారు అంగీకరిస్తే చాలా సంతోషం లేకపోతే, తమ వెలవు ప్రకారం చేయడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— సమాచారం చెప్పండి

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— సమాచారం విషయంలో మనవి జేసిందే మంటే—వీరి తాలూకు పార్టీ క్రింద భూములు వున్నప్పుడు పది సంవత్సరములు అప్పగించకపోతే వారు కొంత పెట్టుబడి పెట్టి, ఆ భూములు అప్పగించ చేసుకొని, హరిజనులకు కొలుకు యిచ్చారు. హరిజనులు కూడా ఎప్పుడయినా, ఏదయినా లోపాలు వస్తే వీరే దబ్బు యిస్తున్నారు. అదంతా వున్నప్పుడు, జూలై 1973 వ సంవత్సరంలోనే వారికి యిచ్చారు జూలై నాటికి ఆప్పుడే వ్యవసాయం పెట్టేశారు. అయితే, వీరికి వారికి కక్షలు వు డడంచేత వీరి దేవాలయంలో వీరి దగ్గర వున్నది కూడా ఆ ఎగిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ దగ్గర వీరు స్వాధీనం చేయడం లేదట. వారన్నారు— మాకు ఎవరూ ప్రశ్న అడిగేవారు లేక మా ప్రారబ్ధం యిలా వున్నది, అందుచేత మీరైనా యీ విషయమై, అధ్యక్షులవారినడిగి, తమ ద్వారా మనవి జేయమన్నారు.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— ఇది చాలా ఘోరమైన విషయం. నేను ప్రశ్న వేసినది మొత్తం భూముల విషయం. మొత్తం భూమి విషయమై నేను ప్రశ్న వేశాను. నావారెవరో మంత్రిగారికి ఏమీ తెలుసు? అసలు ఎవరు ప్రశ్న వేయించుకున్నారో వారే నావారు. మొత్తం ఎందుకు స్వాధీనం చేసుకోలేదు అనేది నా ప్రశ్న. ఇద్దరి దగ్గరనుంచీ కూడా ప్రభుత్వం ఎందుకు తీసుకోలేదు; 1973 వ సంవత్సరంలో ఆ ధర్మకర్త మీద నేను పెట్టిన ఆరోపణలేమిటి; 7 సంవత్సరాలనుంచీ ధర్మకర్త రికార్డు అప్పజెప్పకపోతే చూస్తూ ఎందుకు ఉడుకున్నారు ?

9-20 a.m.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— వారిద్దరూ కలిసి ఆ దేవుడిని బాగు చేయాలని నా కోరిక.

శ్రీ వల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :— సేనడిగినదానికి సమాధానం చెప్పకుండా వారు రాజీ ప్రతిపాదనలు చేస్తారేమిటి? మధ్యస్థాలు కావాలంటే బయట చేసుకోవచ్చు.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణ రాజు :— అంతా కలిసి పని చేయవలసిన బాధ్యత మన అందరియందూ ఉన్నది. ఇది దేవునికి సంబంధించినది. జులై 7 వ తేదీన అప్పజెప్పుతామని వారు వ్రాశారు వ్రాసి యిచ్చారు తప్పకుండా జరుగుతుంది. ఈ ఉభయలూ తగవులు మానేసి రెండు భూములనూ ఆ దేవస్థానానికి అప్పగిస్తే దేవుడు బాగుపడతాడని నా కోరిక.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— వాకాడు, గుడాలి దేవస్థానాలను స్వాధీనం చేసుకోవాలని ఉన్నది. వాటితోపాటు కోటా గ్రూప్ ఆఫ్ టెంపుల్స్ ను అన్నిటిని స్వాధీనం చేసుకోవాలని ఒక ఆర్డరు జారీ చేశారు. మిగతా దేవస్థానాలనుకూడా స్వాధీనం చేసుకోడానికి ఎందుకు చర్యలు తీసుకోలేదు? గుడాలి గ్రూపుంలో యీ దేవస్థానానికి వున్న ఖోలాలు 50 ఎకరాల భూమిని 60 వేలకు కొన్నారు. అది కొన్నవారు ఎవరు? అందలో 20 వేల రూపాయలు కట్టి 40 వేల రూపాయలు కట్టకుండా భూమిని యిప్పటికీ అనుభవిస్తున్నారు దానిని గురించి చర్య తీసుకున్నారా?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణ రాజు :— ఎన్ లక్ష్మీనరసింహారెడ్డి అనేవారు 60 వేల రూపాయలకు కొన్నారు. 40 వేల రూపాయలు 14,595 రూపాయలు మాత్రమే జమకట్టారు. మిగతా సొమ్ముకు రెండేకరాల భూమి తక్కువ వచ్చింది కొలతల ప్రకారం ఉన్నాయి. సర్వే సంబంధం యిదివరకే ఎందుకు చూచుకోలేదనేది వున్నది వారికికూడా చూసుకోవలసిన బాధ్యత వున్నది ఆఫీసరులు మిగతా సొమ్ము ఎందుకు వస్తూలు చేయలేదు, వసూలు చేయకుండా ఎందుకు అప్పగించారు అనే విషయంపైన కఠిన చర్య తీసుకోవలసినదని వ్రాసి పంపించాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— నీడు టెంపుల్స్ నూ స్వాధీనం చేసుకోమని ఒక ఉత్తరువు యిచ్చారు మరి యీ రెండింటిని గురించే ఎందుకు చెబుతున్నారు? ఎమర్జెన్సీ— సెక్షను 20 క్రింద వీరిని తొలగించమని యీ రెండు దేవస్థానాలకూ నోటీసులిచ్చారు. కోటతో సహా ఏడు దేవస్థానాలనూ స్వాధీనం చేసుకోమని యిది వరకు యిచ్చారుకదా?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణ రాజు :— ఈ ప్రశ్నలో యిది రాలేదు కనుక చెప్పలేదు. కానీ వాటి విషయంలో కూడా వెంటనే యాక్షను తీసుకోవలసినదని వ్రాసి పంపించాము.

శ్రీ ఎం. నానాచాను (సర్వేపల్లి) :— ఇప్పుడు యీ కోటా గ్రూప్ ఆఫ్ టెంపుల్స్ ఎన్ని ఉన్నాయి? వారి ధర్మకర్తలు ఎవరు? ఆ దేవస్థానాలకు వున్న మొత్తం భూమి ఎంత? ఆ భూములను యీ ధర్మకర్తలు ఎవరెవరు ఎంతెంత ఆక్రమించుకొని, లీజుకు తీసుకొని వ్యవసాయం చేస్తున్నారు? వాకాడు దేవస్థానానికి

సంబంధించిన భూములను సుందరరామిరెడ్డిగారనేవారు—వారు శ్రీవివాసులురెడ్డిగారి బంధువులు—చేస్తుండగా ఆ భూములను తీసేశారా ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీవివాసులురెడ్డి :—ప్రతి ఒక్కరూ తేచి యివిధంగా బంధువులు అంటున్నారు ప్రశ్న వేసినది నేను ప్రతి ఒక్కరిది కూడా ఎందుకు స్వాధీనం చేసుకోలేదని నేను అడుగుతున్నాను. నానాదాసుగారికి కూడా కోట్లతోనూ, వాకాడులోనూ బంధువులు ఉండవచ్చు. బంధువులు లేకుండా ఎవరుంటారు ? ఎందుకు స్వాధీనం చేసుకోలేదని నేనడుగుతున్నానుంటే బంధువులు, బంధువులు అంటూ రేపిటి ?

Mr. Speaker,—It is not good to bring in the relationship of one against the other. The relationship is altogether a different thing. That should not be brought into this House.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—నెల్లూరు జిల్లా వాకాడు గురించిన సమాచారం ఉన్నది. కోదండ రామస్వామి, శ్రీ నందికేశ్వరి స్వామి, అలగనాథ స్వామి దేవాలయాలు కలవు సర్వీసుదారుల స్వాధీనంలో వున్న భూములు. అన్యాయక్రంతము చేయబడిన భూములు కలుపుకోని ఆ దేవాలయాలకు 104.09 ఎకరాల మాగాణి, మెట్ట భూములు ఉన్నాయి దేవాలయాల స్వాధీనంలో 92 ఎకరాల 47 సెంట్ల భూమి వున్నది. 30,415 రూపాయల విలువగల 27 పుట్ల 13 తూముల ఛాన్యం ఏడాదికి ఆ భూములనుండి ఆదాయం వస్తుంది 5 ఎకరాల 72 సెంట్ల భూమి అమ్మకం చేయడం జరిగింది 5 ఎకరాల 89 సెంట్ల భూమి సర్వీసుదారుల స్వాధీనంలో ఉన్నది. కొత్త చట్టం అమలులోకి తెచ్చిన తరువాత అసెంబ్లీ కమిషనరు 5 మంది సభ్యులతో ధర్మకర్తల మండలిని మూడు సంవత్సరాల కాలానికి ఏర్పాటు చేశారు. ఆ 5 మందిలో ఒకరైన ఎన్ జనార్దనరెడ్డిగారు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికైనారు. 3-9-1970 వ తేదీన కొత్త ధర్మకర్తల మండలి 5 మంది సభ్యులతో ఏర్పాటైనది. ఎన్ పద్మనాభరెడ్డిగారు మొట్టటి దఫా ధర్మకర్తగా నియమింప బడ్డారు తరువాతకూడ ఎన్ పద్మనాభరెడ్డిగారు ధర్మకర్తగా నియమింప బడ్డారు. ఇప్పటివరకూ ఆయనే ధర్మకర్తగా పనిచేయుచున్నారు.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—ధర్మకర్తల టరం అయిపోయిన తరువాత రికార్డు హాండ్‌వర్ చేయకుండా వుండడం యిక్కడే కాకుండా రాష్ట్రం మొత్తంమీద జరుగుతోంది కాబట్టి టరం అయిపోయిన వెంటనే అధికారులకు రికార్డు హాండ్‌వర్ చేసేవిధంగా ఆవసరమైతే చట్టాన్ని సవరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. తహశీల్దారుల ద్వారా అయితే ఆలస్యమవుతుందని స్పెషల్ తహశీల్దారులను వేసి—ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎ. కోటయ్య (సంతనూతులపాడు) :—దేవాలయాల భూములను హరిజనులకు కొలుకు యిచ్చామంటున్నారు అయితే భూములులేని హరిజనులకు యిచ్చారా ? ఆ హరిజనులు వ్యవసాయం చేసుకోడానికి ఎద్దులు, పనిముట్లు ఉన్నవా ? హరిజనులకిచ్చామన్న పేరుతో ఆ ధర్మకర్తలే పరోక్షంగా వాడుకొంటున్న వాస్తవం మంత్రి గారికి తెలుసా ?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—ఆ విషయం నాకు తెలియదు.

శ్రీ ఎం నానాదాసు :—దేవస్థానాల భూములు, ఆస్తులు అన్నిటినీ ప్రస్తుతం ఎన్న దృక్పథాలనుంచీ లీజు హోల్డర్లనుంచీ తీసేసి హరిజనులకే యిస్తారా ?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణ రాజు :—తీసేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. హరిజనులే ఆసేమాటలేదు ఎవరు ఎక్కువ శిస్తు యిస్తే వారికి యిస్తాము.

Supply of Electricity to Vijayawada-Madras
Electrification Scheme

736—

* 3679 Q.—Sri M. Liabibullah (Rayachoti):—Will the hon. Minister for Power be pleased to state:

(a) the tariff rate agreed upon for the supply of electricity to Vijayawada-Madras electrification Project at the time of initial agreement with the Railways by APSEB and whether the subsequent increase in the tariff rate will apply to that project;

(b) whether the project is being taken up as per the Schedule, and

(c) if not, the stage at which the matter stands at present?

The Minister for Power (Sri G. Raja Ram):—(a) No agreement has yet been reached between Railways and Andhra Pradesh State Electricity Board regarding tariff rates for supply of Electricity for the electrification of Railway line between Vijayawada-Madras. The terms and conditions of the agreement are still being worked out. In view of this, the question of initial tariff rates agreed upon and application of subsequent increase in the tariff rate does not arise.

(b) & (c) The estimate of the project has been prepared and its sanction is under consideration of the Andhra Pradesh State Electricity Board. However, so far as Railways are concerned they have placed contracts for traction, overhead equipments, sub stations etc

9-30 a.m.

శ్రీ డి. రామారావు (విజయవాడ-ఈస్టు) :—రైల్వే ఎలక్ట్రిఫికేషన్ విజయవాడ నుంచి గూడూరు వరకు, గూడూరు నుంచి మద్రాసు వరకు రెండు భాగాలుగా చేసినట్లు వింటున్నాం. అది నిజమేనా? డబ్బు ఎలాబోమ్మెంట్ జరిగిందా?

శ్రీ జి. రాజారాం :—ఇంకా స్కీము వర్కౌట్ అవుతోంది.

Detection of Pilferage of Electricity

737—

* 3:82 Q.—Sri Vanka Satyanarayana :—Will the hon. Minister for Power be pleased to state:

(a) whether the State Govt. have evolved a scheme to give incentives to the Electricity Board Engineers who detect pilferage of electricity by large Industrial Concerns, Hotels and Cinema Theatres in the State;

(b) whether the Govt. will make such changes in the Electricity Act that provide compulsory jail sentence for the culprits in the pilferage of electricity; and

(c) whether the Government instructed the Electricity Board to give representation to the Employees Union which enjoys majority support in the Board?

Sri G. Rajaram —(a) A proposal to pay incentive award to the Electricity Board Engineers who detect pilferage of energy is under consideration of the Board

(b) According to Section 39 of the Indian Electricity Act, 1910 whosoever dishonestly abstracts, consumes or uses energy shall be deemed to have committed theft within the meaning of Section 379 I P. C. and the existence of the artificial means for such abstraction shall be prima facie evidence of such dishonest abstractions have been issued by the Andhra Pradesh State Electricity Board to all the field officers to resort to prosecution in important cases of theft of energy

(c) No, Sir.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ : — ఈ సంవత్సరంలో కాని గత సంవత్సరంలో కాని డిటెక్ట్ అయిన కేసులు మీ దృష్టికి వచ్చాయా ? వస్తే శిక్ష వేసి కారాగారానికి పంపినారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం : — 1973-74 లోనే అనేక కేసులు డిటెక్ట్ అయినవి. హైదరాబాదులో 132, విజయవాడలో 148, రాజమండ్రిలో 133, కడపలో 422, విశాఖపట్టణంలో 62, వరంగల్లో 62 — ఈ విధంగా చాలా కేసులు డిటెక్ట్ అవుతున్నాయి. కొన్నింటిని పెనాల్టీ వేసి రూల్స్ ప్రకారం కాంపౌండ్ చేయడం జరుగుతోంది కొన్ని సందర్భాలలో ప్రాసిక్యూట్ చేయడం జరుగుతోంది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ : — ఒక్క కేసులోనైనా ప్రాసిక్యూట్ చేసారా అని అడిగాను ఒక్కటికూడ శిక్ష వేసిందిలేదు. సి కి లేదని ఎందుకు అన్నారు ? మెజిస్ట్రేట్ యూనియన్ ను గుర్తించకపోవడానికి కారణం ఏమిటి ? ప్రాసిక్యూషన్ ఎందుకు పెట్టలేదు. ఎందుకు శిక్ష పడలేదు ?

శ్రీ జి. రాజారాం : — ప్రాసిక్యూట్ చేయడం మా చేతిలో ఉంది కాని శిక్ష కోర్టువారు వేయాలి.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ : — ఎన్ని కేసులలో ప్రాసిక్యూట్ చేసారు ? What is the exact number ?

Sri G. Raja Ram : — I do not remember exactly the number of cases. But there are many number of cases which are being prosecuted.

* Sri Syed Hasan (Charmnar) : — Day before yesterday when the power demand was there two incidents were quoted in the city one is the Coca cola having a cable line privately without the notice of the Electricity Department and they are using it in addition to

the over-head line. Bharath Oil Mills is the second one which is working inspite of disconnection

Sri G. Raja Ram —The moment, the Hon'ble Member brought to the notice of the Government, on that day instructions have been issued to investigate and find out what is happening there. The matter is under investigation.

శ్రీ కె కె వి సత్యనారాయణరాజు (ఎలమంచిలి).—పల్లెటూళ్లలో పవ్ పెట్స్ వాడుకునే రైతులను ఇబ్బంది కలుగుతోంది ప్రతి నెల మీటరు రీడింగ్ చేస్తున్నారు తరువాత నాలుగైదు నెలల తరువాత అసిస్టెంట్ ఇంజనీరు వచ్చి మీటరు కదిలింది, వైర్ తొంగింది అని పెనాల్టీ వేస్తున్నారు. ప్రతి నెల మీటరు రీడింగ్ సమయంలో వారి దృష్టికి ఎందుకు రావడంలేదు? అటువంటి అక్రమాలు లేకుండా చూస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇది పిల్ ఫరేజి గురించి—

శ్రీ ఎన్ వెంకటయ్య (కొడంగల్) —ఎలక్ట్రిసిటీ డెప్టు మామూలుగా జరుగుతూనే ఉంది ప్రతి సంవత్సరం ఎంత జనరేషన్ అవుతున్నది, ఎంత కిన్ జంపన్ అవుతున్నది తెలుస్తుంది. ఎంత షార్టేజి వస్తున్నదో, ఏ ప్రాంతములో వస్తున్నదో దృష్టిలో పెట్టుకుని డెప్టు కేసులు డిస్టెంట్ల చేయడం జరుగుతోందా? లేకపోతే పారాస్ మెంట్ చేసే ఉద్దేశంతో జరుగుతోందా?

శ్రీ జి రాజారాం :—ఎక్కడైనా పారాస్ మెంట్ జరిగిందని ప్రభుత్వ దృష్టికి వస్తే అక్కడ ఉండే పెద్ద ఆఫీసరును ఎన్. ఇ. ని కాని సి. ఇ. ని కాని పంపి వెరిఫై చేస్తారు.

BUS STAND AND CATTLE YARD LEASED OUT IN KAWALI TOWN
738 --

* 2458 Q.—Sri V Srikrishna:—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Municipal Commissioner, Kavali has recommended to the Director of Municipal Administration to lease out the Municipal Bus stand and cattle yard to private persons for construction of Cinema halls!

(b) what is the extent of the above sites;

(c) what is the present market value of the above sites.

(d) whether any representation was made to the Government requesting to utilise the site for the community purpose; and

(e) if so, the action taken thereon?

The Minister for Municipal Administration (Sri Challa Subba rayudu:— (a) Yes, Sir. The Director of Municipal Administration and the Collector of Nellore were addressed by the Commissioner and Special Officer, Kavali.

(b) 1) 2295 sq. metres in the Municipal owned Madras bus stand site;

(ii) 1198 sq. metres in the cattle pond area.

(c) (i) Madras Bus Stand site Rs. 43/- per sq. metre.

(ii) Cattle pond area Rs. 20/- per sq. metre.

(d) Yes. Sir. It is also reported by the Director of Municipal Administration that some representations were received by him:

(c) The proposal has not been approved.

ALLOWING THE S.S.L.C. FAILED CANDIDATES TO SIT FOR S.S.C. PUBLIC EXAMINATION COMPARTMENTALLY

739—

*4133 Q.—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddy:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to allow the S.S.L.C. failed candidates to sit for the SSC Public Examination compartmentally; and

(b) if so, when will the proposal materialise?

The Minister for Education (Sri M.V. Krishna Rao):—(a) No Sir S.S.L.C. & S.S.C. are two different examinations.

(b) Does not arise.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. తీసివేసారు ఇప్పుడు కొన్ని వేల మంది ఎస్ ఎస్ ఎల్. సి. ఫెయిలైన వారున్నారు. ఎస్ ఎస్. సి. కి కంపార్టుమెంటల్ గా వారు కూర్చోడానికి అనుమతి ఇవ్వకపోతే వారి గతి ఏమిటి ?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఇప్పుడు ఎస్. ఎస్ ఎల్. సి లేని మాట విజమే. 1969 తోనే అప్పచేయడం జరిగింది. తరువాత నాలుగు సార్లు తప్పిన వారు పరీక్షకు కూర్చునే అవకాశం కలిగించారు. తరువాత రిప్రజెంటేషన్స్ వస్తే సైన్ లాగా మరొకసారి వారికి అవకాశం ఇవ్వడం జరిగింది. అది 1972 మే లో. ఇప్పుడు వారికి అవకాశం లేదు. వారు ఎస్. ఎస్. సి. కంపార్టుమెంటల్ గా కూర్చోడానికి వీలు లేదు. ఎందుచేతనంటే రెంటికి సిలబస్ మొదలైన వాటిలో చాలా తేడాలున్నాయి ఐతే వారు ప్రవేటుగా ఎస్.ఎస్. సి కి కూర్చునే అవకాశం ఉంది. ఎస్. ఎస్. సి సిలబస్ చదువుకొని ప్రయివేటుగా హాజరు కావచ్చును.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—కంపార్టుమెంటల్ సిస్టంలో ఎలా చేస్తారా? ప్రవేటుగా వెళ్లాలంటే 7 వ తరగతి నుంచి అమ్మీ చదువుకోవాలి మొత్తం పరీక్ష ఒకేసారి పాస్ కావాలంటే వీలు కాదు. కంపార్టుమెంటల్ సిస్టంగా ప్రవేటుగా అప్పయర్ కావడానికి ఒప్పుకుంటారా ?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఐదు సార్లు అవకాశం ఇవ్వడం జరిగింది. 1972 మే లో క్లొజ్ చేయడం జరిగింది ఇప్పుడున్న అవకాశం ఎస్. ఎస్. సి. కి ప్రవేటుగా హాజరు కావడమే.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. ఐదు సార్లు తప్పిన విద్యార్థులు ఎస్. ఎస్. సి. ప్రవేటుగా అసలే పాస్ కాలేరు. ప్రభుత్వం పునః పరిశీలన చేసి తప్పిన విద్యార్థులను పాస్ చేయించే ప్రతిపాదన ఏమైనా ఉందా ?

Announcement:
re: Matter under Rule 341 (raised by Sri C.V.K. Rao) relating to remarks of Sri V.P. Raghavachary, M.L.C. about opposition parties in the Assembly.

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—మరొక అవకాశం ఇచ్చినా అందరూ పాస్ కాలేరు కదా. కొంతమంది ఫెయిల్ అవుతారు. మరల అవకాశం ఇవ్వడం కంటే ఎస్. ఎస్. సి. ద్వారా ప్రవేటుగా వెళ్ళవచ్చును.

9.40 a.m.

Sri Syed Hassan:—The failed candidates of the Osmania Matriculation and Andhra Matriculation or of some other Matriculation, are they also eligible for appearing for the S.S.C. Examination?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—ప్రయవేటుగా ఎవరైనా హాజరు కావచ్చు.

ANNOUNCEMENT

re: Matter Under Rule 341 relating to remarks of Sri V. P. Raghavachary M.L.C. about opposition Parties in the Assembly.

I am taking up the point raised by C.V.K. Rao regarding the speech made in the Council by Sri V. P. Raghavachari. As I said in the House, I referred the matter to the Chairman, Legislative Council. And this matter came up again in the Council. On 5th July, 1974 the matter was raised in the Council pointing that the remark made by Sri Raghavachari was objected to and on that Sri Raghavachari stated that he never cast aspersion nor was it his intention. Then the Chairman closed the matter. This is the thing. I think since the Member said he never intended to cast any aspersion, the matter can be closed.

Sri C.V.K. Rao:—It is all-right, Sir, his talking about what his intention was. Whether he said those words or not, he did not say. He should have said that. Whether he said those words or not.

Mr. Speaker:—I am reading it out. Referring to the opposition . . . . "అక్కడ అప్రోజిషన్ ఉన్నదని నాకు తెలియదా? కమ్యూనిస్టు పార్టీ అప్రోజిషన్ ఉన్నదని తెలియదా? సి.పి.ఐ మెంబరు ఒక ఆయన ఉన్నాడని తెలియదా? ఈశ్వరీబాయి రివల్లకన్ పార్టీవారు ఉన్నారని తెలియదా, మజిస్, యద్దరు ముగ్గురు ఉన్నారని తెలియదా? వేరే అప్రోజిషన్ గ్రూప్ ఉన్నాయని తెలియదా? ఒక సందర్భంలో స్పష్టంగా చెప్పకపోయినా పరోక్షంగా చాలమంది కాంగ్రెసు పార్టీలో చేరడానికి సిద్ధపడారు. కాబట్టి అప్రోజిషన్ బలహీనమైనదనే అభిప్రాయం వచ్చేటట్లుగా లైట్ వేలో నేను మాట్లాడాను తప్ప అప్రోజిషన్ ఆయన దాసోహం చేసుకున్నాడని నేను అనలేదు గదా? చాలమటుకు లోబరచుకున్నారని నవ్వుకుంటూ అన్నాను. . . నేను అనాలని అనలేదు." All these things are there. So, the matter can be closed.

శ్రీ సి. వి. తె. రావు :—చాలా వ్యంగ్యంగా వ్యవహరించినట్లు కనిపిస్తున్నది. ఎందుకంటే. . . . . He is a Member of the other House. As far as this House is concerned, I feel he cannot comment about anything.

re: Matter under Rule 341 (raised by Sri C.V.K. Rao) relating to remarks of Sri V P. Raghavachary, MLC. about opposition parties in the Assembly.

Mr. Speaker:—I will add to what he has said. About the contradiction also, he said: “ప్రతి పత్రిక ప్రతి ఎం.ఎల్.ఏ. చదవలేదు గదా? ప్రతి పత్రికలో ఏమి వచ్చిందో చూడలేము. గదా అస్తమానం కాంట్రాడిక్షన్లు ఎవ్వలేము గదా? అటువంటి అభిప్రాయం ఏమీలేదు. ఏరస్పరం ఈ సభలేకాదు. మరే రాష్ట్ర శాసనసభ గురించికూడ మనం మాట్లాడుకో కూడదు. పార మెంటుగురించికూడ మనము మాట్లాడుకోకూడదు. నేనుకూడ దిగువ సభగురించి అనలేను...”

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఆ మెంబరు ఒక విధమైన మోరల్ సుపీరియారిటీతో మాట్లాడినట్టు కనిపిస్తున్నది. బయట వారు ఏమి మాట్లాడుకుంటారో నాకు తెలియదు కాని because every party and every individual has freedom. But, as far as the Council is concerned, he can discuss a matter about the Council and the party involved, but as far as the Assembly is concerned whether he has a right to remark in that vein is my question, Sir. We are discussing in the House, here wherein the parties, the leaders can thrash out issues. But to adopt a moral superiority and talk that way is my objection. Under the rules also a privilege issue can be raised with your permission and the answer given is very peculiar. చాలా స్త్రాంగ్గా ఉంది. ఏదో సమర్థించుకున్నట్లుంది. మనుష్యులు తెలివితేటలుంటే రాజకీయ విధానాలు అవలంబించవచ్చు. నేను కోరేది డై రెక్టుగా అనలేదనో లేకపోతే యిది తప్పు అనో చెప్పాలి. అతను ఎవరో మాకు తెలియదు. Who is Sri V. P. Raghavachari, I my-self do not know. So, it is rather not proper on his part to remark about the other House, a supreme body. After all, he is also a Member of the respected representative body in the Council. But he should have found his limits. Therefore, I feel, with due respect to you, Sir, his answer is not satisfactory to me.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—నేను అప్పుడు ప్రెజెంటు కాలేదు కాని చదివిన దానివిబట్టి ఒక మాట వాడడము జరిగింది, కొంతమంది కాంగ్రెసుకు అప్లయ చేయడం జరుగుతున్నది. తరువాత బయటకు రావడము కూడా జరుగుతున్నది. లోబరుచుకున్నారని సభ్యులు రిమార్కు చేసినారు మన గురించి. ఎక్స్ప్లెయిన్ ఎవో ధోరణిలో చెప్పారు. వారన్నది—ఇట్ ఈజ్ ఎ రిప్లైజ్ ఆన్ దిస్ హౌస్ దాని గురించి మాట్లాడడము తప్పు అని అనకండిషనల్ గా చెప్పడము తప్ప మరేమీ ఆమోదయోగ్యము కాదు.

Mr. Speaker:— Anyway, I suggest that the matter can be closed at this stage, we have heard their proceedings and this proceedings also I will convey what you have expressed and what the Leader of the Opposition has expressed,

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఒకసారి మీరు చాంబరులోకి పిలిపించండి.

You satisfy yourselves, You can call the Member, hear him and satisfy yourselves, that way it may settle the matter,

Mr, Speaker:— Anyway, I am closing, Let us have a healthy convention on this matter.

శ్రీ ఎ. హనుమంతరావు (కొవ్వూరు) :—అధ్యక్ష, ఆయన మాట్లాడినదానిలో అన్నరులో క్లియరుగా ఉంది. ఒరిజినల్ రికార్డులో ఎట్లా ఉందో అది కూడా పరిశీలించాలి. జవాబుకు దానికి తేడా కనిపిస్తుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఎక్స్ట్రాక్టు చదవండి.

Mr. Speaker:— I read the extract from his speech I have got it. Ultimately, he never meant it nor was it his intention, that is what he said.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—రామవారిగారు ఇచ్చిన ఎక్స్ట్రాక్టు నేషనులో అట్లా అనలేదని చెప్పారు. దాని ఎక్స్ట్రాక్టు చదవారు. మొట్టమొదట మాట్లాడిన దాని ఎక్స్ట్రాక్టు తీసుకోలేదు. దయచేసి అదికూడా చదవండి.

Mr. Speaker:— I do not have it readily. But I have got that extract also. There was only this thing.

Sri A. Sreeramulu:— Sir, it is a highly unfortunate incident. If we pursue it further, we shall be creating a big controversy between this House and the other House. Both of us have got equal rights and privileges. If one hon. Member has said something and he does not mean or has no intention, as my friend Sri C.V K. Rao suggested, you may call him to your chambers and close this matter. Let us not have a controversy between the two Chambers of the Legislature.

Mr. Speaker:— Anyway, either calling or inviting or having a word with the Chairman, I shall see that things go very smoothly here after. Let us close the matter.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఎక్స్ట్రాక్టు చదివి ముగించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మళ్లీ ఎందుకు ఎక్స్ట్రాక్టు. ముగించుదాము.

MATTER UNDER RULE 341

re: Promulgation of Ordinances by the Government of India.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్ష, కేంద్ర ప్రభుత్వము రాష్ట్రపతి ద్వారా ఒక ఆర్డినెన్సు జారీ చేశారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—దాని విషయములో మేము ఏమి చెబుతాము ?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—స్టేట్ గవర్నమెంటు కూడా చర్య తీసుకోవచ్చు. కేంద్రానికి తమ అభిప్రాయము తెలియచేయవచ్చు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—కేంద్ర ప్రభుత్వము ఆర్డినెన్సు చేస్తే దాని గురించి ఇక్కడ రూలు 341 క్రింద తీసుకువస్తే ఏమి జవాబు చెప్పేది ?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—మీ అభిప్రాయము చెప్పవచ్చు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నేను ఏమీ చెప్పగలను :— స్టేట్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :— స్టేట్ గవర్నమెంటుకి అభిప్రాయము లేకపోతే మాకు అభిప్రాయము లేదనుకోడానికి వీలులేదు. మా అభిప్రాయము ప్రకటిస్తాము, స్టేట్ గవర్నమెంటుకి అభిప్రాయము లేదని చెప్పమనండి. రూలు 341 క్రింద మా అభిప్రాయము ప్రకటించే అధికారము ఉంది.

Mr. Speaker:— It is not that way. Let me treat it in this manner. This has got impact on the State employees and others also. Perhaps the Government is yet to get all the details and therefore; the chief Minister pleads that he cannot say immediately anything. All the same what you desire is to express your views to facilitate the Government to bear that in mind when they meet the Government of India officials. That is all. I will permit Sri Krishna to raise this.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— అధ్యక్ష, ఈ ఆర్డినెన్స్ ద్వారా కార్మికవర్గము మీద 9-50 a. m ఒక యుద్ధము ప్రకటించడమే. ఇది దేశములో చాల సీరియస్ రివోల్టను తీసుకువస్తుందని నా అభిప్రాయము. కార్మిక వర్గాలకు, ఉద్యోగులకు వచ్చే ఆదనపు వేతనాలు. ఆదాయాలను దాదాపు ఫ్రీజ్ చేసి ఆ డబ్బును బలవంతముగా జమ కట్టుకొనే పనే ఇది, దానితోపాటు ఇంకొక ఆర్డినెన్సుని జారీ చేశారు. కంపెనీల డివిడెంట్లకు సంబంధించినది. మోనోపలిస్ట్ గా వున్న కొన్ని ప్రయివేటు ఇండస్ట్రీస్ ని ఎగంటు చేస్తూ, వాటి డివిడెండ్స్ ని జమ చేసుకొనడానికి వీలులేకుండా వదలిపెట్టే దానిని డీనిల్ కల్పించారు. ఫారిన్ కన్వర్షన్ వుంటే, లాభాలను వారి దేశమునకు తీసుకుపోతూ వుంటే దాన్ని గురించి ముట్టుకొనలేదు. ఇన్ ఫేషన్ ని అరికట్టుతామని, ప్రయిజెస్ ని అదుపులో పెడతామని అన్నప్పుడు తమ దేశానికి వచ్చిన లాభాలను తీసుకుపోయే వారిని స్వేచ్ఛావిహారము చేయడానికి వదిలిపెట్టి కార్మికవర్గాల, మధ్యతరగతి ఉద్యోగుల ఆదాయాలను ఫ్రీజ్ చేయడానికి ఘోషాకాండమంటే దేశములో చాల తీవ్ర పరిణామాలకు తీసుకువచ్చే ప్రమాదము వుందని మనవి చేస్తున్నాను. దీనివల్ల కార్మికవర్గము, మధ్య తరగతి ఉద్యోగులు ఎక్కెట్ల అవడమే కాకుండా దేశములో వున్న పరిస్థితులు తారుమారు అయి, కార్మికవర్గము దీనిని ప్రతిఘటించే పరిస్థితి వుంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఎంప్లాయిస్, స్టేటు గవర్నమెంటు ఎంప్లాయిస్, అన్ని తరహాల ప్రేడ్ యూనియన్స్, ఆర్డెనేజేషన్స్ దీనికి వ్యతిరేకముగా ప్రతిఘటించడానికి రీయాక్షన్స్ కన్విస్తున్నవి తీవ్రమైన పరిస్థితులు ఏర్పడే అవకాశాలు కన్విస్తున్నవి. ఇటువంటివి చాల చోట్ల పెట్టారు. యు. ఎస్. ఎ లోను, యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ లోను పెట్టారు. కార్మికవర్గము ప్రతిఘటించవలసినవచ్చినది. ఈ రకముగా పెట్టుబడిదారులకు అనుకూలముగా, కార్మికవర్గానికి దెబ్బ కొట్టే ప్రయత్నము చేయవద్దు. జీవనవ్యయమును కాంపెన్సేట్ చేయడానికి యిచ్చే డి.ఎ.ను కత్తిరించి జీవితాన్ని దెబ్బ కొట్టే పరిస్థితి చేయడము తప్ప. ఈ చర్య మన దేశములో తీవ్రమైన ప్రతిఘటనకు దారి తీస్తుంది. బలవంతమైన ఉద్యమాన్ని సృష్టిస్తుంది. ఇట్లా చేయకూడదని ఇప్పుడైనా స్టేటుగవర్నమెంటు కేంద్రానికి చెప్పవలసిన బాధ్యత అయివుంది. సోషలిజమ్ అని పేరు పెట్టుకొని తాతా, బిర్లాలను ముట్టుకోకుండా కార్మికవర్గమును దింపుతారు. పెట్టుబడిదారులకు ఊడిగము చేయడానికి వున్నామని చెబితే మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri A. Sreeramulu:—Sir, this Ordinance to impound wages and Dearness Allowance is highly provocative, anti-labour and anti-working class measure. Perhaps, the meanest measure ever contemplated by Government of India. Having surrendered to black-marketeers, monopolists, black-money hoarders, the combination of rich farmers and traders, the Government has resorted perhaps, to this last step. This must be the last step. Some thing, like last straw on the Camel's back. I am only sorry that Academicians and ruling party at Delhi have not been able to correctly diagnose the malady for this country and also people. Let us look at the income pattern in this country. If you take total income in this country, wages and salaries constitute only 33% while nearly 67% is in the other fields like self-employment, business, agriculture, so on and so forth. If you take Britain, wages and salaries have constituted 75%. I can understand some restraint being imposed on wages and salaries if that wage amount contribute a major percentage of the total income of the country. Unfortunately, in this country, it constitutes negligible percentage i. e. only 33%. There is also fantastic understanding about D. A. in this country right from Delhi to Hyderabad, including the Chief Minister, I do not know. Dearness Allowance is only a compensation for the loss that a wage earner suffers on account of price rise. Price rise is not in his hands. It is on account of bungling, omission and commission on the part of the people who have been entrusted with the position of responsibility and authority that price rise takes place and a restraint on these things means, it is a reduction in the real earnings of the workers and employees. Even if you take the Reserve Bank of India Bulletin, the real wages of employees and workers have gone down. In the year 1962, money earning was 106 points according to the index and the real earning was 103 points. In the year 1972, though money earnings went to 181 points, real earnings came down to 99 points. These are the figures furnished by Reserve Bank of India. There is no question of anybody exaggerating of the situation. Under these circumstances, Government of India without locating the malady. . . . For example, Rs. 10 crores of black money, Rs. 800 crores of tax evasion and faked currency, I do not know how much is there in this country because various sources are estimating at various figures. Some say it is Rs. 4,000 crores and some say 6,000 crores. Leaving all these things, they have actually resorted to impounding the Dearness Allowance and also wages of the employees and workers. This is going to invite a very stiff protest from the entire working class and nearly 18 million workers and employees will not allow this Government to implement the wage freeze. Even the "INDIAN EXPRESS" which usually does not support the working class; has made an interesting comment. This is sufficient to open the eyes of the rulers in Delhi. It is not a Communist paper and it is not a socialist paper. "While it was too risky socially and politically to confront the rich farmer trader combination, the success achieved in crushing the Railway strike had evidently embolden the Government leadership to press on with the later course," The Government was able to crush the Railway Strike and now you want to crush the Trade Union Movement. It is not going to be possible

and if the State Government should take the cue from the Government of India, there will be unrest in the State. I am giving an advance caution to the Chief Minister that he should not be guided by this meanest, stupid Ordinance promulgated.

Sri C. V. K. Rao :—Mr. Speaker, Sir, on 5th the President promulgated 2 Ordinances impounding further increase in wages and Dearness Allowance and what is called Dividend restrictions also is a grave threat to working class and it is an erosion into the democratic functioning of our country itself. What business has the Union Government to promulgate an Ordinance when there is Parliament already functioning? What business the Union Government has got when this affects the State Governments, which State Governments are already in turmos with high prices and with discontent among the working class, to impose this senseless Ordinance on the people? I feel every one in this House would agree with me that the workingman and the common man should not be encroached upon or his rights should not be encroached upon. It is the bounden duty of the Chief Minister to advise the Prime Minister that the autonomy of the State cannot be treated in that way. I think that this measure has been brought about in order to please Tatas, Birlas and Zairdars; otherwise there is no room whatsoever for this measure. Whether this measure is brought about in order to tell the working class that the Government is prepared to crush them or this measure is brought about in order to suppress the discontent of the people who are already drowning under heavy burden of rice in price. You know Sir, that the working class by hard sacrifice have been gaining pittance from the ruling power. Should this be a waste? Should this be thrown to winds by a stroke of pen from the Ordinance by the President, †††† I would appeal to the Chief Minister to take up the matter with the Prime Minister that this state of affairs will create a great havoc, when already everywhere the democracy is being challenged. I hope that the working class will not be provoked to battle and let it be known that when once the working class wakes up, no power on earth can stop them. Therefore, this warning, the Government has got to take severely, Sir.

Sri Konda Lakshman Bapuji (Bhongir):—I would like to draw 10-00 a. m. the attention of the Speaker and the Members of this House. To pass expressions against Rashtrapathi or President of India †††† hands is not proper. We have to maintain the dignity of the President of India and to pass any such remarks and degrate his status and position is inadvisable and it would not add status and dignity to this House even. Therefore, I would like Sir, that the remarks passed by Mr. C. V. K. Rao may be expunged from the records.

† † † †

Sri C.V.K. Rao:—Under rules I can make a personal explanation because the hon. Member on the other side. . . .

Mr. Speaker:—Let me first understand. Do you say so in the manner Mr. Konda Lakshman Bapuji said now?

---

††††Expunged as ordered by the chair.

Sri C. V. K. Rao :—Mr. Konda Lakshman Bapuji will say that because he belongs to the ruling party.

Sri V. Srikrishna :—The Parliament is going to meet on the 22nd.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అది నిజమే. రాష్ట్రపతి గురించి వారుచెప్పిన మాటలు వరై నవే అంటారా? పార్లమెంటు చేయాలా లేదా అనేది వేరేసంగతి

Sri C.V.K. Rao:— We have elected him. He cannot be above us. When people have elected me I am bound by the dictates of the people who have elected me. * * *

శ్రీ జి. రాజారాం :—ప్రెసిడెంటు యొక్క యాక్షన్స్ ఎసంబ్లీ లో చర్చించడానికి లేదా వేరే వారి విషయము అనటానికి రూల్స్ పర్మిట్ చేస్తున్నాయా?

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—వారు మంత్రి కాకముందు స్పీకర్ నుండి కాగితాలు లాగేశారు. అప్పుడు మేమూ వున్నాము స్పీకర్ చేతులోంచి లాగేశారు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—నేను ఏదైనా చేసి వుంటే ఈ హౌస్ లోనే చేశాను. బయట చేయలేదు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—రాజారాంగారు ఆయన చేసింది తప్పు అని ఒప్పు కున్నారు. సి.వి.కె. రావుగారు కూడా తప్పు అని ఒప్పుకుంటే సమస్యలేదు కదా.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మంత్రి పదవి ఇచ్చారు కాబట్టి తప్పు అని ఒప్పు కున్నారు.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ప్రెసిడెంటు అవ్ ఇండియా పోస్టు గురించి మనము ఆలోచించాలి. వ్యక్తిగతంగా మనం మాట్లాడటము న్యాయంకాదు. ఆయనను కోర్టుకు లాగడానికి కూడా వీలులేదు. ప్రెసిడెంటుపై కోర్టులో క్రిమినల్ గా ప్రొసీడ్యూర్ కావడానికి కాని, ఇంకో రకముగా ప్రొసీడ్యూర్ కావడానికి కాని వీలులేదు. అటువంటి శాంకిటి వున్న పోస్టు అది. వ్యక్తిగతముగా బయట మాట్లాడుకోవచ్చు; ఈ సభలో ప్రెసిడెంటు గురించి కామెంట్ చేయడము భావ్యంగా వుండదు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ప్రక్కనే వున్న సి. వి. కె. రావు గారికి ఆ మాట అక్కర్లేం చే చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అది డిగ్నిఫైడ్ గా వుండదు కాబట్టి దానిని ఎక్స్ పంక్ట్ చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—రాజారాంగారు ఒక విషయం రెయిజ్ చేశారు. ఆరినెన్స్ విషయం వచ్చింది కాబట్టి దాని మీద మాట్లాడుతున్నాము వ్యక్తిగతంగా ఏమైనా అన్నారా అనేది అలా వుంచండి. పార్లమెంట్ ఈజ్ సుప్రిం. ఇదివరకు దానిమీద చర్చ వచ్చి I am the Commander-in-Chief of India అని భారతీ చేసినప్పుడు కూడా The Parliament is supreme and the President has to act upon

the advice of the Ministers. అని జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారు రాజేంద్ర ప్రసాద్, రాధాకృష్ణన్ గారలు వుండగా చెప్పారు. Parliament is supreme and the Cabinet as the representative of Parliament is supreme and the President is the man who acts on the advice of the Cabinet.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అది కాదని ఎవరు కాంట్రీడిక్ట్ చేశారు? అనేమాట తప్ప. * * *

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—క్యాబినెట్ చెప్పింది చేస్తారని అంటే.....

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఆ పోర్షన్ వరకూ తప్ప అని వారికి చెప్పండి.

Mr. Speaker :—Now I shall draw the attention of the House to the rule as such. The member while speaking shall not refer to the conduct of persons in high authority unless the discussion is based on a substantial motion and all that. There is also it is stated: 'While speaking he should not use the Governor or President's name for the purpose of influencing the debate.'

Sri Vanka Sathyanarayana :—We have not mentioned the name Sir.

Sri C. V. K. Rao :—Because all over the country there is agitation, my whole point is that.

Mr. Speaker :—That is why I have permitted you. We are referring to the point raised by Mr. Konda Lakshman Bapuji.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీగారు చెప్పిన దానికి ఫైనల్ డిరీ డెలివరీగా వుంటే తీసేసే అధికారం తమకు వుంది. దానిని క్వశ్చన్ చేసే సమస్య లేదు. కాని ప్రెసిడెంట్ ఆఫ్ ఇండియా అనేదానికి లేకపోతే గిరిగారు, రాధాకృష్ణన్ అని పేరు పెట్టి మాత్రం అనకూడదు. ప్రెసిడెంట్ ఆఫ్ ఇండియా తప్పుచేస్తే పార్లమెంటుకు ఇంపీచ్ చేసే అధికారం వుంది కాన్ స్టిట్యూషన్ తో.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది వేరే విషయం.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—అందుచేత ఆయన శాక్రాసెంట్ ఆయన గురించి మాట్లాడకూడదు అనే సమస్య లేదు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మళ్ళీ వేరే దానికి ఎందుకు వెడతారు? ఇప్పుడు శ్రీకృష్ణగారు చెప్పారు. ప్రెసిడెంటు కాని. గవర్నరుగాని క్యాబినెట్ ఎడ్వైస్ ప్రకారం యాక్టు చేశారు. ఆయన యాక్టు చేసి ఆర్డినెన్స్ ఇస్యూ చేస్తారు. X X X X అని చెప్పిన మాట తప్ప అని చెప్పండి.

Mr. Speaker :—I shall see the proceedings myself and then give my decision tomorrow. I hope the PRESS also would not

*** Expunged as ordered by the Chair.

- Calling attention to Matters of Urgent Public Importance :
re : Delay in acquisition of land for the Steel Plant at Visakhapatnam

publish this matter debated after Mr. Konda Lakshman Bapuji has raised the point, till such time that I give my ruling.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నేనిక చెప్పేది ఏముంది ? కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆర్డినెన్స్ జారీ చేసింది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాలు విన్నాను. No further comments on this.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—మేము ఒక విషయం అడిగాము. మన స్టేటు గవర్నమెంటు కూడా ఒక స్టాండ్ తీసుకోవాలి. దీనివల్ల వచ్చే రివర్కషన్స్ మంచివే వస్తాయి అని అనుకొంటే అది వేరు. అది కాదు అనుకున్నప్పుడు స్టేటు గవర్నమెంటు యొక్క స్టాండ్ కూడా ఒకటి వుండాలి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—రియాక్షన్ అన్నీ చూస్తున్నాము. ఆలోచిస్తున్నాము ఇంకో కామెంట్ చెప్పలేను

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— ఇది కన్కరెంట్ సబ్జెక్టు. దానిపై ఆర్డినెన్స్ ఇస్యూ చేసేటప్పుడు జనరల్ గా గతంలో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు కూడా ఫాలో అయ్యేది ఏవిటంటే ఇది మన స్టేటులో వర్కింగ్ క్లాస్ మీద రిపైట్లు ఆవుతుంది. కాబట్టి ఆర్డినెన్స్ ఇస్యూ చేసేటప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో కన్సల్ట్ చేసిందా లేదా ? చేస్తే కన్సెన్సు ఇచ్చారా లేదా ? It is their duty to consult you because it is a concurrent subject according to the constitution.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

(i) re : Delay in acquisition of land for the Steel Plant at Visakhapatnam.

శ్రీమతి బి. కళావతి :—ఆధ్యక్ష, మన రాష్ట్రంలోని ప్రజలందరూ ఆత్యంత ఆతృతతో ఎదురు చూస్తున్నది స్టీల్ ప్లాంటు. ఈ ప్లాంటుకు పునాది రాయి వేసి 7 సంవత్సరాలు అయింది, ఇంతవరకూ ప్రారంభం కాలేదు. మన పురాణ కాలంలో వింటున్నాము, అహల్య రాయి రూపంలో కొన్ని శతాబ్దాలు వుండవి. ఆలాగే ఈ పునాది రాయికి కూడ ఏదైనా శాపం తగిలిందేమో. ఎప్పుడు ఆ శాపం నుంచి విముక్తి ఆవుతుందో ముఖ్యమంత్రిగారు తెలుపవలసిందిగా కోరుతున్నాను ఎంతో పెద్ద ఉద్యమం జరిగిన తరువాత వచ్చిన ప్రాజెక్టు ఇది అయినా పని కాలేదు ఇందిరాగాంధీగారు వేసిన పునాదిరాయి అటువంటి పరిస్థితిలోనే వుండటం బాగా లేదు. అందుచేత ఆ పని తొందరగా ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను. దీనికేదైనా ఒక ఫైమ్ సెడ్యూల్ నిర్ణయించారా అని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో రెండు కోట్లు మాత్రమే శాంక్షన్ చేశారు. ఈ విధమైన వత్త నడక నడుస్తుంటే ఆ ప్రాజెక్టు ఎప్పటికీ పూర్తి అవుతుంది ? మన తరంలో ఈ ప్రాజెక్టును చూస్తామా అనే అనుమానం ప్రజలలో కలుగుతున్నది. అలాంటి

Calling attention to Matters of Urgent
Public Importance :
re: Delay in acquisition land for the
Steel Plant at Visakhapatnam.

9th July, 1974.

325

దస్తీతి రాకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు మనలను కాపాడాలని కోరుతున్నాను. ఆ స్టీలు ప్లాంటుకు కావలసిన ల్యాండ్ ఇంకా ఎక్స్పర్ట్ చేయలేదు దానిని తొందరగా ఎక్స్పర్ట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. దానికి ఫారిన్ ఎక్స్‌చేంజ్ కాంపౌనెంట్స్ ఎంత వున్నది, ఏ రకమైన ఉక్కు తయారు చేస్తాము అనే విషయాలు తెల్పాలని కోరుతున్నాను. ఫిజిలిటి రిపోర్టు తయారైనదా, డిటైలు ప్రాజెక్టు రిపోర్టు పూర్తి అయినదో లేదో తెలుపాలని కోరుతున్నాను పబ్లిక్ ఇన్వెస్టుమెంట్ బోర్డు క్రియరెన్స్ ఇచ్చిందో లేదో తెలుపాలని కోరుతున్నాను. స్టీలు ప్లాంటుకు గోడౌవరి వాటర్ కావాలి. ఈ వాటర్ రావడానికి కొంత భూమి ఎక్స్పర్ట్ చేయాలి. వీటన్నింటిపై ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నారో తెలుపవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Sri Ch. Venkata Rao:—Sir, the Government have been taking all necessary steps to expedite the work on the Steel Plant at Visakhapatnam. Out of 5704 acres of land required for the plant site, 4155 acres which includes 1602.82 acres of State land, had already been acquired and handed over to the Steel Authorities. The acquisition of the remaining land is in progress. A sum of Rs 127.00 lakhs had already been sanctioned by the Government of India towards cost of land acquisition etc., and this amount has also been disbursed to the landowners concerned. This Government have also recently requested the Government of India to release a further amount of Rs. 41.17 lakhs for land compensation etc., The progress of land acquisition work has been satisfactory and this has not in any way affected the pace of implementation of the project. The preparation and approval of the Detailed Project Report is the responsibility of the Steel Authority of India Limited and the Government of India.

10.10. a.m

The Chief Minister had already brought to the notice of the Prime Minister and the Union Minister for Steel and Mines the need to expedite the implementation of the Steel Project and to provide adequate funds, This is being pursued with the Government of India.

With a view to ensuring prompt action being taken for the expeditious completion of the Project, a proposal to constitute a high-level review committee under the Chairmanship of the Minister for Industries is under consideration.

గౌరవ సభ్యురాలు అడిగినట్లుగా ప్రాజెక్టు రిపోర్టు తయారు అవుతున్నది. డిటైల్డ్ ప్రాజెక్టు రిపోర్టు వచ్చినతరువాతగాని నెనసరీ స్టేప్స్ తీసుకోవడం జరుగదు. వారు చెప్పినట్లు యీ సంవత్సరం బడ్జెటులో రెండు కోట్లు ప్రోవైడ్ చేయడం జరిగింది. ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ కొరకు ఎడిక్వేట్ స్టాఫ్ ను వెయడం జరిగింది. అది పూర్తి అవుతుంది. మిగతా 1600 ఎకరాలు ఎక్వయిర్ చేయవలసింది కోర్టులో రిట్ పెటిషన్స్ వెయడం జరిగింది. స్టేస్ వున్నవి. స్టేస్ వెకేట్ అయినవి, మేన్ రిట్స్ విచారణలో వున్నవి. అవి పూర్తి అవగానే దానిని ఎక్సిపిడెట్ చేయడం జరుగుతుంది. స్టీలు ప్లాంటు సక్రమంగా కావడానికి కావలసిన చర్యలు

Calling attention to Matters of Urgent Public Importance :
re: Atrocities of landlords of Buddharam village.

తీర్పు కోరడం జరుగుతున్నది. ముఖ్యమంత్రి గారు స్త్రీలు సెక్రటరీని వైజాగ్ పిలిపించి మాట్లాడడం జరిగింది. మైమ్మినిస్టరుగారికి కూడా మనవిచేయడం జరిగింది. దీనిని గురించి త్వర చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వము తరపున జాప్యం లేకుండా చేయాలని చూస్తున్నాము

(ii) re : Atrocities of Landlords of Buddharam Village.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలి (ఖమ్మం) :—అద్యక్ష, ఖమ్మం తాలూకాలో బుద్ధారం నేలకొండపల్లి ప్రాంతములో వుంది. ఈ గ్రామములో షేక్ మాలానా అనే అలస వున్నాడు. అతని కుటుంబం వీదరికముతో వుంది అతనికి 7, 8 మంది పిల్లలు వున్నారు, అందులో అయిదారుగురు ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి. పాసు అయిన వారు వున్నారు, నిరుద్యోగముతో బాధపడుతున్న కుటుంబం అక్కడ లాస్టు మంత్ లో శ్రీకృష్ణ రాయభారం అనే నాటకం వేయాలనుకున్నారు. అందులో ఒక కుర్రాడికి రెండవ కృష్ణుడి వేషం యిచ్చారు, మైక్రోఫోను పెట్టుకొని తన పాత్రను బాగా నిర్వహించడానికి రిహార్సల్స్ చేసుకుంటుంటే ఆ గ్రామ ప్రసిడెంటు భూస్వామి అయినటువంటి వనం వెంకటేశ్వరరావు - అతను మొట్టమొదటి నుండి వారితో ఏదో రకమైన గ్రడ్డు పెట్టుకొని వున్నాడు, వారి యింటిలో యింత మంది ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి. పాసు అయినవారు వున్నారు, నా యింటిలో ఒక్కడు కూడా లేడనే ఈర్ష్య భావం వుంది. యీ సందర్భాన్ని పునస్కరించుకొని మైక్రోఫోను ఎవరి అనుమతితో పెట్టినావు అని తాను తనయొక్క రౌడీస్ తో ఆ కుర్రాడిని వారి యింటికి తీసుకువెళ్ళి కట్టెని వివరంగా కొడుతూ వుంటే అతని తల్లి తండ్రి వస్తే వారిని కూడా కొట్టారు. ఆ ముసలమ్మను కొట్టడమువల్ల కిన్ను పూర్తిగా పోయింది. తరువాత యింటికి నిప్పు పెట్టారు. ఈ విషయము ఆ ప్రాంతములోని మైనారిటీస్ కు దారుణంగా కన్పిస్తున్నది. ఆలాంటిది ఎప్పుడు జరగనటువంటి ఖమ్మం తాలూకాలో, ఎప్పుడో పాత కాలములో జరిగిన విధంగా యీనాడు తలపె తింది అంటే అర్థము కావడంలేదు ఈ విషయము తెలిసిన తరువాత చాలా మంది ప్రోగ్రెసివ్ భావాల కలిగిన యితర పార్టీల నాయకులు మొత్తము విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినా కూడా దానిమీద యాక్షన్ లేదు. నేను ఎస్.పి. గారితో చెప్పాను. ఆ విషయాన్ని సమగ్రంగా చూడాలని చెప్పాను. బాధ్యులైనటువంటి వారిని విడిచిపెడితే వీకర్ సెక్షన్స్ మీద దాని ప్రభావం ఎక్కువగా పడుతుందని చెప్పాను. డి.ఎస్.పి. గారు వెళ్ళారు, కాని దానికి కారకులు అయినవారిని ఒక్కరిని అరెస్టు చేయలేదు అంటే దాని వెనుకాల వున్న షేర్ ఏమిటో అర్థము గాకుండా వుంది. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆ జిల్లా సంగతులు అన్ని తెలుసు. ఎప్పుడో పాత కాలములో జరుగవలసినవి, ఆధునిక పద్ధతులలో మనము వున్న యీ రోజులలో ఖమ్మం తాలూకాలో చాలా ఘోరమైన కృత్యాలు జరుగుతూ వుంటే ఎవరి మీద చర్య తీసుకోకపోతే, కడపలో జరిగినవి మనము చూశాము, మైనారిటీస్ కు రక్షణ లేకుండా పోతున్నది. మైనార్టీస్ పైన ఇటీ చలాధ్య వర్గాల వారు మూకుమ్మడిగా ఎందుకు యిలా చేస్తున్నారు ? మీరు యిలాంటి వారిని అడుపులో పెట్టకపోతే ప్రయోజనము లేదు. వెంటనే తగిన యాక్షన్ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Calling attention to Matters of Urgent
Public Importance :
re: Atrocities of landlords of
Buddharam Village.

9th July, 1974.

327

*Sri Syed Hasan:—Sir as they say بر فگرتی ہے نو بجارے مسلمانوں پر
the victims of lightning are the unfortunate muslims. It is a sad
affair. I don't think the Government could justify the doings or
mis-doings of miscreants and thereby create communal tension all
the time. Probably the mover of this Call Attention had forgotten
one point which I would like to place it before you. That boy was
tied and beaten severely and after sometime he wanted to have some
water to quench his thirst. His thirst was quenched by these
rouges and rowdies by passing urine into his mouth. In this
democracy this is the way we are living in such things are happening
repeatedly in this State. I hope that unlike the others, the Chief
Minister would not justify these dirty and filthy actions of Police
officers who had failed to do their duty. These police officers who
are responsible not only should be dealt with severely but they should
be kept under suspension for their delay and negligence in taking
prompt action.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అధ్యక్ష, శ్రీ రజబాలిగారు, శ్రీ హసన్ గారు 10. 20 c m.
చెప్పిన విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చాయి. చాలా వరకూ నిజము. కాని
హసన్ గారు చెప్పినది మాత్రం వస్తవముకాదు. యూరిన్ పాస్ చేయడము అనేది
కరకట్టకాదు. ఇల్లి గలుగా కట్టి కొట్టడము జరిగింది. అక్కడకు ఒక పోలీసు డి. యస్. పి.
గారు వెళ్లారు. యస్. పి. కి కూడా కఠినమయిన చర్యలు తీసుకోమని వెర్ లెస్
మెసేజి పంపించాను. ఇది స్ట్రో ఇన్ సిడెంటు. అంతే కాని ఇది కమ్యూనల్ కలర్
దీనికి ఇవ్వవద్దు. కమ్యూనల్ ఇన్ సిడెంటు మాత్రం కాదు. ఖమ్మం జిల్లాలో ఏమీ
మై నారితీ కమ్యూనిటీని హరాస్ చేయడం జరగడంలేదు. అందువలన దీనికి కమ్యూనల్
కలర్ ఇవ్వవద్దని కోరుతున్నాను. ఆ జిల్లా సంగతి నాకు బాగా తెలుసు. ప్రభుత్వం
యీ విషయంలో చర్యతీసుకుంటోంది.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబాలి :—అసలు ముఖ్య కారకులయిన వెంకటేశ్వరరావును
ఇన్ వాల్వ్ చేయలేదు ? ఆయనను ఇన్ వాల్వ్ చేయకపోతే చాలా అన్యాయం జరుగు
తుంది. కేసులో ఉన్న సమాచారం ప్రకారం ఆయనను ఇన్ వాల్వ్ చేయాలి. లేకపోతే
ఆయన ఇంకా పది శుటుంటాలను అక్కడనుంచి పంపిస్తానని కేకలు వేస్తున్నాడు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఒక వెంకటేశ్వరరావు మీదేకాదు అందరిపై నా చర్య
తీసుకుంటాము.

*Sri Syed Hasan:—I am surprised how the Chief Minister could
say that all, I have said is not correct. Is it not correct that they
have urinated in the mouth of the boy. A band of persons has come
and behaved in a communal manner. The Police was all the time
quiet till you ordered for action.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అది కరకట్టకాదు. అలాగ జరగలేదు. యూరిన్ పాస్
చేయడము జరగలేదు. ఆ గ్రామం గురించి నాకు బాగా తెలుసు.

(iii) re: Postponement of Secondary Grade Basic
Training Examinations.

*Sri Syed Hassan:—Sir, as I submitted earlier, educational service is not attracting good, educated and talented people; and very few people are coming forward to take up this profession. It is the duty of the Government to encourage people to take up this noble profession, even going out of the way.

But what we exactly find today is that there is an indifference towards educational matters. I am referring to the deliberate and intentional delay in the holding of SGBT (Secondary Grade Basic Training) Examinations. This is a training for Under-Graduates and Matriculates, who opt the educational profession as their career, after passing the SGBT Examination.

This S.G.B.T. Examination was first scheduled to start in March, 1974, then it was postponed to April. From April it was postponed to May, and from May to 2nd of July, 1974. Four thousand students have been affected by a chain of postponements. Most of the students who had come from the District on the scheduled dates of examination, incurred huge expenditure on journeys, and had to hear about the sudden postponements only after reaching the examination halls. This is very unfortunate that the people who are coming forward to get themselves qualified are discouraged and frustrated in this way.

In two Writ Petitions, the High Court has passed orders allowing the Institutions, who have trained the students, to send the candidates for examination. But the Government is flouting the Orders of the High Court, by not holding the examination. I hope that some specific step would be taken by the Government to see that remedy is done by holding the examinations at the earliest.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్ష, నాకు అర్థం కావడములేదు. ఎందుకని ఈ ఎస్.జి.బి.టి. పరీక్షలు పోస్టుపోసు చేయవలసివచ్చిందనేది. ఎనొమ్మ చేసినందు వలన ఆ రోజుకు సుమారు నాలుగువేల మంది వరకూ విద్యార్థులు వచ్చారు. ఎందుకని పోస్టుపోసు చేశారు : ఇప్పుడు బస్సు చార్జీలుకూడా పెరిగినాయి. ఎంతో ఖర్చులు పెట్టుకుని వచ్చారుకదా. ఈ ఖర్చు ప్రభుత్వము కాని భరిస్తుండా అనే విషయము చెప్పాలి.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్ష, ఇటువంటి సంఘటనలు అప్పు డప్పుడు జరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వ దృష్టికి వస్తున్నాయి. విద్యార్థులు ఎంతో వ్యయప్రయాసలు పడి వచ్చిన తరువాత పరీక్షలు వాయిదా వేయడము మంచిదికాదు వారు ఎనొమ్మ చేసిన తేదికి బాగా చదివి పరీక్షలకు ప్రిపేరు అయి వస్తారు. తీర పోస్టుపోసు అయితే వారు చదివింది మరచిపోతారు. యీ విధముగా ఎందుకని పోస్టుపోసు చేయవలసి వచ్చినదో ఒక ప్రకటన చేయాలని ఇకముందు ఇలాంటి జరుగకుండా చూస్తామని హామీ మాకు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Calling attention to Matters of Urgent
Public Importance :
re : Postponement of Secondary Grade
Basic Training Examinations.

9th July, 1974. 829

Sri M. V. Krishna Rao :— The Secondary Grade Basic Training (Telangana) Examinations are to be conducted during April according to the scheme. There are two another T. S. L. C. examinations viz. Integrated Secondary Grade and Integrated Elementary Grade examinations conducted for failed candidates only and it was proposed to conduct all these examinations in the last week of March. Government in G. O. Ms. No. 1262, Edn. dated 17-12-1973 have permitted certain institutions to run Secondary Grade Basic Training courses for in service untrained teachers during 1973-74 in minority languages. Unfortunately the Anjuman Taraqui Urdu Secondary Grade Training School, Nizamabad, one of the seven private institutions permitted to run Secondary Grade Basic Training courses did not complete the prescribed number of working days. Besides there are discrepancies in regard to admissions. The Commissioner for Government Examinations has therefore postponed the conduct of Secondary Grade Basic Training examinations to May 1974 so that the said institution may put in the required number of days. But those examinations could not be conducted during May, 1974 due to Railway strike, restriction on postal facilities and spot valuation of S. S. C. examination. As tabulation of S. S. C. Public Examination was going on and most of the officers were engaged in this work, the examinations could not be conducted in June 1974 and it was decided to conduct the examinations from 2-7-1974.

The Anjuman Taraqui Urdu Secondary Grade Training School, Nizamabad did not complete the prescribed number of working days and also the discrepancies in respect of the school were not enquired into. As per the T. S. L. C. scheme, supplementary examinations are not conducted. If examinations are conducted for the other six training institutions in July 1974, there will be only one institution left over for which examination will have to be conducted and this will involve additional expenditure to Government. As such to accommodate the Anjuman Taraqui Secondary Training School, till they complete the prescribed number of working days and also to see the discrepancies are completely enquired into, the Commissioner for Government Examinations has been requested by the Director of Public Instruction to postpone the conduct of the Secondary Grade Basic Training examinations until further orders.

Sri Syed Hasan :— The Government was aware beforehand of the Railway Strike. So was it not the duty of the Government to have informed all the examinees (of SGBT), well in advance, about the postponement of examination, instead of announcing it just at the nick of the moment, or only a day or two before. The sudden announcement of postponement has caused much inconvenience to the student and has resulted in unnecessary expenditure incurred on account of journey.

Secondly, the High Court has ordered that the Institutions who have trained the candidates be permitted to send the students for the examination. Have the Government taken any steps to allow those students ?

శ్రీ యం.వి కృష్ణారావు :—యీ పరీక్షలు పోస్టుపోసు అవడానికి కారణాలు పర్మింగ్ డేస్ చాలలేదు. తరువాత రైల్వే స్ట్రయికు. ఇంటర్ మిడియేట్ పరీక్షలు కూడా పోస్టుపోసు చేశారు. అప్పటి పరిస్థితులను బట్టి చేశారు. ఇప్పుడు జూలై రెండు నుంచి పరీక్షలు జరుగుతున్నాయి.

* Sri Syed Hasan :—Has the examination started ?

Sri M.V. Krishna Rao :—Yes, from 2nd July.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

AMENDMENTS TO ANDHRA PRADESH (ANDHRA AREA) IRRIGATION WORKS (LEVY OF COMPULSORY WATER CESS) RULES, 1956.

Sri M. V. Krishna Rao :—Sir, on behalf of Chief Minister I beg 10-30 a m. to lay on the Table a copy of the amendments issued to the Andhra Pradesh (Andhra Area) Irrigation Works (Levy of Compulsory Water Cess) Rules, 1956 in G. O. Ms. No. 519, Revenue, Dated 28-5-1974, and published at page 183 of Rules Supplement to Part II of the Andhra Pradesh Gazette Dated the 13th June, 1974, as required under sub-section (5) of Section 12 of the Andhra Pradesh (Andhra Area) Irrigation Works (Levy of Compulsory Water Cess) Act, 1955.

Mr. Speaker—Paper laid.

NOTIFICATION UNDER G. O. Ms. NO. 1314, HOME, (TRANSPORT-I)

dated. 9-10-1973 AND G. O. Ms No. 442 HOME, (TRANSPORT-I) dated 20-3-1974.

Sri J. Chokka Rao :—Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (3) of Section 133 of Motor Vehicles Act, 1939, copies of the notifications issued under G O Ms No 1314, Home (Transport-I) Department, Dated 9-10-1973, and G. O. Ms. No. 442, Home (Transport-I) Department Dated 20-3-1974, containing amendments to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964

NOTIFICATIONS UNDER ANDHRA PRADESH MOTOR VEHICLES TAXATION ACT, 1963.

Sri J. Chokka Rao :—Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (2) of Section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963, a copy each of the notifications issued in the following G. Os under sub-section (1) of Section 9 of the said Act.

S. No.	G. O. Ms. No. and Date	Date of Publication in the Andhra Pradesh Gazette
(1)	(2)	(3)
1.	579, Home, Dated 12-4-1974	16-5-1974
2.	887, Home, Dated 18-6-1974	19-6-1974
3.	888, Home, Dated 28-6-1974	19-6-1974
4.	889, Home, Dated 23-6-1974	19-6-1974
5.	890, Home, Dated 28-6-1974	19-6-1974

NOTIFICATIONS UNDER ANDHRA PRADESH MOTOR VEHICLES TAXATION ACT, 1963.

Sri J. Chokka Rao :—Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (2) of Section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963, a copy each of the notifications issued in the following G Os. under sub-section (1) of Section 9 of the said Act.

S. No.	G. O. Rt. No. and Date	Date of Publication in the Andhra Pradesh Gazette
(1)	(2)	(3)
1.	381, Home, Dated 8-2-1974	21-2-1974
2.	1032, Home, Dated 11-4-1974	25-4-1974

Mr. Speaker :—Papers laid.

PAPER PLACED ON THE TABLE

SUMMARY OF THE RECOMMENDATIONS OF THE IRRIGATION COMMITTEE, 1973.

Sri M. V. Krishna Rao :—Sir, on behalf of Chief Minister I beg to place on the Table a copy of the 'Summary' of the Recommendations of the the Irrigation Committee, 1973.

Mr. Speaker :—Paper placed.

VOTING OF DEMANDS FOR 1974-75.

- Demand No. XXXIV — Agriculture
- Demand No. XXXVI — Animal Husbandry
- Demand No. XXXVII — Dairy Development
- Demand No. XXXVIII — Fisheries
- Demand No. XXXIX — Forests
- Demand No. XXXIII — Co-operation

శ్రీ కె. కె. పి. ఎస్. రాజు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు పెట్టినటువంటి వ్యవసాయం, కోఆపరేషన్ డిమాండులలో వ్యవసాయం గురించి కొన్ని ముఖ్య విషయాలు చెప్పవలసి ఉంది: ఈ వ్యవసాయం అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో పల్లెటూర్లలో ఉండేటటువంటి రైతాంగానికి పెన్షివైడ్లు సరవరా చేసే విషయంలో ప్రభుత్వం చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నది. బికారులో కత్తీ మందులు దొరుకుతున్నాయి కాని సరె నటువంటి మందులు దొరకడం లేదు. మందులు వేస్తేనే కాని ఫలసాయం చేతికి వచ్చే పరిస్థితి లేదు. గవర్నమెంటు డిపోలలో ఎప్పుడు చూసినా స్టాక్ లేదనే సమాధానం వస్తున్నది. ఎండ్రీన్ కాని వేరాతియన్ కాని బి. హెచ్. ఇ పొడరు కాని బ్లాకులో ఉండే డిమాన్ స్ట్రీషన్ కార్యాలయంలో సంవత్సరం పొడవునా కనిపించడం లేదు. కొట్టులోనికి ఆడల్లేషను మందులు వస్తున్నాయి. అవి పని చేయడం లేదు ఈ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరం అయినా ప్రతి డిపోలో మందులు సరిపడినంత పెట్టి రైతులకు అందుబాటులో ఉండేటటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక విత్తనాల సంగతి చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఎప్పుడైనా

విత్తనాలు లోకల్ గా ఉన్న రైతుల దగ్గర కొనుక్కోనేవే పనికి వస్తాయి కాని గవర్నమెంటు డిపోజుంచి తెచ్చిన విత్తనాలలో నూటికి 30 మొక్కలు కూడా రావడం లేదు. 10 సంవత్సరాలు సమితి ప్రెసిడెంటుగా పని చేసాను. గవర్నమెంటు డిపోజునుంచి విత్తనాలు తెప్పించి రైతులకు సరఫరా చేసినప్పుడు కూడా వాటిమీద కంప్లయింట్లు రావడం జరిగింది. అది ఇప్పుడు కూడా కొనసాగుతున్నది. కాబట్టి దానిని రెక్టిఫై చేయలేకపోతున్నారు. ఈ విత్తనాలపై స్టాప్ ఆజమాయిషీ ఏమీ లేదు. ఇప్పుడు వరలక్ష్మి ప్రత్తి పంట లాభదాయకంగా ఉన్నది శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో దీనికి అనుకూలమైన ప్రదేశం ఉందా, దానికి తగిన నీటి సదుపాయం ఉందా. ఇక్కడ ఈ పంట అభివృద్ధిలోకి వస్తుందా అనే ఇన్వెస్టిగేషను చేసినట్లు కనిపించడం లేదు పోజిక్షన్లు లేనటువంటి ప్రాంతాలలో, మెట్ట భూములలో ఈ ప్రత్తికి అనుకూలమైన భూమి ఉండేచోట వారు ఎంకరేజ్ చేసి ఆర్థికంగా ముందుకు తీసుకొని వచ్చేదానికి ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీలో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. మీకు ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను ఏరువాక నుంచి బంజారా హిల్సుకు అఫీసు ట్రాన్స్ఫర్ చేసారు. దానికి 30 వేల రూపాయలు ఖర్చు వ్రాసినట్లు విన్నాము. రాజేంద్రనగర్ నుంచి వచ్చినటువంటి వెహికల్సు, స్టాపు పని చేసారు అఫీసు తరలించడంలో కాని 30 వేల రూపాయలు ఖర్చు అయినట్లు ఆక్కోంటులో చూపించినట్లు ఖోగట్టా వచ్చింది. ఈ విధంగా ప్రభుత్వ ధనం దుర్వినియోగం చేస్తూ ఉంటే మంత్రులు కాని, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం కాని పట్టించుకోకుండా ఉంటున్నారు మీరు ఎన్ని పన్నులు వేసినా ఈ విధంగా నిష్ప్రయోజనం అయిపోతున్నది. ఈ భారం అంతా సామాన్య మానవుని మీద పడుతున్నది. కాబట్టి దీనిని విచారణ చేయాలని కోరుతున్నాను. కోఆపరేషన్ లో చాలా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేబట్టినమాట నిజమే. కాని ఈ కోఆపరేటివ్ సంస్థలను ఒకసారి మనం సింహావలోకనం చేసి వీటి మేనేజిమెంట్లు, వీటి పని తీరులు ఎలాగ ఉన్నాయని ఆలోచించాలి. ఏ సంస్థను మీరు తీసుకొన్న ఒక సంవత్సరం లాభదాయకంగా ఉంది, ప్రజలకు సరైన ధరలకు సరఫరా చేస్తున్నాము అని ప్రభుత్వం కా) అక్కడ ఉన్నటువంటి మేనేజిమెంట్లు కాని చెప్పగలిగే స్థితిలో ఉన్నాయేమో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఎరువుల డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఈ సంస్థలకు అప్పగించారు గత సంవత్సరం మా జిల్లాలో కోఆపరేటివ్ సంస్థనుంచి ఒక బస్సా కూడా రైతులకు రాలేదు స్టేషనులోకి వేగన్నమీద మాన్యూర్ వస్తే పెర్మిటు ఇస్యూ చేసి అక్కడనుంచే సప్లయి చేశారు. అఫీసర్లు ఇందులో కలసి ఈ మాన్యూర్ ఆంథా మిన్ యూజ్ చేసారని ప్రభుత్వానికి 12 మంది శాసనసభ్యులు కంప్లయింట్లు ఇచ్చాము. దానిమీద స్థానికంగా ఉండే ఉద్యోగులను ట్రాన్స్ఫర్ చేసారు కాని 12 మంది శాసన సభ్యులం ఎంక్వయిరీ చేయమని పిటిషను ఇస్తే ఒక శాసనసభ్యునువి కూడా ఎంక్వయిరీ చేసే అఫీసరు కలుసుకోలేదు. ఇందులో ఉండేటటువంటి లొసుగులు ఏమిటని మమ్ములను అడిగితే ఆ యదార్థాలను ఫ్రూవ్ చేయడానికి సిద్ధంగా ఉంటే ఒక్కరిని కూడా కలువలేదు. ఇది ఏమి విధానమని నేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ఈ మాన్యూర్ డిస్ట్రిబ్యూషను కూడా అలాగే ఉన్నది. ఇప్పటికి కూడా కార్డు ఇస్యూ చేయలేదు. ఏ మేరకు ఎంత భూమి రైతాంగానికి ఉందో సర్టిఫై చేయాలని టి. ఎల్. ధర్మ్యుల మీద పెడుతున్నారు. భూమి లేనివారికి సర్టిఫై చేసి మాన్యూర్

అమ్ముకొంటున్నారు విశాఖపట్టణం జిల్లాలో ఎలమంచిలి సమీపంలో ఒక వి.ఎల్.డబ్ల్యు 800 బస్సులు భూములు లేని రైతాంగం పేరు వ్రాసి తీసుకొనివచ్చి ఛార్జ్ కరెన్సీతో ఆమ్ముందినట్లుగా కలెక్టరుగారికి, అక్కడ ఉన్నటువంటి జిల్లా డిప్యూటీ డైరెక్టరుగారికి కంప్లయింటు ఇవ్వడం జరిగింది ఎంక్వయిరీ చేశారు. కాని యాక్షను ఏమీ తీసుకోలేదు. నెలా 15 రోజులు ఆయింది ఇలాంటి విషయాలలో ప్రభుత్వం పట్టినట్టు ఉంటే ప్రజలకు అన్యాయం జరుగుతుంది. 50 రూపాయలు అమ్ము వలసిన మాన్యుయర్ బస్సు 250 రూపాయలు ఆయి పోయింది. ప్రభుత్వం ఇచ్చే టటువంటి 10, 15 కిలోలు వేసి భూమిని ఎండించాలని అనుకుంటే వారికి అది కూడా దొరకకుండా చేస్తున్నారు. రైతుకు ఎకరానికి 15, 16 కిలోలు ఇస్తున్నారు. షుగర్ ఫ్యాక్టరీలో ఉండేటటువంటి షేర్ హోల్డర్లకు వాళ్లకు ఉండేటటువంటి షుగర్ కేన్ మీద ఆలాట్ మెంటు ఫ్యాక్టరీకి ఇస్తున్నాము. షుగర్ ఫ్యాక్టరీ ఇట్ సెల్వు ఎ డీలర్ ఫ్యాక్టరీ కూడా ఒక డీలర్ అయి ఉన్నందువల్ల వారికి నేరుగా కోటా వెళుతున్నది. ఆ మాన్యుయర్, మనం ఇచ్చేటటువంటి ఫూల్ మాన్యుయర్ కలిపి రైతుకు 40 కిలోలు ఇస్తున్నారు. మనం లోకల్ గా ఉన్నటువంటి రైతుకు 15 కిలోలు ఇస్తున్నాము. ఈ డిస్ పారిటీ ఉండకూడదని శ్రమ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఆ మాన్యుయర్ కూడా కలెక్టరు డిస్ పోజిట్ లో పెట్టి ప్రయవేటు డీలర్ ను ఏ విధంగా బ్రీట్ చేస్తున్నామా ఫ్యాక్టరీ డీలర్ షిప్ లో ఉండేటటువంటి మాన్యుయర్ ను కూడా మన ఆక్కౌంటులోకి తీసుకొని అది కూడా డిస్ పోజిట్ లో చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ వై. సత్యనారాయణ (కామారెడ్డి) - అధ్యక్ష, ఈనాడు ప్రవేశపెట్టి 10.40 a. m. నటువంటి ఫిషరీస్ డిమాండును, ఆగ్రికల్చర్ డిమాండును, కో-ఆపరేటివ్ డిమాండును నేను బలపస్తూ ఫిషరీస్ డిమాండు గురించి కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావలచినాను, ముఖ్యంగా ఈనాడు మత్స్య పారిశ్రామికల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నది. ఈ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ ఒప్పుకొన్నట్లుగా ఈ డిమాండు లాస్టు సారాలో చూపించారు. ఈ మత్స్య పారిశ్రామికలను ముందుకు తీసుకురావడానికి కొన్ని కార్యక్రమాలు చేపడతామని కూడ ఇందులో వారు ఒప్పుకోవడం జరిగింది. కాని, ఈ మత్స్య పరిశ్రమ పైన జీవిస్తున్న ఈ మత్స్య పారిశ్రామికలకు, గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి మైనర్ ఇరిగేషన్ టాంకు/కుంటలు గ్రామ పంచాయితీ ఆధీనములో వెట్టినందువలన, వారు అక్కడ ఉన్నటువంటి మత్స్య పారిశ్రామికలకు, వారికి సహకార సంఘాలు ఉన్నప్పటికీ కూడ, ఆ కుంటలలో చెరువులలో చేపలు పట్టుకోడానికి వారికి ఇవ్వడం లేదు. ఆ గ్రామ పంచాయితీలో ఉన్న పెత్తనందార్లు, అక్కడ గూర్జ్ పాలిటిక్సువల్ల, మత్స్య పారిశ్రామికలను ఓవర్ లుక్ చేస్తూ అక్కడ ఆక్షన్ పెట్టి పది రూపాయలకు ఇచ్చే చోట వంద రూపాయలకు పెంచి, వంద రూపాయలకు ఇవ్వవలసిన చోట వెయ్యి రూపాయలకు పెంచి, ఈ విధంగా పోటీ పెట్టి, ఆ విధంగా దానివలన రివిన్యూ పెంచుకోవడం జరుగుతున్నది. కాని ఈ మత్స్య పారిశ్రామికలకు అంత మొత్తాలను ఇచ్చుకోవడానికి వారికి స్ట్రోమత లేదు. ఈ విషయం ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. గవర్న మెంటు జి. ఓ. యి కూడ ఉన్నాయి, గ్రామ పంచాయితీ టాంకు అన్నీకూడ లీజుకు

ఇచ్చినప్పుడు పబ్లిక్ ప్రాజెక్టు ఫిషరీ మెన్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీనుకు ఇవ్వాలని. ఆ జి. ఓ. లో ఉన్నా పనికిరాకుండా పోయినాయి. ఈ గ్రామ పంచాయతీ యాక్టులో సర్పంచకు పూర్తి అధికారాలు ఉన్నాయి. వాళ్లు కోర్టుకు వెళ్లి స్టే ఆర్డర్లు తీస్తున్నారు. ఈ విధంగా మత్స్య పారిశ్రామికులు చాలా ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. ఈ విషయం గురించి ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక మెమోరాండం కూడ ఇచ్చుకొన్నాము. గ్రామ పంచాయతీలకు ఇస్తే అభ్యంతరములేదు గాని లీజుకు ఇచ్చే పద్ధతిలో మార్పు చేయాలని, ఆ రూల్సు కూడ అమెండ్ చేసి కంపల్సరీగా ఎక్కడైతే మత్స్య పారిశ్రామికుల సహకార సంఘాలు ఉన్నాయో అక్కడ వారికే తప్పకుండా ఇచ్చేదానికి ప్రయత్నం చేసేటట్లు ఆ రూల్సు అమెండు చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

ఈనాడు అన్ని వీకర్ వెక్షన్సుకు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీను ఉన్నాయి. మత్స్య పారిశ్రామికులకు కూడ ఉన్నాయి. కాని ఈ అధికారాలన్నీ ఫిషరీస్ డైరెక్టరుకు ఇవ్వడంవలన ఈ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీనుకు చాలా నష్టము కలుగుతున్నది. నేను గత సంవత్సరము బడ్జెటులో కూడ చెప్పడము జరిగింది. ఈ ఫిషరీనును డెవలప్ చేయడానికి గాని, ఈ ఫిషరీ మెన్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు సరియైన ఫెసిలిటీస్ ఇవ్వడానికి గాని, వారి అభివృద్ధికి గాని ఈ బడ్జెటులో ఎక్కడ డబ్బు కేటాయించడము లేదు. మేము ఎన్ని ప్రాజెక్టు ఇచ్చినా వాటిని ఓవర్ లాక్ చేయడం జరుగుతున్నది. మేము కొన్ని సజెషన్సుకూడ డిపార్టుమెంటుకు వ్రాస్తే వారినుంచి రిప్లయి కూడ రావడంలేదు. అంతే కాకుండా ఈ మత్స్య కౌన్సిల్లో 1969నం నుంచి ఏ డైరెక్టరు వచ్చినా కూడా 4 నెలలు, 6 నెలలు, సంవత్సరము మాత్రం ఉండడం జరుగుతున్నది. ఒక కార్యక్రమాన్ని ఒక డైరెక్టరు ప్రతిపాదిస్తే ఇంకొక డైరెక్టరు వచ్చిదానిని వెంటనే ఓవర్ లాక్ చేయడం జరుగుతున్నది. కనుక అవిధముగా కాకుండా దీనికి మంత్రిగారు ఒక టెక్నికల్ డైరెక్టరును పేసి అతనిని కనీసము 3 సంవత్సరాలుగాని, 5 సంవత్సరాలుగాని అక్కడే ఉండేటట్లుచేసి అవిధంగా మత్స్య పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయడానికి ఏర్పాటు చేయవలెనని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అంతే కాకుండా, ఈ ట్యూన్ సిటీసులో ఫిష్ సప్లయి కావడంలేదు. పోయిన సంవత్సరం విశాంసాగర్ డ్రైవి అయిపోవడం జరిగింది. నాగార్జునసాగర్ పిష్ అంతా ఒక ప్రయివేట్ కంట్రాక్టరుకు ఇస్తే అతను దానిని కలకత్తా వివిధ ప్రాంతాలకు పంపించడం జరిగింది. అక్కడి ఫిష్ అంత ఈ ట్యూన్ సిటీసులో సేల్ చేయడానికి ఏర్పాటుచేయవలసిందిగా ఒక మెమోరాండం పెట్టుకోవడం జరిగింది. మార్కెటింగ్ అంతా ఒక వ్యక్తిచేతిలో ఉన్నప్పుడు అయిస్ ప్లాంట్ ఉన్నా ప్రయోజనం లేదు. కోల్డ్ స్టోరేజ్ ఉన్నా ప్రయోజనం లేదు. అక్కడ డిపార్టుమెంటుకు లాభములేదు. మరి అక్కడ ట్యూన్ సిటీసు ప్రజలకు తినడానికి ఫిష్ దొరకడంలేదు. ఈ విషయం గురించి నేను కౌత్ డైరెక్టరుకు కూడా చెప్పాను. అక్కడ ఈ ఫిష్ అంతా ప్రోక్యూర్ చేసి ఈ ట్యూన్ సిటీసు ప్రజలకు సేల్ చేయించాలని కోరినాను. ఇంకొక విషయం. మా నియోజక వర్గములో కామారెడ్డిలో మిల్క్ చిల్లింగ్ పెంటు షేడతామని స్వర్గీయ వీ.వి. సుబ్బారెడ్డిగారు కొద్ది రోజులు ముందు చెప్పడం జరిగింది.

అది ఖ్యాక్వర్డు ఏరియా గనుక అక్కడ రైతుల ఆర్థిక స్థోమతను దృష్టిలో పెట్టుకొని అక్కడ ఒక మిల్క్ చిల్లింగ్ సెంటరు ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని మీ ద్వారా కోరుతూ వెలపు తీసుకొంటున్నాను.

Sri V. Jagapathi Rao (Jagtial) :—Sir, I would like to offer a few suggestions. The few suggestions which I intend to offer are about the allocation of funds for the various categories. I feel that the budget allocation for the Extension staff is too meagre. In fact, we require atleast one Extension Officer for a Village. Due to the change in times, we have to totally change our pattern of our extension staff. In the present situation, the extension wing of Department should be properly strengthened and at least for four or five Villages, there should be one Extension Officer.

The allocations of the finances for different wings are too meagre. Perhaps agriculture requires a bigger allocation than what is provided for in the present budget. Besides, the adjustments among the individual heads also require drastic change. Instead of wasting money on purchase of materials the budget reveals that about Rs 2,388 lakhs is provided for materials and supplies for manures and fertilizers. In fact, it is not the agricultural operations. The purchase of commodities is not a technical subject. It is only a commodity purchase entrusted to any service organisation.

There should be some technical economic survey of the resources for the future progress of agriculture and Government should come forward with a broad based future programme for the development of agriculture in the State. The other important factor is the lack of coordination between the different Service organisations in the State. The Department of Agriculture which is the head for so many service institutions is totally acting in isolation and in fact there is not much of co operation or coordination between the different wings of the Government and different Government and Quasi-Government wings. The Co-operative Banks which provide long-term loans, short-term loans, medium term loans, crop loans and so many other kinds of loans, there is no proper coordination. Similarly the marketing wing which is one of the most efficient wings. Perhaps in the entire country, the marketing institutions are playing a vital role. But marketing institutions are not being given the proper role. There is no support at all. State Agro-Industries Corporation, the Agriculture University, the State Marketing Federation, the Co-operative Banks; the Animal Husbandry Department, the Planning and Community Development Organisation—these are some of the supporting wings of the Department of Agriculture, which should work in coordination like a single family unit. But in fact, there is total isolation, total acrimony and animosity and rivalry between all these departments. Some one should coordinate the work of all these wings. Unless this is done, there is no better future for agriculture in the State.

May I bring to your kind notice that some of the operations, the basic important Agricultural operations which are considered to be important even in modern agriculture are either totally neglected or totally forgotten and more and more concentration on the trading of commercial operations.

The Agriculture Infra-Structure Organisation for carrying out various systems agriculture through co-operation and for greater development of agriculture is necessary. The Department of Agriculture besides action as co-ordinator and planner should undertake expansion programme conducting the farm technics, technological development, agronomic practices etc.

The usage and dosage of fertilizers—I am bringing this thing to the notice because some of the aspects of agriculture are totally forgotten. These are the features which ultimately constitute future progress of agriculture. The introduction of new seeds, the preparation of high-yielding varieties, plant protection, multiple cropping and crop return operations, farm management, the storage and marketing technics, the control of pests and diseases, soil conservation, soil testing—these are some of the things which are either totally neglected or totally forgotten and more and more emphasis is placed on the purchase of materials. These are some of the things on which you should act.

The total seed farms which are provided in our budget appears to be about 36. In Punjab there are about 500 seed farms. Originally upto the Second Five Year Plan, every Community Block was having a seed farm for 50 acres. After the second five year plan they have formulated that atleast 500 seed farms are required. To-day we are in the Fifth Five Year Plan and we have only 36 seed farms throughout our State. The State Agriculture Department was to take up the seeds application agency. They want to take the Seed Corporation but the staff provided is one technical staff and four non-technical staff. They say they will provide staff for purchase of seeds. The technical staff that is provided is one technical and four non-technical. With these suggestions, I thank the Chair.

Smt Sarojini Pulla Reddy (Malakpet) :—I had given my name two days back so that I can get my name. But strangely enough I do not see my name coming Sir. It looks very partial. I do not know on what basis Chief Whip is giving.

Temporary Chairman :—I am sorry, it is the Chief Whip who has got to give the names

10.50 a. m. శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—Mr. Speaker Sir, disparity in service in the Co-operation Department—the number of persons promoted as Dy. Registrars from 1-11-1964 to 1974 Telengana-42, Andhra 40; number of persons promoted as special category Dy. Registrars-4 Telengana and 70 Andhra; number of persons promoted as Joint Registrars so far-10 Telengana and 50 Andhra. ఇందులో చాలామందికి డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ అయినారు. Actually to-day the number of persons working as Deputy Registrars is only 35. అసలు 70 మంది ఉండాలి. అ 70 లో 35 మంది ఇప్పుడు వర్క్ చేస్తున్నారు. 25 వేకెన్సీలు ఉన్నవి. ఈ 35, 25 కలిపితే 60 మంది అవుతారు. అంటే 10 మంది ఆంధ్ర రీజియన్ వారు ఉన్నారు. మొత్తం 70 పర్సన్స్ తెలంగాణాకు ఇవ్వాలి. Number of persons as Special Deputy Registrars—there are only 2 persons in Telengana వారు యీ దినము ఇద్దరే ఉన్నారు. In Andhra region they are 35 persons.

ఆ ప్రకారం మా స్టే 10 వేకెప్పీలు ఇప్పుడు ఉన్నవి. ఆ 2, 10 కలిపితే 12 మంది అయినది. అసలు 18 ఉండాలి, మన ముఖ్యమంత్రిగారు న్యాయం చేస్తాము. అన్యాయము చేయము అంటారు ఈ విషయంలో న్యాయం చేయమని కోరుతున్నాను మన దగ్గర చాలా డిపార్ట్ మెంట్స్ ఉన్నవి. ఈ కోవరేటివ్ డిపార్ట్ మెంట్ నాన్ కోవరేషన్ డిపార్ట్ మెంట్ లాగా కనుపిస్తున్నది అందులో ఉన్న హై ఆపీషియల్స్, ఆ డిపార్ట్ మెంట్ లో ఎలా వర్క్ నడుస్తున్నది, ఎటు నడుస్తున్నది, అన్నది చూస్తున్నారా? లేదు. ఇందులో వేరియస్ ట్రైన్స్ ఆఫ్ కోవరేటివ్ సొసైటీలు ఉన్నవి, ఎగ్రికల్చర్ కోవరేటివ్ సొసైటీస్ ఉన్నవి. ఫర్టిలైజర్స్ ఉన్నవి. ఎక్కువగా డబ్బు కేటాయించేది యీ కోవరేటివ్ హాసింట్ సొసైటీలకు ఇంతమటుకు యీ 15 సం.ల నుండి ఎగ్రికల్చర్ సొసైటీకిగాని ఫర్టిలైజర్ సొసైటీలకుగాని ఇచ్చిన డబ్బు ఎంత వరకు తిరిగి రాబట్టారు? చిన్నవారిదగ్గరనుండి అయితే బాధలు పెట్టి రాబట్టుకొంటారు. పెద్దవారికి ఇచ్చిన డబ్బు ఎట్లా రాబట్టుకొంటున్నారు? వారికి ఇచ్చిన డబ్బు రాబట్టుకోకుండా ఎట్లా నడిపిస్తారు? మనం ఇచ్చిన లోన్సులో 90 పర్సెంట్ యీ హాసింట్ సొసైటీలకు ఇచ్చాము ఆ లోన్స్ డబ్బు ఇంతవరకు మనకు తిరిగి రాలేదు. ఇప్పుడు ప్రోవ్ లొకాలిటీస్ గా తయారై నటువంటి ఆశోక్ నగర్, శాంతినగర్, దిల్ సుక్ నగర్ హాసింగ్ సొసైటీలకు-ఒక్కొక్కరికి ఇల్లు కట్టుకోవడానికి 25 వేల రు.ల నుండి, 50 వేలు, ఒక లక్ష రూపాయలవరకు కూడ లోన్ ఇచ్చినట్లు ఉంది. ఎంతమటుకు యీ ఎమాంట్ తిరిగి మనకు వస్తుంది? ఈ లోన్స్ రికవరీ పని కలెక్టర్స్ కు అప్పగించారు ఇప్పటికే కలెక్టర్స్ కు తమకు ఉన్న పనులు చేయటానికి ట్రైమ్ సరి ప్రోవటంలేదు అతడు ఆ లోన్ డబ్బు ఎక్కడనుండి కలెక్ట్ చేస్తారు? డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ కు యీ పని అప్పగించాలి. వారికి ఆ పవర్స్ ఇవ్వాలి. ఎవరైతే డిపార్ట్ మెంట్ ఉన్నారో, వారి ప్రొవర్టీస్ ఎటాచ్ చేసి, ఆక్షన్ చేసి, వారినుండి లోన్ డబ్బు రికవరీ చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈనాడు మన ప్రభుత్వం 7 లక్షల టన్నుల రైస్ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ హల్ కు ఇచ్చామని చాలా గొప్పగా చెప్పకొంటున్నది. మీకు ఇది రైతులు సంకోషంగా ఇచ్చినటువంటిదా? లేక మీరు శై ఫోర్స్-వారిని తిననివ్వకుండా-వారి బిడ్డల నోరు కొట్టేసి-వారిదగ్గరనుండి తీసుకొన్నారా? ఇవాళ క్వీంటాల్ రైస్ 240 రూపాయలు ఉన్నది. 2 రు. 40 పై. ఇస్తేగాని ఒక కిలో బియ్యం రావటంలేదు. మీరు ఆ బియ్యం అక్కడ ఉంచేబదులు బయటకు తీసుకువస్తే ధరలు పడిపోతాయి. బియ్యం కిలో 1-15, 1-20 పై.లకు దొరికే అవకాశం ఉంటుంది. ఈ విధంగా ఆ బియ్యం ఓపెన్ మార్కెట్ లోకి తీసుకువచ్చి ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండేటట్లు చూడాలని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఫర్టిలైజర్స్ మనకు 35 లక్షల టన్నులు అవసరం ఉంటే మనకు ఇచ్చింది 1.33 లక్షలు. పంజాబ్ గవర్నమెంట్ డిమాండ్ 1.16 లక్షలు ఉంటే వారికి 1.24 లక్షల టన్నులు దొరికింది. తమిళనాడు గవర్నమెంట్ రిక్వయర్ మెంట్ 1 లక్ష 17 వేల టన్నులైతే వారికి 1 లక్ష 18 వేల టన్నులు ఇవ్వటం జరిగింది. ఆలాగే కేరళకు కూడ వారు అడిగినంత ఇవ్వటం జరిగింది. కాని మనకు 35 లక్షల టన్నులు అవసరమైతే 1.33 లక్షలే ఇచ్చింది. మన డిమాండ్ కన్నా చాలా తక్కువ ఇవ్వటం జరిగింది. మనం కేరళకు తమిళనాడుకు సహాయం చేస్తున్నట్లు వంటివారము. మనకు ఫర్టిలైజర్స్ తక్కువ రావటానికి కారణం ఏమిటి? ఆ లోపం

11.00 a. m.

ఎక్కడ ఉంది? మన గవర్నమెంట్ గట్టిగా అడగకపోవటం లోపమా? మనకు మనం అడిగినంతా ఇవ్వకపోవటానికి కారణం ఏమిటి, లోపం ఎక్కడ ఉన్నదని అడుగుతున్నాను. మన ముఖ్యమంత్రిగారు మనకు ఎంత ఫర్టిలైజర్ అవసరం ఉన్నదో, అంతా మనకు వచ్చేటట్లు చూడాలి. సకాలంలో ఫర్టిలైజర్స్ రైతులకు ఇవ్వకపోతే మనకు చాలా నష్టం కలుగుతుంది. తెలంగాణాలో 333 ఫిషరీస్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఉన్నాయి. వాళ్ళకు డబ్బు దొరకడం లేదు. తెలంగాణాలో సమీతులకు పంచాయితీలకు యిస్తున్నాడు. కోర్టుకు పోయిన తరువాత వీరికి యివ్వాలని ఆర్డర్స్ వచ్చినాయి దాని ప్రకారం వారికి యిచ్చే అమౌంట్, సబ్సిడీ గాని, లోన్స్ గాని యివ్వాలని చెబుతున్నాను 5వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో రు. 8 కోట్లు అని పెట్టారు. 8 కోట్లలో ఎంత షేర్ తెలంగాణాకు వస్తుందో అది సెసిసిఫిక్ గా చెప్పలేదు. అది కూడ కావాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి కె. ప్రభావతమ్మ (రాజంపేట):—అధ్యక్ష, మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండ్ ను ఆమోదించుతూ మీ ద్వారా కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. రాజంపేటలో దాదాపు 9,500 ఎకరాలు హైబ్రిడ్ బాజ్రా క్రింద సాగు అవుతున్నది. ఈ సంవత్సరం మాకు విత్తనాలు సరఫరా చేయలేదని మనవి చేస్తున్నాను. రైతు అందరు హెచ్. బి. 4, హెచ్. బి. 3 వేయాలని చాలా ఆత్మీతతో యున్నారు. విత్తనాలు సమితిద్వారా గాని ఏ యితర డిపార్టుమెంట్ ద్వారాగాని మాకు సప్లయ చేయలేదని తెలుపుతున్నాను. I personally know of the people who have gone all the way to Madras, Dharwar, Adoni, Just to purchase a few kilograms of Hybrid Bajra at the rate of Rs. 45 per bag of 3 kgs which is only Rs. 25/- per bag of 3 kgs. So, I request the department to stock seeds well in advance add supply to the farmers.

The next thing that I would like to bring to your notice is that the Centrally Sponsored schemes for development Fruit Production for export of bananas is in operation in Rajampet taluk. It is noted that proposals were sent by the staff working in this to sanction this in the Fifth Plan. ఇప్పటికి యింకా యింప్లిమెంట్ కాలేదు. దీనినికూడ తొందరగా శాంక్షన్ చేసి యింప్లిమెంట్ చేస్తే బాగా ఉంటుంది అనుకుంటున్నాను. బనాన ప్లాంట్ షన్ యిప్పుడే జరుగుతున్నది It is a long duration crop, 12 to 13 months. Nearly 25,00 acres are under this Banana Growers' Corporation. దీనికి నెపలేట్ గా ఫర్టిలైజర్ కూడ ఎలాబ్ కాలేదు, unlike sugar-cane, tobacco. We should like even banana to be included and given separate quota of fertilisers. ఫర్టిలైజర్స్ కార్డు మీద యిస్తామని అంటున్నారు. కడప జిల్లాలో యిప్పటికి యింకా కార్డు డిస్ట్రిబ్యూట్ కాలేదు. బాజ్రాగాని, డ్రై క్రాప్ గాని వీటికి ఫర్టిలైజర్ డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయకూడదని డిప్యూటీ డైరెక్టర్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ నుంచి ఇ.ఓ. అగ్రికల్చర్ కు తెలిగ్రామ్స్ వచ్చినాయి ఇప్పటికి వారు పూర్తీ చేసి పెడుతున్నారు గాని యింకా ఎవరికి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడం లేదు.

Last item that I would bring to your notice is that Rajampet area is drought affected area. It is chronically drought affected area

11.10 a.m

అధ్యక్షులు సూపర్ మినిస్టర్ లాగా తయారైనారని చెప్పడానికి ఎంతో విచారిస్తున్నాను. ఉదాహరణకు, కోఆపరేటివ్ సెంట్రల్ మార్కెట్ బ్యాంకుల అధ్యక్షులు, డైరెక్టరుల టి.ఎ.డి.ఎ. వారి 40 నెలల కాలములో మూడున్నర లక్షల రూపాయలు, ఇంకా కొన్ని ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ కూడ అలాగే రన్ అయినాయి. దీనిబట్టి ఆలోచించుకోవచ్చు. అది కేవలము ప్రజల డబ్బు. టాక్స్ పేయర్స్ యొక్క డబ్బు. ఈ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ వైట్ ఎలివెంట్స్ లాగా తయారైనారని చెప్పడానికి నాకు ఎంతో బాధగా యున్నదని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. అయితే, యీ కుళ్లుపట్టిన సంస్థలను యీ ఆఫీసర్లు యీ స్వల్పకాలములో ఎంతవరకు బాగుచేస్తారో శాసనసభ్యులు గాని, ప్రజలుగాని వెయ్యికళ్ళతో చూస్తున్నారనేది ఆఫీసర్లుగాని, మంత్రులుగాని మరచి పోగూడదు అదేగాకుండా, యీ ఫిక్స్డ్ ప్రైస్ క్లాత్ స్కీము పెట్టారు. ఇది మంచి స్కీము. అయితే యీ చీప్ క్లాత్ ను ఎక్కువగా తీసుకురావాలనే ఉద్దేశంతో కొన్ని సొసైటీస్ ఫార్మ్ చేశారు. ఆ సొసైటీస్ దీనిని తీసుకుని బ్లాక్ మార్కెట్ లో అమ్ముతున్నట్లుగా వున్నది. అటువంటప్పుడు కోఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు ఆఫీసర్లు సరియైన పద్ధతిలో సూపర్ బజారుల్లో ప్రత్యేకంగా పూరర్ సెక్షన్సుకు, వీకర్ సెక్షన్సుకు, ముస్లిమ్ మైనారిటీస్ కు అమ్ముడానికి ప్రభుత్వము స్పెషల్ యింటరెస్టు తీసుకోవాలి. అందుకుగాను కోఆపరేషన్ మినిస్టర్ గారు వారి ఆఫీసర్లుకు సరిగా ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ యివ్వాలని మనవిజేస్తున్నాను అదేగాకుండా, ఆకాశాన్ని అంటుకున్న ధరలు వున్నప్పుడు యీ కోఆపరేటివ్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ చాలా గట్టిగా పనిచేయవలసిన అవసరము ఎంతయినా వున్నది. 50 వేల జనాభాకు ఒక సూపర్ బజార్ పెడితే దానివల్ల ప్రభుత్వము అనుకున్న ఉద్దేశం పూర్తికాదని మనవిజేస్తున్నాను. నిన్న భాస్కరరావుగారు చెప్పినట్లు అయిదువేల జనాభాకు, పదివేల జనాభాకు ఒక సూపర్ బజార్ పెడితే కొంతవరకు ప్రాబ్లెం సాల్వ్ అవుతుంది పోతే, ముఖ్యముగా, లిమిటెడ్ ఆదాయము వున్నవారికి అంటే - ఎన్ జి ఒన్ కు, పోలీసు జవాన్స్ కు స్పెషల్ కన్ స్యూమర్ స్టోర్లు పెట్టాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి నేను సూచిస్తున్నాను. అయితే పదిన్నర కోట్లు, యీ డిమాండు బలహీనవరాలకు, వెనుకబడిన వరాలకు యింత స్వల్ప ధనం వారి బాగోగులకు కేటాయించి మనం ఆశించిన అభివృద్ధిని సాధించగల మనుకోవడము సరికాదు ఇది చాలా స్వల్ప ధనము దీని పర్పస్ ఎంతవరకు పర్వ్ అవుతుందో తెలియదు దీనిద్వారా ఏదో సాధిద్దామని అనుకుంటే, 50 లక్షలు పెంచుతామని మంత్రులు గాలిపాటలు ఎగరవేస్తే ప్రజలు హర్షించరని మనవి జేస్తున్నాను. When he promises on the floor of the House, he must adhere to it. Thank you very much for giving me the time, Sir.

శ్రీమతి టి. ఇ. యస్ అనందాబాయి (గన్నవరం) :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం వారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఫిషరీస్, ఫార్స్టు, అగ్రికల్చర్ యీ డిమాండ్లును సపోర్ట్ చేస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వానికి సూచన చేయాలని అనుకుంటున్నాను.

ఫార్స్టు డిపార్టుమెంటులో - కాఫీ ప్లాంట్ షన్స్ చాలా చక్కగా సాగుతున్నందుకు చాలా సంతోషం. కాని, ఇంకా ఫార్స్టు నిధిని మనం వినియోగించుకోవడానికి చాలా అనువైన పరిస్థితులున్నాయి. రబ్బరు యిటువంటి కమరియర్ ప్రొడక్టు ఊదా మనం తయారుచేసుకోడానికి అనువైన పరిస్థితులు వున్నవి కాబట్టి ఫార్స్టు

డిపార్టుమెంటు వీటిపై ఎక్కువ నిధులను కేటాయించి, వాటిని ప్రోత్సహించడానికి గాను పూనుకోవలసినదిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షి, మాన్ మేడ్ ఫారెస్ట్రీ అనేది చాలా ముఖ్యమైన అంశంగా నేను భావిస్తున్నాను. ఎందుకంటే యీ అడవుల ప్రక్కనవున్న విలేజ్స్ లో వుండేవారు చాలా మంది వెళ్ళి యీ అడవులను కొట్టి ఫైర్ వుడ్ అట్టు చెట్లకు చాలా నష్టం చేస్తున్నారు. అందువల్ల మాన్ మేడ్ ఫారెస్ట్రీ తయారుచేస్తే, పూర్ పీపుల్ కు ఫైర్ వుడ్ కు, వారి వృత్తికూడా వుపయోగకరంగా ఉంటుందని మనవి చేసుకుంటున్నాను.

జూలాజికల్ పార్కు రెండు లక్షలు కేటాయించారు. బాగానే వుంది. కాని, రాయలసీమలో ఒక్క పార్కుకూడా లేనందువల్ల అక్కడ వున్న ప్రజల మనోవికాసానికిగాని, ఎంటర్ టెయిన్ మెంటుకుగాని, ఏ విధమైన సదుపాయాలులేవు; అందువల్ల అక్కడ ఒక పార్కు, తెలంగాణా రీజియన్ లో కూడా ఒక పార్కు నెలకొల్పవలసినదిగా నేను మనవిజేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా యీ కొల్లేరు లేక్ పెలికన్స్ కు చాలా ఆలవాలమై వున్నది. అక్కడ బర్డ్ శాంక్యువరీకి ఏమైనా ఏర్పాట్లు చేయవలసినదిగా నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను.

తరువాత, డెయిరీ డెవలప్ మెంటులో యీ పాల ఉత్పత్తి కేంద్రాలు, పాల పరఫరా కేంద్రాలుకూడా బాగా పనిచేస్తున్నవి. డోర్టు డోర్ డెలివరీ యింకా మనకు అమలులోకి రాలేదు; డోర్టు డోర్ డెలివరీ అమలులోకివస్తే గృహీణులకు కష్టాలు తీరుతాయి. చాలా టైము కూడా కలిసినస్తుందని మనవిచేసుకుంటూవున్నాను. తరువాత, స్కూల్స్ - ప్రైమరీ సెకన్డరీలో వీకర్ పెకన్ పిల్లలకు మిల్క్ టాటిల్స్ లో సప్లయ్ చేసి వారికి షిర్కాయిస్తే ఆరోగ్యానికి ఎంతైనా ఉపయోగకరంగా ఉంటుందని మనవిచేసుకుంటూ వున్నాను.

పారికల్చర్ సంబంధంగా, ఫ్రూట్ ఆండ్ విజిటబుల్ డెవలప్ మెంట్ ఇంకా ఎక్కువగా సాగాలని మనవిచేసుకుంటూ వున్నాను. మనం పూలు అనేక విధాలుగా పూయిస్తున్నాం. అవి ఘారికే మాలలుగా తలలో పెట్టుకుని వాడుతున్నామేగాని దీనిలోనుండి ఒక ఇండస్ట్రీ డెవలప్ చేసుకుంటే బాగుంటుంది. సెంట్స్ తయారు జేయడంవంటి దేదయినా ప్రారంభిస్తే బాగుంటుంది. అందుకు కావలసిన స్కీముస్ ఏమైనా తయారుచేస్తే యింకా ప్లవర్ ఇండస్ట్రీని డెవలప్ చేయడానికి వీలువుంటుంది. అగ్రికల్చర్ కు సంబంధించినంతవరకు చాలావరకు మనం ప్రగతి సాధించాము. ఇంకా ప్లాంట్ ప్రొటెక్షన్ చాలా అవసరం. పెస్టిసైడ్స్ సరియైన సమయంలో రైతులకు అందజేయాలని మనవిచేసుకుంటూవున్నాను.

ఇంక, కిచెన్ గార్డెన్స్ చాలా అవసరమని నేను భావిస్తున్నాను. ఎందుకంటే - కిచెన్ గార్డెన్ వుంటే ప్రతి గృహిణి తన ఇంటికి కావలసిన కూరగాయలు పండించు కొనడానికి, ఎకనమిక్ గా కూడా కొంత తోడ్పాటు అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. దానికి కావలసిన మంచి విత్తనాలు, పెస్టిసైడ్స్, ఫెర్టిలైజర్స్ సప్లయ్ చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

కమరియల్ క్రాఫ్స్ విషయంలో వరలక్ష్మీ-కాటన్ సీడ్-గురించి మీకు తెలుసు. అందులో మేజురకం సీడ్ తెప్పించుకుని ఎక్కువగా ఆ సీడ్ ను మనమే యిక్కడనే వచ్చేట్లుగా చేస్తే, అందరికీ తక్కువ ధరకు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడానికి కూడా నిలుగా వుంటుందని మనవిజేసుకుంటూవున్నాను. ఈ సమయం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—అదృశ్య, ఒకటి—పేద వర్గాలకు సంబంధించిన అంశంపైన—సహకారం; రెండవది—జంతువులకు సంబంధించిన అంశంపైన—చేపలు, పశువులు వగైరా; మూడవది—అడవులకు సంబంధించిన అంశంపైన, ఇప్పుడు మనం చర్చిస్తున్నాం. వాస్తవంగా చూసినట్లయితే, ఒక్క సహకారాన్ని మినహాయిస్తే, మిగిలినవన్నీ కూడా వాల్ల పాలసీ స్టేట్ మెంట్స్ నంపూర్ణంగా వున్నాయనే నేను చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఎందుకీ లోపం జరిగిందో నాకు తెలియదు అంశాలన్నీ చేర్చడానికి అవకాశం లేకపోయిందనుకుంటాను; పోర్టిఫోలియోస్ ఎక్కువ ముఖ్యమంత్రిగారు చూస్తూ వుండడంవల్ల, తన విద్యుక్త ధర్మాన్ని నిర్వర్తించడానికి ఎక్కువ సహాయం లేకుండాపోయి వుండవచ్చునని కూడా నేను భావిస్తున్నాను.

ఇకమీదట సహకారోద్యమానికి ప్రత్యేక పాత్ర వున్నదనే విషయంతో నేను సందృఢంగా ఏకీభవిస్తున్నాను. బలహీన వర్గాలకు సేవ చేసేందుకు సహకార సంఘాలను తీర్మాననే ముఖ్యమంత్రిగారి ఉద్దేశాన్ని నేను బలపరచక తప్పదు. ఇవి ప్రజలందరి సంస్థలు, ప్రజలనుంచి వచ్చే నాయకత్వం ఇక్కడ వుంటుంది కాబట్టి ప్రభుత్వం యీ సంస్థలతో సహకరించాలి. ఈ విషయం ప్రభుత్వం గుర్తించింది. అది అవసరం కూడా. ఈ సహకార సంఘాలకు ప్రభుత్వం మిత్రుడిగా, తాత్మికుడిగా మార్గదర్శకుడిగా వుండాలని చెబుతున్నాను. ఇది అక్షరాలా అమలు జరుపుతారని నేను ఆశిస్తున్నాను ఈ సూత్రాన్ని మనం మరచిపోవడానికి వీలేదు. దీనితోబాటు, ఇప్పుడు వున్న ప్రభుత్వ యంత్రాంగం కూడా, దాని వర్గ దృక్పథాన్నిబట్టి కొన్ని లోపాలు వున్నప్పటికీ, ప్రజలు యీ సంస్థల ద్వారా సక్రమమైన నాయకత్వాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు, సంకుచితవాదులు యీ సంస్థలలో ప్రవేశించి తమ స్వార్థానికి వీటిని వుపయోగించుకోవాలనుకున్నప్పుడు, ప్రభుత్వాన్ని కూడా వీరు తప్పుడు మార్గంలో పెట్టి తమ పనులు చేసుకోవడానికి చూసినప్పుడు వీటిని గురించి చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించి సరియైన చర్యలు ఎప్పటికప్పుడు తీసుకుంటూ ముందుకు వెళ్ళవలసి ఉంటుంది. మంత్రిగారితో యీ విషయం చర్చించినప్పుడు ఎక్కడ అవినీతి వున్నప్పటికీ తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాను అన్నారు. అవినీతిని పూరిగా రూపుమాపడానికి వారు తప్పకుండా సర్వశక్తులు

11.20 a.m. వుపయోగించి చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంటుంది. మన సహకార శాఖ మంత్రి ప్రజా సమస్యల విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకొనే మనిషి అని వారు యిదివరకు ఎం. ఎల్. ఏ. గా ఉన్నప్పటినుంచీ కూడా నాకు తెలుసు. వారు ప్రజా సేవకుడుగా పని చేశారు. వారు శక్తివంచన లేకుండా కృషి చేసే మనషిని నేను గమనించాను. అయితే, అది సరిపోదు. నేను మొన్న మన కళ్యాణముందున్న సూపర్ బజార్ — కల్పలతకు వెళ్ళాను. అక్కడ మేనేజింగు డైరెక్టరు కూర్చోని వున్నాడు. నేనెవరినో

ఆయనకు తెలియదు. నేను వెళ్ళిన వెంటనే కొంతమంది ప్రజలు వచ్చి ఫలాన గుడ దొరకడంలేదు, పొమ్మంటున్నారు, తక్కువ యిస్తామంటున్నారు, ప్రొద్దున్న వరకూ యిచ్చారు అని చెప్పుకుంటుంటే ఆయన నాకు వున్న ప్రాబ్లెమ్ము చాలు, యింకా ప్రాబ్లెమ్ము తీసుకురావద్దు అన్నాడు మనకు అటువంటి మేనేజింగు డై రెక్టరు వనికీరాడు. ప్రజల సమస్యలను అర్థం చేసుకొనే మనిషి ఆక్కడ ఉండాలి. నేను ఎవరినో తెలుసా అన్నాను, తెలియదన్నాడు. నా ఐడెంటిటీ యిచ్చాను, నేను సి. వి. కె. రావును అన్నాను. తక్షణమే ఆయన పేటు మార్చేశాడు, వారు చెప్పేదంతా విన్నాడు. నేను ప్లాస్కులు చూడడానికి వెడతాను అన్నాను. ఆక్కడ టాయిలెట్ రూమ్ము లేనేలేవు ప్లాస్కులు డిపార్టుమెంటులో వున్న ఆకస్మిక తెలుగు రాదు, ఇంగ్లీషు రాదు. మీ వ్యవహారం యిలా వున్నది, సరిదిద్దుకోమని చెప్పాను. ప్లాస్కులు తెప్పించమంటే అవి రాలేదు. ఒక బాధ్యత యిచ్చినప్పుడు దానిని సక్రమంగా నెరవేర్చే మనిషి ఉండాలి. మంత్రిగారు అప్పడప్పుడు సర్ ప్రయిజ్ విజిట్టు చేస్తుండాలి. ఈనాడు కల్పలతకు — సూపర్ బజార్ కు — సంబంధించి 19,62,321 రూపాయల మొత్తం సస్పెన్సు ఎక్కౌంటులో ఉన్నది ఇది అడిటర్లు వ్రాసినది. Maintenance and production of books of account:

He is against in any interest in timely production of Books of Account which ultimately hampered the timely completion of the audit as many as eight accounts, as detailed by the auditor in the report. It is a callous negligence, I would say. ఇందులో పాలిటెక్సు ఉండి వుండాలి. లేకపోతే ఎల్. ఎన్. గుప్త, ఐ. ఎ. ఎస్. రిచైర్డు, ఆక్యురాలీ సక్రీ, ఎక్స్ మేయరు, నారాయణ, డెప్యూటీ సెక్రటరీ, జయింటు రిజిస్ట్రారు — కన్స్ట్రక్షన్ హెదరాబాదు కలెక్టరు, కమిషనరు — ఇంతమంది వుండి కూడా ఇటువంటి లోపాలు జరుగుతున్నాయంటే ఏమని చెప్పాలి? చిన్నవారిని దోపిడీ చేసే ధనికులకు యీ వ్యవస్థలో అధికారం యిస్తున్నారనడానికి యిది ఒక ఆధారమని నేను చెబుతున్నాను నేను హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. మంత్రిగారు నాతో ముందు చెప్పలేదేమీ అనవచ్చు. కానీ నేను లేటుగా యీ విషయం కనుగొన్నాను. మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చింది కాబట్టి వారు తగిన చర్య తీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను.

పనివారి సహకార కాంటిను ఏర్పాటు చేసినందుకు అభినందిస్తున్నాను. చాలా సంవత్సరాలు పేదవారిని అణగద్రొక్కే విధానం ఉన్నది. ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని అంతా కూడా ఆ కాంట్రాక్టరు డిక్షేటు చేసే పరిస్థితులలో... సహకారశాఖమంత్రి పనివారికోసం బలహీనవర్గాలకోసం సహకార సంస్థలు స్థాపించడం విషయంలో చేసిన కృషికి వారిని అభినందిస్తున్నాను ఒకసారి నెహ్రూయే ఒక సహకార సంఘాన్ని రిజిస్టరు చేయమన్నప్పుడు సుమారు ఆరు విండ్లువట్టింది అని చెప్పడం జరిగింది. సానుభూతి, సహకారం అవసరమైనచోట్ల ప్రతిపక్షినికీ చెందిన శాసన సభ్యులుకూడా సహకరిస్తారని చెప్పడానికి సందేహం లేదు.

చేపల పరిశ్రమ చేసుకొనేవారికి సౌకర్యాలు కల్పించవలసియున్నది. ఈ పరిశ్రమకు 1 కోటి 36 లక్షల రూపాయలు కేటాయించారు. కార్పొరేషను పెట్టి మూడు కోట్లు కేటాయించారు. ఒక రిచైర్డు మనిషిని విరోధులను వేటాడే మనిషిని

అందులో పెట్రారు ప్రభుత్వం అక్రమపద్ధతిలో పనులు చేయకూడదు. డిపార్టుమెంటును బలపరచవలసినదిగా కోరుతున్నాను ప్రభుత్వం పెట్రూలు కలాల సంక్షేమాన్ని తొలి బాధ్యతగా స్వీకరించింది. అటువంటి కులాల పరిస్థితికంటే బెస్టవారి జీవన పరిస్థితులు దైన్యంగా ఉన్నాయి. ఆశించిన ఫలితాలు సాధించడం కోసం యింకా డబ్బుకావాలని యీ పాలసీ పేటుమెంటులోనే ఉన్నది. మత్స్య పారిశ్రామికులు నిలువునా దోపిడీ చేయబడుతున్నారు ప్రభుత్వానికి యిష్టం లేకపోతే డిపార్టుమెంటునే లిక్విడేట్ చేసేస్తే బాగుంటుంది.

ఫారెస్టుకు సంబంధించి కూడా ఒక కమిషనరుకు అప్పచెప్పితే బాగుంటుంది. వారు ధైర్యంతో చేయాలని కోరుతున్నాను మేము మంచిని బలపరుస్తాము, చెడ్డను ఎదుర్కోదలచుకున్నాము.

శ్రీమతి జి. రమలాదేవి (పామర్య):—అద్యక్ష, మంత్రులు ప్రతిపాదించిన డిమాండ్సులో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చాలా కనబడుతున్నాయి కానీ వాటిని సక్రమంగా నిర్వహించే బాధ్యత కూడ వారు స్వీకరించవలసినదని మనవిచేస్తున్నాను ఆంధ్ర ప్రాంతములోవున్న తీరం 1500 మైళ్లు. ఫిషరీ మన్ చాలామంది ఉన్నారు. వారికోసం యిందులో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు రూపొందించారు. అవి చాలవు. పేటలలో వున్నవారి యిళ్లకు ఎప్రోచ్ రోడ్లు సరిగా లేవు, వారికోసం హాసింగ్ కాలనీలు కట్టించి అవి సైక్లోనుకు ఎఫెక్టు కాకుండా వుండేటట్లు చేయాలి సైక్లోను, రిలీఫ్ ఫండ్లు ఎక్కువగా కేటాయించాలి. ఇండ్ల స్థలాలు కేటాయించి యిళ్ల కట్టుకొనే ఏర్పాటు చేయాలి. వారి పిల్లలకోసం కాలనీలలో క్రెషీన్ ఎక్కువగా నెలకొల్పాలి గిరిజనులకు సదుపాయాలున్నట్లుగా వీరికి కూడా ఆశ్రమ పాఠశాలలు పెట్టవలసినదిగాకూడా కోరుతున్నాను. డిసిల్ ఆయిలుకూ, నెట్టుకూ గవర్నమెంటు యిస్తున్న సబ్సిడీని ఎక్కువ చేయాలని కోరుతున్నాను మెకనైజ్ బోర్డు నడిపేందుకు ఫిషరీ మన్ కు ప్రైయివింగు యిప్పించాలని కోరుతున్నాను. కాకినాడలో సర్వీసింగు సేషను మొదలైనవి పెట్టి మెకనైజ్ బోర్డుకు రిపేర్లు వచ్చినప్పుడు ఎక్కడినుంచో మెకానిక్సును తీసుకురావడం కంటే యిక్కడి వారిచేతనే రిపేర్లు చేయించే సదుపాయం చేస్తే బాగుంటుంది. రిఫ్రెజిరేటరు—డీ ఫ్రీజింగు స్టోరేజీ ఒకటి కాకినాడలో నెలకొల్పాలని కోరుతున్నాను. మెకనైజ్ బోర్డువారికి, నాన్ మెకనైజ్ బోర్డువారికి వేరువేరుగా ఏరియాలను కేటాయించాలి నాన్ మెకనైజ్ బోర్డు ఏరియాలో మిగతావారు ఎంక్రోచ్ కావడంవల్ల వీరి ఆర్థిక పరిస్థితి కుంటుపడుతోంది. వీరి కండిషన్సును బాగు చేయడానికి ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నందుకు సంతోషంగా ఉన్నది. సీ ప్రాడక్టుస్ ప్రజర్వు చేయడానికి డీ ఫ్రీజింగు స్టోరేజీ—ఐస్ ప్లాంటు పెట్టినట్లయితే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను శ్రీలకు ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వారికి, ఫిషరీ మన్ కు, వాషర్ మెన్ కు కోఆపరేటివు సొసైటీలద్వారా సదుపాయాలు కలుగజేస్తున్నందుకు వారికి ధన్యవాదాలు. ఇండ్ల నిర్మాణానికి యిస్తున్నట్లుగా వాటి రిపేర్లుకు కూడా కొంత డబ్బు కేటాయిస్తే బాగుంటుంది.

11.30 a.m. మన రాష్ట్రం అగ్రికల్చరుకు ప్రధానమైన రాష్ట్రం రైతులకు మేలు రకమైన, మేలుకాతి విత్తనాలు, ఫెర్టిలైజర్లు సక్రమంగా సరిపొయినంత ఆందడం లేదు. ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటు ద్వారా నాటరు సప్లయి సకాలంలో అందకపోవడంవల్ల

వ్యవసాయం చాలా కుంటుపడుతుంది. ఈ మూడు సవ్యంగా జరిగే విధముగా చర్యలు తీసుకోవలసివదిగా కోరుతున్నాను. తాలూకా లెవెలులో వేర్ పహాసింగ్ పైటీనట్లయితే ధాన్యం జాగ్రత్తగా పెట్టడానికి ఆవకాశం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. పశుగణాభివృద్ధి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు నెరవేర్పారు. అయినప్పటికీ కాకినాడ ప్రాంతంలో తూర్పు గోదావరిలో కొంత భాగానికి డెల్టా ఏరియాలో కొంత హార్లిక్కు ఫ్యాక్టరీకి మిల్కు అందేలాగ మిగతా ప్రాంతాలకు యింటిగ్రేటెడ్ ప్రాజెక్టు మిల్కు అందేలాగ కేటాయించారు. ప్రస్తుతం మిల్కు అంతా హార్లిక్కు ఫ్యాక్టరీ తీసుకోవడంవల్ల రైతులు చాలా బాధపడుతున్నారు. ఫారెస్టు విషయం, చెట్లన్నీ కొట్టేస్తున్నారు. దాని మూలనా బ్యాలెన్స్ ఆఫ్ నేచర్ డెబ్బతిని డాట్ కూడా చాలా ఉన్నది. 40 సెంటీమీటర్లు వర్షపాతం ఉన్నచోట ఆంధ్ర తెలంగాణా రాయలసీమలో టీ ప్లాంట్లను వార్ - పుటింగ్ మీద సరిదిద్దుకుంటుంది బై లడిల్లానుంచి కొత్త గూడెం కొవ్వూరును కనెక్ట్ చేసే టర్నియబిల్లు ప్రజలకు ఫారెస్టు ఏరియాలో ఉన్న ప్రజల రాకపోకలకు సౌకర్యం త్రాన్స్పోర్టు ఫెసిలిటీస్ ఏర్పడతాయని మనవి చేస్తూ శలవుతీసుకుంటున్నాను.

Sri S. Jaipal Reddy (Kalwakurthi) :—Mr. Chairman Sir, for sheer want of time I would like to confine myself to one Demand i. e. Co-operation. As you know sir, the Co-operation Department in Andhra Pradesh is under the President's Rule as it were. This is the most fundamental and important fact about the Department of Co-operation. This note does not contain any reference to the fact of that operation today. I have read the note of the Minister on cooperation all the Apex Co-operative Institutions and the District Central Co-operative Banks are under the persons in-charge. It is an irony of fate and an intriguing paradox that when the State was under the President's Rule, the President's regime took a political decision that these Co-operatives must continue to be under non-officials after our great democrats resumed control of the regime in our State, they clamped President's Rule under Co-operation Department. This is really a very painful fact. Sir, if you read the last para of the note, it will make a very interesting reading. I will simply read it. "In their very nature, the Co-operatives are voluntary organisations run exclusively by the non officials. The Government Department of Co operation functions as the friend, philosopher and guide of the non-official co-operators. It is in this context that the Government expect devoted service and whole-hearted support of the non-official co-operators and also of the Hon. Members of this Legislature in making the Co-operative Movement successful." Sir, this note without making any reference to this fact adds insult to injury to the non-official co-operators by this request sir. The Government agrees to this note that Co-operation without non-official is a sort of Denmark without Hamlet. There is a necessity for the Government to come out with a categorical statement of this issue. The mentality of the Government on this issue can be well likened to the proverbial outlook of a passenger in the unreserved compartment. So long as the passenger does not get into the compartment he haggles for a changing place or standing place to say. When once he gets into it will stop the way for other passengers. When our non-officials are ruling the roost in the State I don't see any point why this democratic privilege should be denied only to the co-operative societies. I must make clear that I am no friend or a champion or palladium of the

department but so long as I believe in the principal of Co-operation this is not merely wrong but; perverse. The Government when it first took over the societies said they would conduct elections in three months and now the Government says it will take one year. Sir, 'the comparisons are odious' said Shakespeare. In this context without saving anything I would like to say that whenever dictators took over in any part of the world they always said they will introduce democracy very soon. They never did until they were thrown out. I hope this will not be true of the Co-operation department. Thank you sir.

Sri C. V. K. Rao :—I would like a clarification from the hon. Member. Let me ask for a clarification, Sir. Does he want that the corrupt element to carry on? Does he not want that some intervention is not needed in that thing?

Mr. Chairman :—You are not expected to ask the clarification. It does not need any clarification.

శ్రీ డి. ప్రకాశం (అద్దంకి) :— అధ్యక్షి, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ నాలుగైదు డిమాండులను నేను బలపరుస్తున్నాను. కొన్ని సలహాలు యివ్వడలను కున్నాను. మొదటిసారిగా కో-ఆపరేషన్ డిపార్టుమెంటు మీద మాట్లాడడలను కున్నాను. కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు అంటే ప్రతి మానవునికి అడుగుడుగునా ఆవసరమైన డిపార్టుమెంటు. భగవంతుని దయవల్ల, చీఫ్ మినిష్టరుగారి దయవల్ల, మినిష్టరుగారి పూర్తి సహకారంవల్ల చాలా భాగా నడుస్తున్నదని చెప్పడానికి గర్వపడుతున్నాను. ఇక్కడ డిమాండులో "Co-operatives have been organised for Rickshaw Pullers, Taxi, Lorry and Auto Rickshaw Drivers, Barbers, Washermen, Printers and Binders, destitute women and deserted wives." అన్నారు. నాలుగైదు గ్రామాలను కలిపి రిజిస్టరు చేసి ఉంటే ఎక్కువ ఎఫిషియెంటుగా నడవడానికి సహాయం చేయడానికి ఉపయోగపడుతుంది. ప్రకాశం జిల్లాలో అద్దంకి తాలూకాలో రిజిస్ట్రేషనుకోసం ఎక్కువ పస్తున్నాయి అని వాటిని ఆపుచేశారు చెంపరరిగా చాలకాలంనుంచి ఆపేశారు. ప్రకాశం జిల్లా కొంతగా ఏర్పడిన జిల్లా, వెనుకబడిన జిల్లా. అందులో అద్దంకి తాలూకా కొంత భాగం వాటరు సప్లయ ఉన్నప్పటికీ మిగతా భాగం వెనుకబడిన ఏరియా. అక్కడ సొసైటీస్ రిజిస్ట్రేషను బ్యాన్ చేసి చాలా కాలం నిలపడంవల్ల ప్రజలు యిక్కట్లు పడుతున్నారు. వెనుకబడిన జాతులు వీకర్ నెక్షన్ సహకారం లేకుండా యిబ్బంది పడుతున్నారు. సొసైటీస్ ప్రతి విషయంలో, కో-ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీస్ ఆనంది రిజిస్ట్రేషన్ ఆనంది అన్ని సొసైటీలు కూడా పది గ్రామాలకు ఒక్కొక్క సొసైటీ రిజిస్ట్రేషను చేయడంవల్ల అందరికీ అందుబాటులో ఉంటుంది. ఎఫిషియెంటుగా పని చేయడానికి వీలుంటుంది. ఆంధ్రచేత రిజిస్ట్రేషను ఉధృతంగా పది గ్రామాఃకు ఒకటైనా చేయడానికి తయారు కావాలి. స్టూడెంటుస్ ఫుస్తకాల కోసం చాలా యిబ్బంది పడుతున్నారు. ప్రతి హైస్కూలుకు స్టూడెంట్స్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ నెలకొల్పి దానిలో షేరు ధనం లేకుండా ప్రభుత్వమే షేరు ఫండ్ను యిచ్చి ప్రతి హైస్కూలులో నెలకొల్పితే విద్యార్థులకు ఫుస్తకాల యిబ్బంది లేకుండా సౌకర్యం ఏర్పడుతుంది. తరువాత అగ్రికల్చరు, అగ్రికల్చరుకి కోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు చాలా సంబంధం ఉంది. దీర్ఘకాలిక ఋణాలు స్వల్పకాలిక ఋణాలు సొసైటీస్

11.40 a.m.

యిస్తున్నాయి అగ్రికల్చురిస్టులకు. వాటిలో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు పీనల్ యింటరెస్టు రద్దు చేశామన్నారు. అంటే డెఫినిషను మార్చి ప్రతి జిల్లాలో చేస్తున్నారు. పీనల్ యింటరెస్టు అంటే దానిని ఎక్స్‌టెండ్ కూడా చేశారు. మొదటిసారి మార్చి వరకు అన్నారు. తరువాత జూన్ వరకు ఎక్స్‌టెండ్ చేశారు. ఆ తరువాత డిసెంబరు వరకు ఎక్స్‌టెండ్ చేశారు. పీనల్ యింటరెస్టు డిసెంబరు వరకు కూడా కట్టడానికి రైతులు అనర్హులనే మాట మరచిపోయి రివిన్యూ అఫీసర్లు మామూలు యింటరెస్టు యిప్పటివరకు కట్టించేస్తున్నారు. రైతులు వదే వదే రిప్రజెంటేషను చేసుకున్నా కూడా పెడచెవిని పెట్టి కలెక్టు చేశారు ఇకమీదట జరగకుండా చేసి జరిగిన దానిని తిరిగి రీపే చేయించాలని కోరుతున్నాను. సొసైటీస్ ఫెర్టిలైజర్లు సప్లయి చేస్తున్నాయి ఫెర్టిలైజర్లు సప్లయి చేయడానికి డిపార్టుమెంటు వారు కార్డు యిచ్చే సిస్టం పెట్టింది ఈ రోజువరకు ఒంగోలు జిల్లా అద్దంకి తాలూకాలో కార్డులు యిచ్చే ప్రయత్నం జరగలేదు. కలెక్టరు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనును యివ్వమంటారు. చైర్మను నాకు సంబంధం లేదు కలెక్టరు యివ్వాలంటారు ఈ తకరారులో యివ్వడానికి వీలు లేదంటున్నారు. పొలాలు దున్నుకొనే పైము వచ్చింది. వర్షాలు పడ్డాయి. ప్రభుత్వం సహాయపడాలి. త్వరగా యిచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి. ఏవరు యివ్వాలి కార్డులు అనే విషయం తేల్చి డెఫినిషను యిచ్చి అద్దంకి తాలూకాలో నాగార్జునసాగర్ తమ్మిలేరు ఛానలు ఆయకట్టు రైతులకు సెనాల్టీస్ వేయాకుండా జూను 1974 వరకు కలెక్టు చేయవద్దని గవర్నమెంటు ఆర్డరు ఉన్నప్పటికీ చెవులు మెలేసి రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు తీసుకున్నారు. ఇట్లాంటివి అరికట్టకపోతే ఆన్యాయం జరుగుతుంది. యానిమల్ హాస్పెండరీలో కాంపౌండర్స్ (త్రెయినింగు రెండు సంవత్సరాలు యిచ్చినప్పటికీ యింతవరకు ఉద్యోగం లేదు. షెడ్యూల్లు కాన్స్ట్రూషన్ డెవలప్మెంట్స్ (త్రెయినింగు అయిన వారున్నారు. పాలిటీ ఆంజనీయులు, ఒంగోలు అనే హరిజన విద్యార్థికి (త్రెయినింగు యిచ్చి యింతవరకు ఉద్యోగం యివ్వలేదంటే చాలా విచారించవలసిన విషయం. ఫిషరీస్ డెవలప్మెంటులో ప్రభుత్వం మెరీన్ ఫిషరీసును మాత్రమే డెవలప్ చేస్తున్నారు కాని యిన్‌లాండ్ ఫిషరీస్ చూడలేదు. అద్దంకిలో ఒక చెరువుంది. అది నెడల్చయినది. అక్కడ డెవలప్ చేస్తే 500 వేల రూపాయలు సంవత్సరానికి ఆదాయం వస్తుంది. కాబట్టి యిన్‌లాండ్ ఫిషరీస్ను డెవలప్ చేయాల్సి మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జె. దామోదరరావు (బుగ్గారం):—అధ్యక్ష, నేను మాట్లాడే మొదలు మంత్రిగారికి ఒక మనవిచేస్తున్నాను కొద్ది సమయంలో ఆరు డిమాండ్లుపైన మాట్లాడాలి. అదే కొద్ది సమయంలో మంత్రిగారు అందరికీ రిప్లయి యివ్వాలి. అది సాధ్యం కాదు. స్పీచిలో చెప్పి మిగిలిపోయి ఉండే మా సాయంట్టుకి వ్రాత పూర్వకంగా జవాబులు యివ్వాలని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. అధ్యక్ష, వ్యవసాయమే కాదు, వ్యవసాయ రంగం పరిష్కతి చూస్తే కూడా చాలా హృదయ విదారకంగా ఉంది. ప్రభుత్వం అది గుర్తించడంలేదు కేంద్ర ప్రభుత్వం గుర్తించ లేదు. రైతులు కొనే ప్రతి వస్తువు ధర ఆకాశాన్ని అంటుకుంటున్నాయి. కాని రైతు పండించే ఉత్పత్తి ధరలు మాత్రం రెండు మూడు సంవత్సరాల క్రితం ఉన్న మాదిరిగానే ఉన్నాయి. ఈ తీరుగా ఈ వెళ్లారును వెళ్లొట్టేస్తూంటే యిది నామరూపాలు

లేకుండా పోతుంది ఉత్పత్తికి భంగం అవుతుంది, మళ్ళా, మరొకసారి ప్రకృతి అనుకూలంగా ఉన్నప్పటికీ ఉత్పత్తి రాని పరిస్థితి వస్తుంది. కనుక నేను కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. రైతులు పెన్సివెన్షన్లు వాడడానికి అలవాటు పడేవారు. వాటిని వాడే విధము తెలిసినవారు కొందరు, తెలియనివారే ఎక్కువ మంది ఉన్నారు. తెగుళ్లకు రెసిడెన్సు వచ్చినట్లుంది. రోగాలు హెచ్చవుతున్నాయి. క్రిములు చావడంలేదు అని ప్రభుత్వం గుర్తించాలి. ట్రెయిన్లు వర్సస్ పబ్లిక్ ట్రాన్స్పోర్ట్ చేసే తీరుగా ఉంటే పంట ఎక్కువ వస్తుంది. దానికి బద్దు ఎక్కువైతే పెన్సివెన్షన్ వేయండి పెన్సివెన్షన్లు (రోగ నిరోధక) పెన్సివెన్షన్ దానిని రాబట్టే పద్ధతి ఉంటుంది, దీనితో ప్రభుత్వం నిరుద్యోగ సమస్య కొంతవరకు తీసివేసినట్లవుతుంది. వ్యవసాయదారునికి సరియైన మార్గం చూపించినట్లవుతుంది. సీడ్లు సప్లయ ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నది. మనం హై ఈలింగ్ వైరైటీస్ తో ముందుకు పోయినాము, ఎక్కువ సాధించినాము. సరియైన సీడ్లు రైతులకు సప్లయ చేయాలి. ఫౌండేషన్ సీడ్ ప్రతి సంవత్సరం డిస్ట్రిబ్యూట్ లెవెలులో కొన్ని బస్టాలు వంపించి, ఫౌండేషన్ సీడ్ మెయింటెన్స్ చేసుకుంటూ ఉండాలి. సీడ్ సప్లయను చాలవరకు నిర్లక్ష్యం చేస్తూ అగ్రికల్చరు డెవలప్ మెంట్ అన్యాయం చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. 157 బి కాస్టు ఉంది. 3 రూపాయలకు ఏ స్టోరులోనైనా దొరుకుతుంది కాని దానికి రక్షణ ఉండా, నమ్మవచ్చునా అనేది అరం కావడంలేదు రైతులకు సంకృష్టి యివ్వడానికి ప్రభుత్వం డిపార్టుమెంటల్ స్టోర్లు ద్వారా సీడ్లను అమ్మిండాటి. అడల్టరేషన్ ప్రతి దానిలోను జరుగుతున్న ఈ రోజులలో ప్రభుత్వం తమ స్టోర్లు ద్వారా సీడ్లు అమ్మించాలి. మినికిట్ ప్రోగ్రాము అవసరం. అయితే హ్యూర్ ఆఫీసర్లు సకాలంలో నిర్మాణాలు తీసుకుని సమయానికి అందించిన నాడే మంచి ఫలితం వస్తుంది. వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్లు వల్ల అగ్రికల్చరిస్టుకి ఏమాత్రం ఉపయోగం జరగడంలేదు. కేవలం బిజినెస్ దారులకు ఉపయోగపడుతుంది. రైతులు సరుకు దారుకుని ధరలను ఆదువులో పెట్టాలంటే వేర్ హౌసింగ్ గిడ్డంగులను పెంచాలని మనవి చేస్తున్నాను. షావుకార్ల ద్వారా ప్రొక్యూర్ మెంట్ చేయడంవల్ల చాల అన్యాయముగా వుంటున్నది. కోఆపరేటివ్ ద్వారా జరిపించడము మంచిది. సహకార సంస్థలు రైతుకు అండగా వుంటాయి అని నిరూపించుకొనేదానికి పరీక్ష వంటిది. అవసరమైతే కోఆపరేటివ్ లాను సవరించి ప్రొక్యూర్ మెంట్, సంపకము రెండు సహకార సంఘాల ద్వారా చేయించిననాడే దేశము బాగుపడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

11-50 a.m.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి (చోడవరము) :—అధ్యక్ష, ఈ రోజున సభముందు ఉన్న 6 ఆభ్యర్థనలపైన నా ఆఖిప్రాయాలను చెప్పడానికి తమరు యిచ్చిన వ్యవధి చాల తక్కువ. ఏమైనప్పటికీ ప్రభుత్వము ప్రవేశపెట్టిన ఈ 6 ఆభ్యర్థనలను నేను బలపరుస్తున్నాను. ప్రభుత్వము మంచి స్థాయిలో, సమున్నత శ్రేణిలో కృషిచేసి ప్రజల సమస్యలను పరిష్కరించడానికి పూనుకొంటున్నదని సంపూర్ణముగా విశ్వసిస్తున్నాను. సహకార ఆభ్యర్థన ఆమూల్యగ్రము చదివినట్లయితే ప్రభుత్వము విధానానికి కట్టుబట్టి వున్నదా అనిపిస్తోంది. ఏ వాగ్దానాలను సమాజములోని అట్టడుగున వున్న బిడ్డగు ప్రజలకు యిచ్చారు? వారి శ్రేయస్సు కోసము, అర్థికాభ్యున్నతి కోసము, సాంఘికముగా

మార్పు తీసుకువచ్చి వారు తల ఎత్తుకొని సంఘములో జీవించడానికి, ఉపాధి కల్పించేదానికి ఈ ప్రభుత్వము చేసే కృషిని అభినందిస్తున్నాను. చాల హరించదగిన విషయము. ఇంత సర్వ్యాంగ సుందరముగా ఈ సహకార సమస్యలను ఊణ్ణుముగా పరిశీలన చేసి అవగాహన చేసుకొన్న మంత్రి సుబ్బారావుగారు యువకులు, ఉత్సాహ వంతులు. వారికి ప్రత్యేకముగా ధన్యవాదాలు చెప్పక తప్పదు. వారికి ఈ శాఖయందున్న అభిమానము, ఉత్సాహము ప్రతి అక్షరములోను కన్పిస్తున్నది. వారి అభిమానము వ్యక్తమవుతున్నది. అది హరించదగిన విషయము ఎన్నో కార్యక్రమాలను చేయాలని, ఎంతో మందికి సమాజములో తోడ్పడవలెనని ఒక జిజ్ఞాస, ఆవేదన వున్నప్పటికీ మన ఆర్థిక వనరుల పరిస్థితి క్లిష్టముగా వుండుటవల్ల ముందుకు సాగలేక పోతున్నారనే భయం కన్పిస్తున్నది. మన ముందు ఆశలు, ఆకాంక్షలు బహుతరముగా వున్నవి వాటిని అమలుచేసుకొనడానికి, వనరులను సమీకరించుకొనడానికి శక్తి చాల స్వల్పముగా వుంది. దీనివల్ల ప్రభుత్వము ఒక మాట చెబుతుంది, చేకలలో దూర మవుతున్నారనే అభిప్రాయము ప్రజలలో కన్పిస్తున్నది. మారుమూల వున్న సామాన్య ప్రజలకు అందించే దానికి సహకారము పటిష్టము చేయాలి. అవసరమైన నిధులను ప్రోగు చేయడానికి ప్రభుత్వము పూనుకోవాలి. విభిన్నమైన వర్గాలకు సహకరించే దానికి, ప్రోత్సహించేదానికి ఈ దిమాండులో చాల అంశాలు పెట్టారు. నా నియోజక వర్గానికి వాటి ఫలితాలు అందలేదు అని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఆక్కడా బలహీనవర్గాలు వున్నవి కండలు కరిగించుకొని బ్రతుకుతున్నారు. రిక్తా పుల్లర్స్ వున్నారు. వారికి సహకార సంస్థల ద్వారా రిక్తాలు యిచ్చి వారి అభ్యున్నతికి కృషి చేయాలని వదేపరే విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. వెంటనే వారి సమస్యను పరిష్కారము చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. టైలర్స్, నాయిట్రాహ్మణులు, రజకులు మొదలైన అడుగున వున్నవారికి ప్రతి జిల్లాలోను కొన్ని వెంటర్స్ తీసుకొని ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలుచేసే ఈ ప్రభుత్వము ఉత్సాహముగా ముందుకు నడుస్తోంది. అందరికీ సహాయము చేస్తున్నది అనే అభిప్రాయమును కల్పించినవారమవుతాము. ఒక ప్రాంతములోనే కేంద్రీకృతము చేసే మిగతా వారికి ఆప్రోహ కలుగుతుంది. అది మంచిదికాదని మనవి చేస్తున్నాను. చోడవరం మార్కెటింగ్ సొసైటీ వుంది. కైకవాసస్థలో వుండి మేనేజిరియల్ అసిస్టెన్స్ కావాలని దరఖాస్తు పెట్టాము. ఇంకా మంజూరు చేయలేదు. షేర్ కేపిటల్ కావాలన్నాము. గత సంవత్సరము గోదాన్స్ నిర్మాణము చేయడానికి కొంత మొత్తమును కేటాయించారు. ఇవాళ ఈ దిమాండు చూస్తే వాటిని పూర్తి చేయడానికే పూనుకొన్నట్లు కన్పిస్తున్నది. గత సంవత్సరము నుంచి వున్నప్పటికీ మాకు ఏమీ ఇవ్వలేదు మా దగ్గరకూడ గోదాన్స్ నిర్మాణము పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. అనకాపల్లి మార్కెట్ కమిటీ ఉంది. దానిని బైఫర్ కేట్ చేయాలని విజ్ఞప్తి చేశాము. వెంటనే బైఫర్ కేట్ చేసి ప్రతి తాలూకాకు మార్కెట్ కమిటీలను పెట్టాలనే పాలసీ వుంది. చోడవరం తాలూకాతో విలీనము చేయాలని కోరుతున్నాను. పొడి పరిశ్రమలో స్వర్ణీయ కాకానిగారు శ్వేత విప్లవము తీసుకువచ్చారు అని ఎంతో అభినందించాము. వాటి ఫలితాలు మాకు అందడము లేదు. కనీసము పాలవెల్లి నియోజకవర్గములో పాలశీతల కేంద్రాన్ని అయినా యిప్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. కోటయ్య — అధ్యక్ష, సహకార శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన సహకార పద్దులను హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తూ, పేదల పెన్నిధిగా నవత్రేయో రాజ్యమును ఆకాంక్షిస్తున్న ప్రధాని ఇందిరాగాంధీగారు భారత దేశములో దారిద్ర్యమును తొలగిస్తాను అని ఎన్నికలలో చేసిన వాగ్దానాలను వినాదాలుగా కాకుండా విధానాలుగా మారాలని, బలహీన వరాలకు ఆశాజ్యోతిగా, దళిత వరాలకు ధృవతార లాగ సహకార రంగము వర్ధిల్లాలని మనవిచేస్తున్నాను. అందుకు కృషిచేస్తున్న సహకార మంత్రిగారు పెట్టిన పద్దులను హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తున్నాను. వీరు సహకార రంగములో అనేక నూతన విధానములను ప్రవేశపెట్టారు. దానిద్వారా వారి ప్రగతిని కేర్పించడానికి రూపొందించిన పథకాలలో ఆక్కడక్కడ చిన్న లోపాలు కనిపిస్తున్నవి. రికా వుల్లర్స్ లై సెన్సీలు సంపాదించుకొనేటపుడు ఇతర డిపార్టుమెంట్లతో పోరాడలేదు కాబట్టి వీరి విషయములో డిప్యూర్టుమెంట్ ఆ బాధ్యతను స్వీకరించవలసి వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. అన్నపూర్ణగా వెలిసిన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో అన్నదాతగా పేరుపొందిన మన ముఖ్యమంత్రిగారు రైతులు ఎరువుల విషయములో పడుతున్న యిబ్బందులను తొలగించడానికి కృషి చేయాలి. వ్యవసాయ శాఖకు సంబంధించిన రెండు పద్దులు వున్నవి. కనుక ఈ రెండు శాఖలు ఎరువులు తగినంత సంపాదించడములోను, రైతులకు అందించడములోను తగిన కృషి చేయాలి. ఎరువులు అందడము లేదనే విమర్శ ప్రజలలో ఎక్కువగా వుంది. రైతుకు కావలసిన ఎరువులను నరఫరా చేయడానికి రెండు శాఖలు సరియైన చర్య తీసుకొనవలసిన ఆవసరము వుంది. ఎడ్వ్యుకేటెడ్ క్లాస్ అయితే ప్రభుత్వాల్ని స్థంభించచేసి వారి కోర్కెలను తీర్చడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. కాని చదువురాని, దేశానికి వెన్నెముక అనుకోనే రైతుకు సకాలములో కేటాయించిన ఎరువులుకూడ రాక ఎంతో బాధపడుతున్నాడు. వ్యవసాయశాఖవారు జ్ఞాణముగా పరిశీలించి కేంద్రమునుంచి ఎక్కువ రసాయనిక ఎరువులను సంపాదించడానికి కృషిచేయడమే కాకుండా వచ్చిన ఎరువులను సకాలములో సంపకము చేయడానికి ప్రభుత్వము పూనుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

12-00 noon

ఇదేవిధంగా నిరుద్యోగులైన డాక్టర్లకు అనేక పథకాలను సహకార రంగంలో రూపొందించారు, వాటిని ఆమలు చేయడానికి వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. వ్యవసాయాలకు ఇచ్చిన స్వల్పకాలిక, దీర్ఘకాలిక ఋణాలపై వడ్డీలను నిర్బంధంగా వసూలుచేస్తున్నారు. దానిని స్లో డౌన్ చేయాలని కోరుతున్నాను. సముద్రతీర ప్రాంతంవారికి ఎరువులు ఇచ్చే విషయంలో కాస్త తిబరల్ గా వుండాలని కోరుతున్నాను. ఒంగోలు తెనుకబడిన ప్రాంతం. జానాకరోజుల్లో ఒంగోలు ఎట్లు ప్రసంప ప్రశ్నాశ్రి గాంచినవి. ఈనాడు వాటికి ప్రాధాన్యత లేదు. పశుశాఖ వారు ఆప్పుడప్పుడు సంతలను ఏర్పాటుచేసి ఆ ఎడ్డులను ప్రదర్శింపచేయాలి. కరువు సమయంలో రైతులకు పశుగానీం కొరకు ఇచ్చిన అప్పులను రైటాప్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఒంగోలు జిల్లాలో పాల శీతల కేంద్రాలులేవు. ఒంగోలు, గిద్దలూరు, కందుకూరు మొదలైన చోట్ల పాల శీతల కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. కొత్తపట్నం, రామయ్యపట్నం తీరప్రాంతాలు, అక్కడ చేతల శీతల కేంద్రం ఏర్పాటుచేయాలని, సహకార శాఖకు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి బి. కళావతి :—అధ్యక్ష, మంత్రులు ప్రశ్నోత్తరాలను దీక్షాపాదనలను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఎవరికి ఆవి ప్రాప్తించుకుంటే అన్నీ వున్నవారికి, ధనం వున్నవారికి బలం వున్నవారికి కాదని, ఏమి లేని వారికి, లేమివున్నవారికి, దుర్బల వర్గాల వారికి ఆవి మనవిచేస్తున్నాను. అటువంటి వారికి ఈ సొసైటీలు ఎంతవరకూ ఉపయోగపడుతున్నాయనేది మనం పరిశీలించాలి. మన ఉద్దేశం బాగానే వుండవచ్చు. కాని ఎంతవరకూ మన ఉద్దేశం నెరవేరుతున్నదని మనం ఆలోచించాలి. మనం ఏ ఉద్దేశంతో సొసైటీలను ఏర్పాటు చేస్తున్నాము? పేదవారికి ఏమిలేనివారికి వృత్తి కల్పించడానికి, కొంతమందికి బ్రతుకు తెరువు కల్పించడానికి, మరికొంతమందికి జీవనవృత్తి కల్పించడానికి, మరికొంత మందికి జీవితాధారం కల్పించడానికి మనం సొసైటీలను పెడుతున్నాము. అవి సరిగా పనిచేస్తున్నాయా లేదా అనేది పరిశీలిస్తూవుండాలి. ఈ సొసైటీలకు మూడు రకాలైన శాఖలు వున్నాయేమో సని నేను భావిస్తున్నాను. ఇవి పేదల కొరకు ఏర్పాటు అయివున్నా వీటిని బలమైన వారు, వున్నవారు ఉపయోగించుకోవడం, ఇందులో బినామీ ట్రాన్సాక్షన్స్ పోవాలి. మనం ఇస్తున్న డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చు అవుతున్నదా లేదా అనేది చూడాలి. ఒక దానికి ఇచ్చిన డబ్బు ఇంకోదానికి ఖర్చుపెట్టడం, మిస్ అప్రోప్రియేషన్ ఆపేట్లు చూడాలి. ఇవి జరగకపోవడంవల్ల ప్రజలకు దీనివల్ల వున్న విశ్వాసం సన్నగిల్లిపోతున్నది. ఈ సొసైటీలలో రిపేమెంట్ వుండదు. ఓవర్ డ్యూస్ ఎక్కువ అవుతున్నాయి. అందువల్ల సొసైటీలు సక్రమంగా నడవడంలేదు. ఏ పని కోసం డబ్బు యిచ్చారో ఆ పనికి ఖర్చు పెట్టకుండా ఇంకో పనికి ఆ డబ్బు ఖర్చు పెట్టడంవల్ల ఇది జరుగు తున్నది ఏ ఉద్దేశంతో మనం డబ్బు యిచ్చామో ఆ ఉద్దేశం నెరవేరేట్లు మనం చూడాలి, సొసైటీలు పొగిరంబించేటప్పుడే డిజర్వింగు పర్సన్స్ ను చూసి పొగిడక్కి వ పర్సనెస్ కు ఉపయోగపడుతున్నదా లేదా అని చూసి రికవరీస్ కూడా సరైన పద్ధతిలో జరుగుతుందో లేదో చూసి ఇవ్వాలి. ప్రైవేటు కంట్రాక్టర్లను మనం ఎబాలిష్ చేయాలి. లేబర్ కంట్రాక్టు సిస్టమ్ పెట్టాలి. ఉదాహరణకు విశాఖపట్టణంలో కాంటినెంటల్ కన్స్ట్రక్షన్ తీసుకున్నదంటే ఒక యూనిట్ రాయి కొట్టాలంటే రెండున్నర రూపాయలు ఆ కంపెనీ వారు తీసుకుంటున్నారు వారికి ఎందుకు ఇవ్వాలి? కొట్టివారు లేబర్ అయినప్పుడు లేబర్ కే ఎందుకు ఇవ్వకూడదు? వారిచేతనే సొసైటీ ఫారమ్ చేయిస్తే మన ఉద్దేశం నెరవేరుతుంది. ప్రైవేటు కంట్రాక్టు సిస్టం పూర్తిగా ఎబాలిష్ చేసి లేబర్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే రోడ్డు వేసే పనులుకూడా లేబర్ కంట్రాక్టు సొసైటీలు ఏర్పాటుచేసి వారికి ఇవ్వాలి. పీకర్ సెక్షన్ చాకలివారు, మంగలివారు వున్నారు. వీరు షేర్ కాపిటల్ కడితే కాని సొసైటీలుగా ఫారమ్ కావడానికి వీలులేదని అంటున్నారు. వారి దగ్గర అంత డబ్బు లేని సీదవారు. అటువంటివారినుండి షేర్ కాపిటల్ కోరకుండా మీరే మొత్తం ఇచ్చి రికవరీ సమయంలో షేర్ కాపిటల్ పనులు చేస్తే బాగుంటుంది. ప్రొడ్యూసర్ అండ్ కన్సుమర్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ ప్రకాశం జిల్లాలో పెట్టారు దానిని మల్ల రివైవ చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇక, ఎగ్రికల్చర్ కు సంబంధించి రెండు విషయాలు చెబుతాను. వేదవనం కాలింనుండి ఈనాటివరకూ వున్నది చాగలి. నక్కూ, పెద్ద పెద్ద వారికి ట్రాక్టర్లు

బుల్ డోజర్లు వాడుకుంటున్నాము. పది ఎకరాలలోపు వున్నవారికి కొత్త రకమైన టెక్నాలజీ ఏదైనా కవిపెట్టి మోడరన్ కల్చివేషన్ పద్ధతులు నేర్పాలి. మన భూమిలో మూడోపంతు భూమికి మాత్రమే ఇరిగేషన్ ఫెసిలిటీస్ వున్నాయి. మిగిలినదంతా రైల్వే కల్చివేషన్, దానికి కావలసిన సాధనాలు, విత్తనాలు వీటికి సంబంధించి కాస్త పరిశోధన జరిపి, రీసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్స్ ద్వారా పరిశోధన జరిపించి రైతులకు ఉపయోగ పడేటటు చూడాలి. క్రాప్ ఇన్స్పెక్టరెన్సు ప్రవేశపెట్టాలి. మన రాష్ట్రం అంతా ఒకేసారి ప్రవేశపెట్టలేకపోయినా అంచెలంచెలుగా ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

* డా. వి. చక్రధరరావు (నిజామాబాద్) :—అద్యక్ష, ఈనాడు మనం చర్చిస్తున్న ఆరు డిమాండులు రైతులకు సంబంధించినవే, రైతుకు మేలు కలగాలంటే తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ పండించే పద్ధతులు ప్రవేశపెట్టాలి. వానిని అనుభవించేవారికి తక్కువ ధరకు దొరికేట్లు చూడాలి. రైతు దగ్గర నుండి ధాన్యం బయటకు వచ్చిన తరువాత బస్సు 200 రూపాయలకు అమ్ముతున్నారు. కాని రైతుకు ఏమీ లాభం దొరకడంలేదు. ఇటు అనుభవించేవారికి, అటు ఉత్పత్తి చేసేవారికి కాకుండా మధ్య దళారీలు ఎక్కువ లాభాలు గడిస్తూబాగుపడుతున్నారు. రైతుకు కావలసిన ఎరువులు, విత్తనాలు రోగ నివారణ మందులు తక్కువ ధరకు కావలసినంత కోటా నష్టాలు చేసే వ్యవసాయం అభివృద్ధి చేసుకోవటానికి అవకాశం వుంటుంది. కేంద్రం పౌరణాటుతో ఏ రాష్ట్రానికి ఎక్కువ కావాలో ఆ రాష్ట్రానికి ఎక్కువ ఇవ్వడం లేదు. అలాగే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఎక్కువ కోటా కావలసిన జిల్లాకు తక్కువ కేటాయింపడం, తక్కువ అవసరం వున్నచోట ఎక్కువగా కేటాయింపడం వల్ల క్లాక్ మార్కెట్లు జరుగుతున్నది. ఎరువుల కొరత అసలు లేదు. 260 రూపాయలకు ఎక్కడబడితే అక్కడ యూరియా దొరుకుతున్నది, దీనిని ప్రభుత్వం కంట్రోల్ చేయాలి. పవ్ డీల్ దగ్గర పది బస్తాలకు మించి, డీల్ దగ్గర ఒక లాదీకి మించి

12.10 p.m. మించకుండా వుండాలి అంటే రైతులకు దొరికే అవకాశం వుంది. నెల, నెలపదిహేను రోజుల క్రితము నిజామాబాద్ లో అయిదారుగురు డీలర్లును ఫర్మ లైజర్లులో కల్తీ చేస్తే పట్టుకున్నారు, దానిమీద ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారో తెలియదు. వారిని జైలులో పెట్టకపోతే కల్తీ చేయడం ఎక్కువై రైతులకు ఎంతో నష్టము జరుగుతుంది మనకు ఆగ్రికల్చర్ లో యూనివర్సిటీ వుంది, వెటర్నరీ డిగ్రీ కాలేజీ హైదరాబాద్ లో వుంది, తిరుపతిలో వుంది. వ్యవసాయ పుత్పత్తి ఎక్కువ జరిగి యితర రాష్ట్రాలకు అందించాలంటే మనకు ఆగ్రికల్చర్ బి. ఎస్ సి. గ్రాడ్యుయేట్స్ అవసరము. ప్రభుత్వము నిజామాబాద్, కరీంనగరము, కర్నూలు, ఈస్టు గోదావరిలో అటువంటి కాలేజీలు పెట్టినట్లయితే ఎంతో మంది విద్యార్థులు పైకిరావడానికి అవకాశము వుంటుంది. అలాగే మన రాష్ట్రములో వెటర్నరీ కాలేజీలు యింకొక నాలుగుచోట్ల పెడితే బాగుంటుంది. కో ఆపరేటివ్ సెక్టార్ లో చూస్తే డి. సి. ఎం ఎస్. సి. ఎం. ఎస్; రూరల్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకు, ల్యాండ్ మార్టిగేజ్ సొసైటీస్, యివి అన్ని వున్నాయి గాని అవి రైతులను ఆదుకోలేక పోతున్నాయి. రక్షించలేకుండా వున్నాయి అవి కూడా ఓక వ్యాపార సంస్థగా తయారై అధిక లాభాలు సంపాదిస్తున్నాయి. అది తిరికట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. లారీ సొసైటీస్, టాక్సీ సొసైటీస్ అవి ప్రభుత్వము దాన్ని

కేటాయిస్తున్నది. బ్యాంకులు ముందుకు వచ్చి డబ్బు యివ్వడం లేదు. ఒక డ్రైవరు లారీ కావాలని 5 వేలు కట్టి సొసైటీ మెంబరు అయి రెండు సంవత్సరాలు అయినా లారీ దొరకకపోతే ఆయన పరిస్థితి ఏమి కావాలి? ఆ 5 వేలను వేరే వ్యాపారములో పెట్టుకోకుండా చేశారు, దానిమీద ఆయనకు ఏమి లాభం రాకుండా చేశారు ఇప్పటికైనా సహకార సంఘాలను ప్రారంభించి ఋణాలు కేటాయించి బ్యాంకులు సరైన విధంగా ఆకర్షకు వచ్చేట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. హైదరాబాదులో జనతా బ్యాంకింగ్ సొసైటీ వుంది. దీనికి వెనకాల ప్రభుత్వం ఎంక రేజ్ మెంటు వుందో రాజకీయాల ఎంక రేజ్ మెంటు వుందో తెలియదు ఆక్కడ ప్రభుత్వ డబ్బు ఎంత మ్రింగివేశారో తెలియదు. పోతే అటవీశాఖ వుంది, ఈ రోజు కరిక. బొంగు అనేది సిర్పూరు కాగజ్ నగర్ కు ఆంధ్రపేపర్ మిల్స్ కు—బిర్లా కంపెనీకి 35 రూపాయలకు ఒక టన్ను యిస్తున్నారు. ఇదివరకు 3 రూపాయలు వుంటే 35కు పెంచారు. కాని మేదరివారికి మాత్రము 112 రూపాయలకు టన్ను చొప్పున యిస్తున్నారు. ఎక్కడైతే వారి కుటుంబాలు వున్నాయో అక్కడనే వారికి యివ్వకుండా వేరే జిల్లాలకు కేటాయించి యిస్తున్నారు, యిది చాలా అన్యాయము. పోతే పుల్లర—నాగటి పన్ను—అటవీ శాఖవారు పసూలు చేస్తున్నారు, రైతులను పీడిస్తున్నారు, మేకలు ఆడవికిపోతే ఆడవికి ఏమి నష్టము లేదు, కాని మేకలను మేపనీయడము లేదు, గొల్లవారిని ఎంతో హెరాస్ చేస్తున్నారు. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు యీ యిబ్బందులను తొలగించాలని చెబుతున్నాను. అది తీసివేయకపోతే గొర్రెల వ్యాపారానికి అది చేపేటటువంటి కర్మవారికి రక్షణ లేదని మనవిచేస్తున్నాను. పోతే ఆడవులలో రహదారు లేవు, రహదారు కలిగించి ట్రాన్స్ పోర్టు సదుపాయాలు కలుగజేస్తేనే ఆడవుల శాఖ అభివృద్ధి అయి వ్యాపారం పెరుగుతుందని, అది గమనించాలని కోరుతూ సెలవు తీసు కుంటున్నాను.

శ్రీ కె.వి.ఆర్.ఎస్. పద్మనాభరాజు (శృంగవరపుకోట) :— అర్యజ్ఞ, సభ ముందు వున్న డిమాండ్లును బలపరుస్తూ తమరు యిచ్చినటువంటి కొద్ది వ్యవధిలో రెండు విషయాలు చెప్పి సెలవుతీసుకుంటాను. ప్రస్తుతము వున్న కో-ఆపరేటివ్ మంత్రిగారు చాలా వుత్సాహంగా పనిచేస్తున్నారు. చాలా గ్రాంట్లు తీసుకువచ్చి డిపార్టుమెంటుకు యివ్వాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాని కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులో సొసైటీస్ లో జరుగుతున్నటువంటి మిస్ ఎప్రోప్రియేషన్ గురించి వారు శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారా లేదా అని తమద్వారా అడుగుతున్నాను. మిస్ ఎప్రోప్రియేషన్ గురించి వారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటే చాలా కీర్తి ప్రతిష్టలు వస్తాయని మనవిచేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు ఒక సొసైటీ గురించి చెబుతాను. తమరు ఆలోచించాలి. ఇది సుమారు 12 సంవత్సరాల నుండి వున్న సమస్య. నా నియోజకవర్గం అయిన శృంగవరపు కోట ఏరియాలో లక్కవరపుకోట మార్కెటింగు సొసైటీని స్థాపించాము. సామాన్య మైన చిన్నకారు రైతాంగానికి అది వుపయోగపడాలని స్థాపించడం జరిగింది. ఆ సొసైటీ యీ 12 సంవత్సరాలగా ఏ విధంగా పనిచేస్తున్నదో తమద్వారా చెబుతున్నాను. ఆ సొసైటీ సుమారు నాలుగైదు లక్షల ఖరీదు అయిన వ్యాపారము చేసింది, బియ్యం దగ్గర నుండి ఎరువులవరకు బిజినెస్ చేసింది. ఈ 12 సంవత్సరాలలో

సుమారు 8 సంవత్సరాలుగా జనరల్ బాడీ మీటింగు పెట్టలేదని మనవిచేస్తున్నాను. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి హయాములో తరువాత నరసింహారావుగారి హయాములో ఆ సొసైటీలో జరుగుతున్న అన్యాయాల గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాము. ఈ రెండు ప్రభుత్వాలు దానిమీద ఎంక్వయిరి గాని మరొకటి గాని ఏమీ జరపలేదు. గవర్నరు గారి రిజిస్ట్రేషన్ వి.కె. రావు గారికి మొమ్మరాండం ద్వారా తెలియపరచడం జరిగింది. మూడు నాలుగు లక్షల వ్యాపారము జరిపిన ఆ సొసైటీకి ఒక నయాపైన బ్యాంకు ఎకౌంటుకూడా లేని పరిస్థితి వుంది. 50 వేల రూపాయల ప్రజల సొమ్ముతో స్థాపించిన ఆ సొసైటీకి బ్యాంకు ఎకౌంటు లేదు. ఒక వ్యక్తి, అధ్యక్షులు, తన స్వంత వ్యాపారములాగా నడుపుతున్నాడని అనేక రిప్రజెంటేషన్స్ వచ్చాయి. 12 సంవత్సరాలు అయింది. నేను శాసనసభ్యుడిని అయి మూడు సంవత్సరాలు అయింది. అనేక పర్యాయాలు రిజిస్ట్రారుగారికి తెలుస్తు వ్రాసినా జరుగుతున్నటువంటి మార్ ప్రాక్టిసెస్ మీద ఎంక్వయిరి జరపలేదు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— మరి యీ ప్రభుత్వము ఏమి చేసింది ?

శ్రీ కె.వి.ఆర్.ఎస్. పద్మనాభరాజు :— ఈ ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత నేను సుబ్బారావుగారికి యీ విషయాలు తెలియపరిచాను. వారు కాగితాలు తీసుకొని డిజిటల్ రిపోర్టు కొరకు ఎంక్వయిరికి వ్రాసి పంపించారు. అది వ్రాసి రెండు మాసాలు అయింది. ఇంతవరకు ఆక్కడినుండి రిపోర్టు వంపలేదు. అక్కడ వున్నటువంటి ప్రెసిడెంటు కోఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటువారు కోల్కాడ అయి యీ వ్యాపారము చేస్తున్నారని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇలాంటి ఒక సొసైటీని బాగుచేస్తే రాష్ట్రములో వున్న అన్ని సొసైటీలు బాగుపడుతాయి. ఈ కోఆపరేటివ్ మార్కెటింగు సొసైటీ అధ్యక్షుడు మూడు లక్షలు తినివేళాడని అతను డిపార్టర్ అని రిజిస్ట్రార్ అంటే అతనినే ఖీమసింగి షుగర్ ఫ్యాక్టరీకి డైరెక్టర్ గా వేశారు. రూల్స్ ప్రకారముగా వేయడానికి వీలులేదు, 5 కోట్ల ఖీమసింగ్ ఫ్యాక్టరీకి ఆయనను ఎలా నామినేట్ చేశారో అర్థముగాకుండా వుంది. ఆయన చేసిన అన్యాయాల గురించి వ్రాస్తూ ప్రధాన మంత్రి ఇందిరాగాంధీ గారికి కాగితాలు పంపించారు. ఆ కాగితాలు చూచిన తరువాత మన ప్రయత్నము నాయకురాలు ఇందిరా గాంధీగారు అతనికి కాంగ్రెస్ టికెట్ యివ్వకుండా క్యాన్సల్ చేశారు. కాని యిక్కడ సొసైటీలో యింత చేసినా ఆయనమీద ప్రాసిక్యూషన్ గాని ఏమిగాని పెట్టకుండా వుంటున్నారంటే యీ శాసనసభలో ఏమి చెప్పాలో చెప్పకూడదో అర్థము కావడంలేదు. ప్రత్యేకంగా మంత్రిగారు యీ సొసైటీ గురించి చర్య తీసుకొని పనిషిమెంట్ యిస్తే తప్ప మిగతా సహకార సంస్థలు జాగు పడవని చెబుతూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. నరసింహ (జిద్దెర్ల) :— అధ్యక్ష, సహకార శాఖామంత్రిలు ప్రవేశ పెట్టినటువంటి డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుతున్నాను మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలో 1967 లో ఒక ఉలెన్ స్పిన్నింగు మిల్లు రిజిస్ట్రే ఒక లక్ష 25 రూపాయలు కలెక్ట్ చేయడం జరిగింది. ఇక్కడ ప్రవేశపెట్టినటువంటి యీ డిమాండులో ఆ మిల్లు వున్నట్లుగాని ఆ మిల్లుకు సంబంధించిన యితర వివరాలు గాని ఏమీ లేవని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను.

సహకార శాఖవారిదృష్టికి యీ మిల్లు కనిపించినదో లేదో. ఈ మిల్లు రిజిస్టరు అయిన సంగతి ఆ మిల్లు రిజిస్ట్రేషను నెంబరు యీ సహకార శాఖ అధికారులకుకాని, ఆ శాఖకు సంబంధించిన మంత్రిగారికి కాని తెలియదేమో నాకు అరం కావడంలేదు ఎందుకంటే రాష్ట్రములో చేనేత పరిశ్రమ తరువాత యీ ఉన్ని పరిశ్రమకు ప్రాధాన్యత ఉందనే విషయం అందరకూ తెలిసినదే అంధుకనే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ముఖ్య మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు 1967 లో మహబూబ్ నగరు జిల్లాలో ఉన్ని పిల్లు స్థాపించడానికి ప్రయత్నించేసి సుమారు 1.25 000 రూపాయలు కలకు చేశారు. యీ డిమాండులో యీ మిల్లు అసలు ఉన్నట్లుగా కాని, రిజిస్ట్రేషను నెంబరు యీ మిల్లుది ఉన్నట్లుగా కాని ప్రభుత్వముకు తెలిసినట్లుగా లేదు. డిమాండులో యీ ఉన్ని మిల్లు విషయం లేనప్పటికీ మంత్రిగారు నోటు చేసుకుని యీ మిల్లు పని లీరు పయిన ఒక సేటుమెంటు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. యీ ఉన్ని పరిశ్రమ పెద్ద పరిశ్రమ ప్రతిమాదిరిగా ఇరర వస్తువులమాదిరిగా యీ ఉన్ని పండదు ఉన్ని పరిశ్రమ గొత్తెలపయినే ఆధారపడి ఉన్నది. గొత్తెలు ఉంటేనే యీ పరిశ్రమ ఉంటుంది. యీ ఉన్ని పరిశ్రమ పైన మన రాష్ట్రములో సుమారు 60-70 లక్షలమంది ఆధారపడి ఉన్నారు. ఇది చిన్న ఇస్యూ కాదు. ఇక ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు ఫారెస్టును కట్ చేస్తున్నారు. ఫారెస్టు లాండును కూడా చేస్తున్నారు పనికి రాని లాండు ఉంటే పట్టాలు చేయవచ్చు. ఈ ఫారెస్టును ఇలాగ కట్ చేయడం నేచరుకు విరుద్ధమయిన పని యీ విషయం చాలా మంది సైన్ టిస్టులు చెప్పినదే ఫారెస్టును కట్ చేస్తే వర్షాలు సరిగా పడవు, డ్రౌట్ వస్తుంది. గొత్తెలు మేవడానికి ఫారెస్టు లేకపోతే యీ ఉన్ని పరిశ్రమపైన ఆధారపడిన 60-70 లక్షల మంది నిరుద్యోగులవుతారు. ఇప్పటికే మన రాష్ట్రములో నిరుద్యోగుల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉంది. వారితో పాటుగా యీ గొత్తెలు మేపుకునే ఉన్ని పరిశ్రమపైన ఆధారపడ్డ కూలీలు కూడా నిరుద్యోగులయితే ప్రభుత్వం భరించగలదా అని అడుగుతున్నాను. ఇండాకా చక్రధరరావుగాతు చెప్పారు. యీ ఫారెస్టులో ఉన్న తమాషా ఏమంటే మేకలు గొత్తెల తరువాత వచ్చే జంతువులు. ఆ మేకలు ఫారెస్టులో మేపుకొనడానికి వీలులేదని అధికారులు అంటున్నారు ఫారెస్టు అధికారులు ఒక్కొక్క మేకకు నంబర్లురానికి 25 రూ ల వంతున మేకలు మేపుకునేవారిననుంచి వసూలు చేస్తున్నారు ఒక్కొక్క ఫారెస్టు గార్డు మారితే ఒక రేటు ఉంటుంది ఒక్కొక్క సైపాదారు మారితే ఒక రేటు. ఒక్కొక్క రేంజి ఆఫీసరు మారితే ఒక రేటు వసూలు చేస్తూ ఆక్కడ మేకలు మేపుకునే వారికి చిక్కులు కలిగిస్తున్నారు ఇటువంటి నిర్బంధాలను తొలగించాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యన్, రాములు :- అద్యక్ష, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ డిమాండును నిలపరుస్తున్నాను. ముఖ్యంగా వ్యవసాయం గురించి ఇప్పుడు మాట్లాడుతాను ఈ రోజు జూలై తొమ్మిదవతేది అయినప్పటికీ చాలా ప్రాంతాలలో వర్షాలు లేవు అందుచేత రైతులు విత్తనాలు వేయడానికి ఆకాశం పైవు చూస్తున్నారు నాగార్జునసాగరు సీరు జూలై నెల వచ్చినప్పటికీ ఇప్పటివరకూ నీరు వదలలేదు నీరు అలశ్యంగా వదులుతారు డిపార్టుమెంటువారు తక్కువ రోజులలో పండించే పంటలు వేయాలని అంటారు కాని విత్తనాలు మాత్రము ఇవ్వడం లేదు. అలస్యంగా నీరు వదలడంవలన విత్తనాలు

సరిగా సప్లయ చేయనందువలన, ఎరువులు పంపిణీ లేనందువలన సంబల దిగుబడి దెబ్బ తిని రైతులు ఆర్థిక ఇబ్బందులకు గురి అయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. రైతులకు కొన్ని ఎరువులు పంపాలని నిర్ణయించారు మార్చి 17వ తేదీన ఒక జి.ఎ. జారీచేశారు. ఆ ప్రకారంగా ఎరువులు పంపాలి కాని ఆ ఎరువులు పంచే గడువు ఏప్రిలు నెలఖర వరకూ జిల్లా అధికారులు పొడిగించారు మార్చి 17కు ఏప్రిలుకు మధ్యలో ఉన్న మొత్తం ఎరువులు అన్నీ అధికారులు, డీలర్లు బ్లాకు మార్కెటులో అమ్ముకున్నారు. ఎరువులు కాదు సిస్టము పైన డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తామన్నారు. ఇప్పటివరకూ ఆ సిస్టము ఇంట్రడ్యూస్ కాలేదు. రాష్ట్ర కమిటీ సమావేశము అయినదో లేదో కూడా తెలియదు. జిల్లాలలో జిల్లా కమిటీ సమావేశములు కాలేదు. సమితి లెవెలులో కూడా సమావేశములు కాలేదు ఇంతవరకూ కార్డులు ఇస్తే ఎరువులు దొరుకుతాయి కాని యీ కార్డులు ఇవ్వడానికి అధికారులు లంబము తీసుకుంటున్నారు. చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. సుమారు పదివేల బస్తాల ఎరువులు ఉద్యోగులు, డి.డి.ఎ.ఎ. డి.ఎ. అందరూ బ్లాకు మార్కెటు చేశారు. కలెక్టరుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆ శాఖకు సంబంధించిన మంత్రిగారికి చెప్పి తున్నాము. కాని ఏమీ చర్య తీసుకున్నట్లుగా లేదు యాంటీ కరప్షన్ చావుకూడ వచ్చారు. వారు కూడా లంచాలు తీసుకున్నారు. యీ విధంగా అధికారులు ప్రజల ప్రాణాలతో చెలగాటమారుతున్నారు. కాబట్టి యీ కరప్షను అరికట్టడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని అన్యాయాలు జరుగకుండా ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను ఇక చేపల విషయం చూస్తే ఆ పరిశ్రమను సహకార సంఘాలకు ఇవ్వడంలేదు పంచాయతీలకు ఇస్తున్నారు ఆదాయం రావడంలేదు. కాబట్టి చేపలపట్టే పరిశ్రమలు సహకార సంస్థలకు ఇవ్వాలని కోరుతూ శలవుతీస కుంటున్నాను.

12.30 p.m.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ ఆలీ :—అవ్వజి, ఈ డిమాండ్ను మొత్తము 3, 4 కలిసి ఉన్నాయి. ఏదైనా ఈ విషయంలో చెప్పాలనుకుంటే చాలా టైము కావాలి. మీరు ఆరగంట మాత్రమే టైము ఇవ్వడం జరిగింది

మిస్టర్ చైర్మన్ :—15 నిమిషాలు మాత్రమే.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ ఆలీ :—నేను మొదట వ్యవసాయానికి సంబంధించి మనవిచేస్తాను. వ్యవసాయంమీద సమాధానాలు చెప్పడానికి రైతు బిడ్డడుగా శ్రీ చొక్కా రావుగారు బాధ్యత తీసుకున్నారు అని మనందరికీ తెలుసు. పాలకవనానికి దూరదృష్టి లోపించిందని చెప్పకతప్పదు. అది పైనుంచి క్రిందివరకు కూడా కేవలం మన రాష్ట్రానికి సంబంధించేకాదు. పైనుంచి క్రిందివరకు దూరదృష్టి లోపించినందువల్ల పెద్ద సంక్షోభంలో పడింది. ఈ రకంగా తమ పాలసీని రూపొందించుకోలేక అతుకుల బొంత విధానాలతో ఎంతోకాలం దీనిని నెట్టలేరు ఈ రకంగా ప్రధానంగా కావలసి నటువంటివి ఎరువు, విత్తనాలు. విదేశాలనుంచి ఎరువుల దిగుమతి వత్త వడకల్లోగ ఏర్పడిందనే సంగతి మనకందరికీ తెలుసు. ఆంధ్ర దేశానికి కలెక్షల టన్నులకు పైగా అవసరాలు ఉన్నటువంటి సంగతి మంత్రిగారికి తెలుసు, మనకందరికీ తెలుసు. కాని అందులో మూడు వంతులు మాత్రమే పొందగలుగుతున్నాము, భారత దేశానికి వస్తున్నటువంటి దిగుమతులు నెమ్మదిగా అగిపోతున్నాయి. దానికి అనేక కారణాలు ఉన్నాయి. మన ఆంధ్ర దేశానికి చాలా తక్కువ అలాట్ మెంటు ఉన్నాయని మన

సభకు తెలుసు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఎలాగ ఉందో నిన్నటినుంచి సభ్యులు వ్యక్త పరచినటువంటి అభిప్రాయాలవల్ల ద్యోతకం అవుతున్నాయి. ఈవేళ ఒక్కొక్క మెన్బర్లు బస్తా 250 రూపాయలు అమ్ముతున్నది ఇది చిన్న విషయంకాదు. దీని రివల్క్షను మన ఉత్పత్తిమీద దెబ్బకొడుతున్నది వాస్తవంగా మనం ముందుముందు చాలా ఇక్కట్లను ఫేస్ చేయవలసి ఉంటుందని మనవచేయక తప్పదు. కలకాలం విదేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకునే 'దుర్గతిలో' పడి, వారియొక్క సహాయంపైన ఆధారపడి ఎంతోకాలం మన జీవితయాత్రను సాగించలేము అనేటటువంటి విషయం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఈ రకంగా ఉన్నటువంటి ఈ సంక్షోభాన్ని ప్రభుత్వం పరిష్కరించలేదని గ్రహించిన రైతాంగం క్రమేణా వరి పంట వేయడం మానుకుంటున్నారు. వరి పంట విస్తీర్ణం క్రమంగా తగ్గుతుందనే విషయం మంత్రిగారికి తెలుసుననుకుంటున్నాను. వరి విస్తీర్ణం చాలావరకు తగ్గుముఖం పట్టింది. దీనిని పదిలివేసారు. దీని స్థానంలో వ్యాపార పంటలకోసం అదనుగాచుకొని కూర్చొన్నారు రైతాంగం. వ్యాపార పంటలు ఎక్కువగా పెరిగిపోతున్నాయి. వ్యవసాయ రంగంలో ఈ రకంగా తగ్గుముఖం పడుతూ ఉంటే ప్రభుత్వం ఏమీ చూడడంలేదు. వ్యాపార పంటలలో షుగర్ కేన్ ముఖ్యమైనదిగా ఉన్నది. మన రాష్ట్రంలో అనేక ప్రాంతాలు చక్కెరకు అనువైనవి ఉన్నాయి. భూస్వామ్య వర్గాలు అన్నీ కలిపి ప్రభుత్వంపైన దామినేషను సంపాదించుకొని చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు ఏర్పాటు చేస్తున్నాయి దీనివల్ల సామాన్యమైనటువంటి రైతుకు, సన్నకారు రైతుకు ఏమీ లాభం లేకపోయినా ఫ్యాక్టరీలు ఏర్పాటుచేసినవారికి కనకపు వరాలను కురిపిస్తున్నాయి వీరు అధికారవరాల వారికి ఎన్నికల పారితోషికాలు లేకపోతే చందాల రూపంలో మంత్రులకు ఇక్కడి నుంచి పైదాకా చెల్లిస్తున్నటువంటి ఘటనలు మనకు తెలుసు. కాబట్టి మేజర్ ఆహార పంట తగ్గుతున్నది. వ్యాపారీ పంటలవైపు పురోగమిస్తున్నారు. కీలకమైనటువంటి చక్కెర ఫ్యాక్టరీ మొదలైనటువంటి వాటిపై భూస్వామ్య వర్గాలకు పట్టు చేకూరు తున్నది. వారు సంపాదిస్తున్నటువంటి లాభాలలో ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటివారు తాగా మేయడం మొదలుపెట్టి ఈ రకమైనటువంటి ప్రోత్సాహం యిచ్చి సన్నకారు రైతులకు దెబ్బకొట్టడం జరుగుతున్నది. పుగాకు విషయం తీసుకుందాము. పెంటరు నుంచి రాష్ట్రాలకు దీని శాఖోపశాఖలు ఉన్నాయి. రాష్ట్రాలనుంచి క్రింది వరకు శాఖోపశాఖలు వున్నాయి. వీరు సంపాదించినటువంటి లాభాలు అన్నీ అంతులేకుండా ఉన్నాయి. విదేశాలతో భారీ కంపెనీలు పెట్టుకొని పెద్దపెద్ద వ్యాపారస్థులుగా ఉండి ప్రభుత్వాలను, మంత్రులను కానేసే స్థితికి రావడం జరిగింది. వ్యాపార పంటల అభివృద్ధి ఒకవైపు పెరగవలసిందే. దాని లాభాలు సామాన్య మైనటువంటి ప్రజానీకానికి అందుబాటులోకి రావలసిందే కాని ఆహార పంట తగ్గు ముఖం పట్టినటువంటి దానికి పరిష్కారం ఏమిటని ఆలోచించడంలేదు. కేంద్రం ఆలోచించడంలేదు, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆలోచించడంలేదని తమద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయానికి 250 కోట్ల రూపాయలు ఆవసరం అయివుంది. సామాన్య ప్రజానీకం అప్పులు, కావలసినటువంటి విత్తనాలు, ఎరువులు అన్నీ పుష్కలంగా పొంది వ్యవసాయం పటిష్టంగా చేయగలగడానికి డబ్బు ఆవసర మున్నది. దానికి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేవలం 28 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చినటు వంటి అనుభవం వున్నది. 222 కోట్ల రూపాయలను అనేక లక్షలాది మంది రైతులను దోపిడికి గురిచేసే వర్గాల వలయంలోకి పంపించడం చిన్న విషయంకాదు.

12.40 p.m.

దీనికి పరిష్కారం కోసం పరిపాలనలో ఉన్న మంత్రులు ఏమైనా ఆలోచిస్తున్నారా ? 250 కోట్ల మన రాష్ట్రానికి కావలసివుంటే కేవలం 28 కోట్ల రూపాయలు మీరు ప్రొవైడ్ చేసి వ్యవసాయ పురోగమనాన్ని, ప్రగతిని ఎట్లా సాధించగలుగుతారు ? ఎందుకు కళ్లు మూసుకొని కూర్చున్నారో అర్థం కాకుండా వున్నది. ఈ 28 కోట్ల రూపాయలైనా ఎవరు పొందుతున్నారు ? పెద్దపెద్ద భూకమతాలు కలిగి సహకార సంఘాలలో తమ ప్రాబల్యం నిలుపుకున్నవారే పొందుతున్నారు. సామాన్యమైనటువంటి రైతుకు ఏ మాత్రము లభించలేదని కిగర్సు అండ్ ఫాక్టర్స్ సహా చెప్పవచ్చును. ఎందుకని, అధ్యక్ష, ఈమధ్య, ఈ లెక్కల విషయంలో, ఆఖిల భారత ఋణ పరిశీలక కమిటీవారు రిపోర్టు ఇచ్చారు దాన్ని బట్టి చూస్తే, వాస్తవంగా 1970 లో 5 ఏకరాల కమతాలు కలిగినటువంటివారికి జాతీయం చేయబడిన బ్యాంకులనుంచి 45 పర్సెంటు అప్పులు ఇవ్వడం జరిగింది అయిదు ఏకరాలు పైన కమతాలు కలిగినటువంటివారికి 173 పర్సెంటు అప్పులు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది మన రాష్ట్రములో యావరేజ్ చేసిన శాతము, అంటే ఇది చిన్న విషయం కాదు. ఎందుకంటే బీద రైతాంగానికి, సామాన్య రైతాంగానికి సహకార సంఘాల ద్వారా ఎంత తక్కువ సహకారము, సహాయము లభించుచున్నదో, మరి బలాధ్యమైన వర్గాలకు, భూస్వామ్య వర్గాలకు ఎటువంటి సహాయము కలుగుతున్నదో దీన్నిబట్టి ఋణావు అవుతుంది. ఓరి ఈ సహకార సంఘముల గురించి మనము చెప్పకొనేటటువంటి మాటలు, పైనుంచి క్రిందివరకు అనేక సమాహాల నుద్దేశించి చెప్పేటటువంటి మాటలకు, ఈ చేతలకు ఎంత వ్యత్యాసము ఉన్నదో ఆలోచించమని నేను కోరుతున్నాను. అంతేగాక 73-74 సంవత్సరంలో మన రాష్ట్రములో 30 కోట్ల రూపాయలు ఋణాలు ఇవ్వవలసిన సంగతి కూడ మనకు తెలుసు. నిజంగా ఈ డబ్బులు ఎవరికి ఇచ్చారు ? దీంతో నుంచి 9 కోట్ల రూపాయలే ఇవ్వబడిన సంగతి కూడ తెలుసు. 30 కోట్లు అలాబ్ మెంట్ తో అయితే 9 కోట్లు మనకు డిస్పర్స్ మెంట్లు జరిగింది. మరి ఈరకంగా ఎవరిని సంతృప్తి పరచగలిగారు ? దీని పరిష్కారానికి మీరు చేసే ప్రయత్నం ఏమిటి అనే చెప్పకుండా మన డిమాండ్సులో అంతా ప్రోగ్రెసివ్ ప్రాసుకోవడం జరుగుతున్నది. దానికి అభినందన పరంపరలు రావడం చూస్తున్నాము. ఎందుకంటే వారికి మెజారిటీ ఉన్నది. వారికి వక్రతాళాలు వాయిచేటటువంటి కౌరవ సంతానము ఉన్నది. అందుకని వారు ఏమి ప్రాసుకొన్నా వారి కౌరవ సంతానము అభినందిస్తుంది... (ఇంటరప్షన్) ఈ కౌరవ సంతానంతో మీరు మరిచిపోతే సామాన్య రైతాంగముయొక్క అగ్రహావేశాలను మీరు ఏనాడైనా రుచిచూడవలసియుంటుందని నేను చెప్పక తప్పదు. అందుకని మనము ఈ ఆస్తి హామీపైన ఇచ్చేటటువంటి పద్ధతిని తొలగించాలి. సర్దిపకెట్టు సక్రమంగా రావు... (టెల్)... మాకు అరగంబ గదండి ఉన్నది. అద్యక్షయజిరి కమిటీలో మనము తీసుకొన్న నిర్ణయాల ప్రకారం వైండింగ్ ఆఫ్ చేసేటప్పుడు మాకు దావలసింది అర గంబ.

Mr. Speaker:—It is not that way. Every winding up speaker will get only 15 minutes and the opening speaker 20 minutes. You take another 5 minutes and conclude.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాద్ అలీ :—మీరు కూర్చోమంటే కూర్చోంటాను.

Mr. Speaker:—That is left to you.

(Then Sri Rajab Ali sat down)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మంత్రిగారు.

శ్రీ జె. చొక్కారావు :—అద్యక్ష.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ .—అద్యక్ష, మనము అనుకొన్నటువంటి విషయానికి కూడ మీరు చాలా పాక్షికమైన దృక్పథముతో చేస్తున్నందుకు నేను ప్రోబెస్టు తెలియజేస్తూ బయటికి పోతున్నాను.

(Sri Md. Rajab Ali walked out of the House)

శ్రీ జె. చొక్కారావు :—అద్యక్ష, గౌరవ సభ్యులు చేసిన మంచి సూచనలకు ప్రభుత్వ పక్షం వారికి నేను కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను. వారు ఇచ్చినటువంటి మంచి సూచనలను తప్పకుండా ప్రభుత్వము ఆచరణలో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందని నేను మీ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు తెలిపినటువంటి అన్ని విషయాల మీద ఈ కొద్ది టైములో నేను సమాధానము ఇవ్వలేకపోతాను. కనుక ముఖ్యమైనటువంటి విషయాలను గురించి చెప్పి మిగిలినటువంటివాటిని గురించి గౌరవసభ్యులకు వ్రాతపూర్వకముగా పంపించే ఏర్పాటుచేస్తానని మనవిచేస్తున్నాను. వ్యవసాయ రంగము చాలా ప్రాముఖ్యత కలిగినటువంటిది. మన రాష్ట్రానికి గాక దేశానికి కూడ ఈనాడు మనము ఆహారములో స్వయంసమృద్ధి కావడానికి. మనకు కావలసిన ఉత్పత్తులు సాధించుకోవడానికి మనము కృషిచేయవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. అందులో ముఖ్యంగా 'అన్నదాత' అని పేరు గాంచినటువంటి మన రాష్ట్రానికి ఇంకా ఎక్కువ బాధ్యత ఉన్నది. మనము ఇంకా ఎక్కువ కష్టపడి ఎక్కువ ఉత్పత్తిని పెంచుకోవలసిన బాధ్యత మనపైన ఉన్నది. మనకు ఉన్నటువంటి వనరులను ఎక్కువ భాగాన్ని తీసుకొనడమే కాకుండా ఉన్నటువంటి వనరులను సద్వినియోగము చేసుకొని ఎక్కువ ఫలితాలు వచ్చేందుకు కృషిచేయవలసియుంటుంది. ముఖ్యంగా ఎరువుల కొరతవల్ల మన రాష్ట్రములో రైతులందరికీ బాధ కలుగుతున్నది. దానివలన ఉత్పత్తి కూడ దెబ్బతింటున్నది.

Smt. J. Eswari Bai :— (Rose up)

Mr. Speaker :—I won't allow.

Smt. J. Eswari Bai :—I want a clarification.

Mr. Speaker:—Clarification won't arise now. I don't allow you. There is no question of clarification or interruption. You may get satisfied after his reply. Please resume your seat.

శ్రీ జె. చొక్కారావు :—ఇప్పుడు ఎరువుల విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వము చేస్తున్నటువంటి కృషి గురించి ఈనాడు కొందరు సభ్యులు తృప్తిచెందకపోవడం అది నిజంగా బాధ ఉన్నటువంటిదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—సిగ్గు తెచ్చుకోవాలి ప్రభుత్వము మనకు కావల్సిన ఎరువులు తెచ్చుకోలేనందుకు.....

శ్రీ జె. చొక్కారావు :—ఈ విషయంలో ఉన్నటువంటి బాధను తెలుపుతున్నాను. గౌరవ సభ్యులకు, ప్రతిపక్షమునకు చెందినవారికి కూడ, ఈ విషయంలో పూర్తి అవగాహన చేసుకొన్నవారికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము చేస్తున్న కృషి గాని, దానిలో ఉన్నటువంటి ఇబ్బందులు గాని వారందరికీ తెలుసు ఈనాడు మన రాష్ట్రానికి ఇప్పుడు ఖరీఫ్ లో 1 లక్ష, 833 వేలు నైట్రజన్ మనకు కేటాయించడం జరిగింది. మొదటిసారి 1,24,000, మరల రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఒత్తిడి చేసినప్పుడు.....

కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు ఒకేసారిగా :—ఆ సంఖ్య ఏమిటి, అవి టన్నులా, సంతులా ఏమిటి ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు :—టన్నులు. గత సంవత్సరం ఇదే ఖరీఫ్ కు అలాట్ చేసినటువంటిది సుమారు 96,000 టన్నులు. మనకు ఖరీఫ్ లో వచ్చినటువంటిది 0.83...83 000 ఈ సంవత్సరం 1.33 అలాట్ మెంటు అయింది. మన అవసరాలకు ఇది చాలదు అని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఒత్తిడి చేస్తున్నది. ప్రజా ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత ఈ ఎరువులలో మనకు రావలసిన వాటా రాబట్టడానికి శక్తివంధిని లేకుండా ప్రయత్నం జరుగుతున్నదని మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను.

12-50 p.m. రేపు వచ్చేరప్పీకి కూడ 1.65 ఎలాట్ మెంట్ మనకు పెంటిటిన్ గా జరిగింది ఇంకా దానిని పెంచేదానికి ప్రయత్నం జరుపుతున్నాము. గత సంవత్సరానికి లెక్క చూస్తే 30 వేల కన్నా ఎక్కువగా ఉంది. ఈ సంవత్సరం ఇంతవరకు చేరినటువంటి ఎరువులు 80 వేలు. ఇంకా రావలసినటువంటిది 533. గత సంవత్సరం మొత్తం వచ్చినటువంటిది 833. ఈ ఎలాట్ మెంట్ కు సంబంధించినటువంటి మొత్తం ఎరువులు యీ నెలాఖరువరకు మన రాష్ట్రంలో తెప్పించి రైతులందరికీ అందజేయాలనే ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. దీనికి గౌరవ సభ్యులు తప్పకుండా మేము చేస్తున్న కృషికి దోహదం చేయాలి. అందరి యొక్క కృషి ఇంకా ఎక్కువగా సాధించుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. గత సంవత్సరం బ్లాక్ మార్కెట్ వివరీతంగా జరగటం వల్ల — యీ సంవత్సరం యీ ఎరువుల పంపకం విషయంలో కారు సిస్టమ్ పెట్టి కోర్టు కొట్టివేసిన తర్వాత కూడ దీనిని తు. చ. తప్పకుండా 100 సర్పెంటు దిస్ట్రిబ్యూషను సంచాయితీసమితి కమిటీలు, జిల్లా కమిటీల ద్వారా జరిపించాలని దీ ఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా రూల్సు క్రింద మనం ఆర్డర్ పాస్ చేసి, దానిని సక్రమంగా నిర్వహించటానికి మనం చర్యలు తీసుకొన్నాము. ఈ చర్య తీసుకోవటంలో ఇతర రాష్ట్రాలకన్నా మన రాష్ట్రమే మొదట—అని నగర్వంగా మనవి చేస్తున్నాను. కోర్టుకు కొంతమంది డీలర్లు వెళ్ళినా, కోర్టులో అది కొట్టివేయబడి—మన ఆర్డరు విలిచింది అని మనవి చేస్తున్నాను. జూన్ వస్తునుండి కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఎరువులయొక్క రేట్స్ పెంచినా, ఆ రేట్స్ పెంచేదానిమీద మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొంత ప్రొటెస్టు తెలపటమే కాకుండా—అంతకుముందు ఉన్న ఎరువులు పాత రేట్స్ మీదనే అమ్మాలని పూల్ కు సంబంధించినవిగాని, వాన్ పూల్ కు సంబంధించినవిగాని, పాత రేట్స్ మీదనే అమ్మించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలపటం జరిగింది. అది కూడ దీ ఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా రూల్సు పురస్కరించుకొని—మనం ఒక ఆర్డరు తీసి—మన రాష్ట్రంలో జూను వస్తుకన్నా ముందు ఉన్న ప్లాక్స్ అంతా పాత రేట్స్ వైన అమ్మించే చర్యలు తీసుకోవటం జరిగింది. దీనివల్ల మన రైతాంగానికి ఎంతో గొప్ప మేలు అయినదని

మనవి చేస్తున్నాను. హైయాలింగ్ వెరెటీస్ మనం వేసినపుడు—వాటికి ఎరువులు ఎక్కువగా కావాలి. ఈనాడు వాటికి కావలసినంత సరుకు మనం సవ్యం చేయలేక పోతున్నాము. చేయలేకపోయినప్పటికీ—యా హైయాలింగ్ వెరెటీ వేసినట్లయితే—మనకు ఉత్పత్తి ఎక్కువ వస్తుందని బెక్టీషియన్స్—అది రిసర్చి చేసినవారు తెలపటం జరిగింది. ఈనాడు ఎరువుల కొరతను దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రొడక్షన్ వడిపోతుండా రైతులకు యీ డిపార్టుమెంట్ నుండి కొన్ని సూచనలు చేయబడినవి. నాటు వేసేటప్పుడు పైపై నాటాలని, ఎరువులు తక్కువ వాడుతున్నాము కనుక, దగ్గర దగ్గరనారు నాటాలని, మధ్యలో ఏవైనా మొక్కలు చనిపోయినట్లయితే వెంటనేవాటికి బదులు మొక్కలు పెట్టాలని, నీరు తక్కువ పెట్టాలని, ఎరువులు వాడేటప్పుడు నీరు ఉంచకపోవటము అవసరమని, నారును సూపర్ ఫాస్ఫేటులో మంచి నాటాలని చెప్పటము జరిగింది. సాయిల్ బెస్ట్ చేయించి—ఏ రకమైన ఎరువులు వాడాలి దానిని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని చెప్పటం జరిగింది. ఈ సాయిల్ బెస్ట్ విషయములో మన రాష్ట్రమే అన్ని జిల్లాలలో కేంద్రాలు ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. ఇతర రాష్ట్రాలలో ఎక్కడా లేదు. ఇది ముఖ్యమైన అంశము కనుక అన్నిజిల్లాలలో కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయటమేకాకుండా రెండు మోబైల్ బెస్టింగ్ యూనిట్స్ పెట్టి, గ్రామగ్రామాలకు వెళ్ళి బెస్ట్ చేయించటం జరుగుతున్నది. కంపోస్టు ఎరువులు ఎక్కువగావాడాలని పంచాయతీలు పంచాయతీ సమితులు, పట్టణాలలో మునిసిపాలిటీలు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని—ఆ పంచాయతీలకు—అవి సక్రమంగా నిర్వహించిన వారికి బహుమతులు ఇవ్వాలని, ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ వారితో యీ సిటీలో ఉన్నటువంటి మునిసిపాలిటీ కంపోస్టు ఎరువుకు సంబంధించిన పెద్ద యూనిట్ ఏర్పాటు చేయాలనే ప్రయత్నము జరుగుతున్నది. గుజరాత్ లో గత సంవత్సరమే దానిని చేపట్టారు. ఆ వివరాలన్నీ తెప్పించి మన ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ వారు దానిని చేపట్టాలనే ప్రయత్నం కూడ జరుగుతున్నది. పెన్సిలెన్ డ్స్ విషయములో గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. అది రెండవ ముఖ్యమైన అంశము. దానికి కొంత బ్లాక్ మార్కెట్ ఉన్నదని, కొంత కల్తీ ఉన్నదని, యీ బ్లాక్ మార్కెట్ ఉన్నటువంటి దానిపైన కంట్రోలు ఆర్డర్ తీయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని వత్తిడి చేస్తున్నాము ఇక్కడ హెడ్ ఆఫీసులోగాని, జిల్లా కేంద్రాలలోగాని కొంత సిబ్బందిని పెట్టి ఇటువంటి అవకతవకలు ఏవైనా జరిగినట్లు కంట్రోలెయింట్స్ ఏవైనా వచ్చినప్పుడు చాటిమీద కఠినమైన చర్యలు తీసుకొనే ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. గత సంవత్సరం కన్నా, యీ సంవత్సరం ఎక్కువ విదులు కేటాయించి, మొదలే బెండర్లు పిలిచి, వాటిని కొనటము జరుగుతున్నది. ఒక డిపార్టుమెంటు పజెన్నేకాదు. కొంతమంది ప్రయివేట్ వర్తకులు, పంచాయతీ సమితులు కూడ యీ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తున్నవి. అన్ని పంచాయతీ సమితి హెడ్ క్వార్టర్స్ లోకాని కొన్నిచోట్ల పంచాయతీలలోగాని యీ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించి రైతులకు అవసరమైనవి తొందరగా అందించే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. దానికి కావలసిన ముడిసాధారణ కేంద్రం మన రాష్ట్రానికి కోటాను మన డిపార్టుమెంట్ ద్వారా ఇక్కడ ఉత్పత్తి చేసేవారికి సరఫరా చేయాలని—ఈ ఉత్పత్తి పెంచేదానికి ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ కాని, ఇంక వేరేవారికి లైసెన్సు ఇచ్చి, మన అవసరాలను తీర్చుకోటానికి ప్రయత్నము జరుగుతున్నది. విత్తనాలు విషయంలో

కొంత కొరత ఉన్నది. చాలావరకు మనము నేషనల్ సిడ్స్ కార్పొరేషన్ ద్వారా తీసుకొంటున్నాము. సిడ్ డెవలప్ మెంటు ఫారమ్స్ నిర్వహిస్తున్నటువంటివి కొన్ని మన ఎగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ నిర్వహిస్తున్నటువంటి వాటినుండి—ప్రయివేటు రైతుల దగ్గరనుండి మనం కొంత సిడ్ తీసుకొనటము జరుగుతున్నది. రైతులుకూడ కొంత సిడ్ తీసుకొని దీనిని ఉపయోగించటం జరుగుతున్నది. మన రాష్ట్రములో ఇంకా ఎక్కువగా మంచి విత్తనాలను సప్లయ చేయాలనే ఉద్దేశ్యముతో మన రాష్ట్రం కూడ సిడ్ కార్పొరేషన్ ఒకటి ఏర్పాటుచేయాలని, దానికి కావలసిన నిధులతో కొంత వాటాను— కేపిటల్ ఇన్ వెస్టుమెంట్ లో కొంత—కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కూడ కోరు తున్నాము. కొద్దిరోజులలో అది కలుగవచ్చును. మన రాష్ట్రములో ఈ కార్పొ రేషన్ ఏర్పాటుచేసి ఉన్నటువంటి కొరతను తీర్చుకొటానికి తీవ్రంగా జరుగుతున్నది. కొంతమంది తప్పడు విత్తనాలు ఇవ్వటం అన్నది ఎక్కడయినా జరిగి ఉంటే వాటి మీద వెంటనే డిపార్టుమెంటు కఠినమైన చర్యలు తీసుకొంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవసభ్యుల దృష్టిలో ఆటువంటివి ఏవైనా ఉన్నా, తెలపాలని కోరుతున్నాను. మన దగ్గర మొదలు సిడ్ జెస్టింగ్ యూనిట్స్ సిడ్స్ జెస్టు చేసిన తర్వాతనే ఇవ్వటము జరుగుతున్నది. ఈ లోపాలు ఎక్కడయినా జరిగితే కఠినమైన చర్యలు తీసు కొంటామని మనవిచేస్తున్నాను. అంతేగాకుండా డ్రయిపార్పింగ్ అభివృద్ధి కొరకు ఎక్కువ ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అనంతపురం హైదరాబాద్ జిల్లాలలో రెండు యూనిట్స్ ఉన్నవి. అదేకాకుండా కేంద్రం యొక్క ఒక రీసర్చి స్టేషన్ ఉంది. ఈ విషయంలో మన రాష్ట్రం యొక్క బడ్జెట్ లో ఈ నిధులే కాకుండా బాక్ వర్డ్ ఏరియాస్ కు ఉన్నటువంటి నిధులకూడ కొంత రావచ్చునని ఆశించడం జరుగుతున్నది. ఈ అన్నిటి యొక్క నిధులను ఉపయోగించుకొని ఎగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంట్ ఈ ఆశయాలను సాధించే కొరకు ప్రయత్నం జరుపుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు తెలిపిన లోపాలను సరిదిద్దుకొనడమే కాకుండా ఎక్కడైనా ఆక్రమాలు జరిగితే ప్రభుత్వం కఠినమైన చర్యలు తీసుకొనడంలో వెనకాడదని మనవి చేస్తున్నాను పశు అభివృద్ధి శాఖకు సంబంధించిన విషయంలో కూడ గౌరవసభ్యులు తెలిపిన సూచనలే కాకుండా యింకా ఎక్కువ వైద్య సౌకర్యం కలిగించాలి. ఇప్పుడు మన దగ్గర 1859 పశు వైద్య కేంద్రాలు, 830 పశుగణాభివృద్ధి కేంద్రాలు వని చేస్తున్నాయి ప్రతి 9 వేల పశువులకు పశువైద్యం ఏర్పాటు చేసే సౌకర్యం కల్పించబడింది ఇది సరిపోదు. ఇంకా ఎక్కువ కావాలి మనం ఏ ఆశయాన్ని అయితే 5వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో సాధించాలి అని నిర్ణయం తీసుకొన్నామో ఆ నిర్ణయాలు సాధించాలి అన్నప్పుడు ఈ 5వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కేటాయించిన డబ్బుగాని, ఈ సంవత్స రానికి ఈ శాఖకు కేటాయించిన డబ్బుగాని సరిపోదు. ఈ శాఖకు సంబంధించికూడ వారు చెప్పిన సూచనలన్నీ తప్పకుండా ఆ డిపార్టుమెంటు అమలు చేస్తుందని, ఈ లోపాలను సరిదిద్దే కొరకు ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

1-00 p.m.

డెయిరి డెవలప్ మెంటు విషయంలో ముఖ్యమైన విషయం—ఈనాడు పాల ఉత్పత్తి ఎక్కువగా పెంచుకోవలసిన అవసరం యున్నది గత రెండు సంవత్సరాల నుంచి కొంత అనావృష్టి ఉండడంవల్ల ఈ కార్యక్రమం చాల దెబ్బతిన్నది. గత సంవత్సరం సమయంలో కొద్దిగా పరాలు పడ్డాయి. ఈ నాడు ఏదైతే పాల ఉత్పత్తి మన రాష్ట్రంలో పెంచుకోవాలని ప్రయత్నం చేశామో అది చేయలేకపోయాము.

సాధించే కొరకు యింకా ఎక్కువ ప్రయత్నం చేయాలి. ఆ ఉద్దేశ్యాన్ని సాధించే కొరకు ఒక కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేయడం, వారికి ఈ పని అప్పగించడం జరిగింది. ఈనాడు అన్ని జిల్లాలలో పాల కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేసి, పాలు కొనడం, విక్రయం చేయడమే కాదు. పశువుల యొక్క అభివృద్ధి జరిగినప్పుడే మనం ఆశించినంత పాల ఉత్పత్తి సాధించగలుగుతాము. ఈ కార్పొరేషన్ గాని ఈ డిపార్టుమెంటుగాని పశువుల యొక్క అభివృద్ధి కొరకు, రైతులు యింకా మంచి పశువులు కొనడానికి కావలసిన ఋణాలు బ్యాంకులద్వారా వారికి కలుగజేసే ఏర్పాటు చేయడం. ఈ ప్రయత్నాలు జరగవలసిన అవసరం యున్నది. ఈ సంవత్సరం కేటాయించిన వనరులలో ఈ ఆశయాలు సాధించడానికి డిపార్టుమెంటు ప్రయత్నం జరుపుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె రంగదాస్ :— పాల ధర యిప్పటికే పెంచారు. ఇంకా పెంచదలచు కొన్నారా ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు :— ఈ సంవత్సరమే పెంచారు పెంచనట్లు ఉంటే రైతులకు గిట్టుబాటు లేదు. పెంచకపోతే పాల ఉత్పత్తి పడిపోతుంది దీనిలోగాని, వ్యవసాయంలోగాని రంగదాస్ గారికి అనుభవం యున్నది. పెంచకపోవడం వల్లనే పాల ఉత్పత్తి దెబ్బతిన్నది. ఈ సంవత్సరం కార్పొరేషన్ వచ్చిన తరువాత, ఏర్పడిన పరిస్థితులను బాగా పరిశీలించి పెంచడం అవసరం అనుకొని కార్పొరేషన్ పెంచడం జరిగింది. ఈ నాడు మేత యొక్క ధర పెరిగింది.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి :— ఈ డిపార్టుమెంటులో నేయి 20 రూపాయలు అమ్ముతున్నారు. ప్రభుత్వం మార్కెటింగ్ లెక్కన పెంచుతున్నారు.

శ్రీ జె. చొక్కారావు :— డిపార్టుమెంటు నెయ్యి కూడ చౌకధరకే అమ్ముబడు తున్నది. సూపర్ బజార్ లో కూడ పెట్టి అమ్ముతున్నారు

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— తవుడు కూడ ధాన్యమంతా అమ్మేదాకా ఉరుకుంటున్నారు యానిమల్ ఫీడ్ ఎక్కువగా పెరుగుతున్నాయి. ఇది పెరిగితే పాల ధర పెరుగుతాయి. పాలధర పెరిగితే కన్సుమర్స్ గొడవ. కనుక తవుడు, యానిమల్ ఫీడ్ ధర తగ్గడానికి ఆలోచిస్తారా ? ఊరికే పెంచుకుంటూ పోతారా ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు :— మేత ధర ఒకటి పెరిగితే దాని ప్రభావం యింకో దానిమీద పడుతుంది. పాలవరకేకాదు. మన దేశంలో ఉన్న అధిక పరిస్థితులపై కూడ ఆ ప్రభావం వర్తది. ఈ ప్రభావాన్ని మనం ఏరకంగా అడుపుకోకీ తీసుకోవలె ననేదానికి పని చేయాలి గాని మేత పెరిగింది అంటే ఎట్లా తగ్గించాలి ? ఈ సంవత్సరం మొదలే 5 పైసలు పెంచారు.

శ్రీ పి. నన్యాసిరావు (విశాఖపట్నం-2) :— సప్లయి చేసే పాంలో పాలపొడి కల్పించి అమ్ముస్తున్నారు. వెన్న తీస్తున్నారు. పాలపొడి కంపకుండా సప్లయి చేయ గలుగుతారా ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు :—కొందరు గౌరవ సభ్యులు సుగర్ కేన్ కు యిచ్చే పరిశ్రమలకు ఖరీదాసానికి కూడ యివ్వాలని అంటున్నారు. అట్లాగే ఖరీదాసానికి కూడ అలాజీ చేయడం జరిగింది. ఆహారధాన్యాల పంటలు పండించేది కొంత తగ్గుతుంది. కమర్షియల్ క్యాప్స్ పండించే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది అన్నారు. ఆహార ధాన్యాలకావాలి కమర్షియల్ క్యాప్స్ కావాలి. కమర్షియల్ క్యాప్స్ పండించిన దానికి కూడ మార్కెట్ ఏర్పాటు జరగవలసి ఉంటుంది. దానికి కూడ ప్రభుత్వం పనిచేయడం జరుగుతున్నది. సుగర్ ఎంత పండిస్తే అంత మనకు లాభం అని మనవిచేస్తున్నాను. సుగర్ పండించడమే కాదు, ఈ నాడు దేశంలోని ఆర్థిక పరిస్థితిలో మొత్తం భారతదేశ పౌరులు ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు సుగర్ తినకుండా మన దేశంలో పండిన సుగర్ నంతా బయటికి పంపినామంటే మన ఆర్థిక సంక్షోభం ..

శ్రీ వి. కె. రావు :—ఈ లెక్కలో అయితే ఖోజనమే చేయవద్దు అంటారు. మమ్మల్ని సుగర్ తినవద్దంటారా ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు :—సి. వి. కె. రావుగారు చాలా పెద్దలు. నేనుసామాన్యుడిని. ఆర్థిక సంహా నేను యిచ్చాను వారు అంగీకరించవచ్చు, అంగీకరించకపోవచ్చు. ఈ సమయాన్ని ఎక్కువ తీసుకోకుండా గౌరవసభ్యులందరు తమ కట్ మోషన్ ను ఉపసంహరించుకొని ఏకగ్రీవంగా ఈ డిమాండ్ ను ఆమోదించాలని కోరుతూ నేను శలవు తీసుకుంటున్నాను

1-10 p.m.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్ష, ఇప్పుడు మంత్రిగారు సెలవిచ్చినట్లుగా ఏడయితే 7 లాక్ టన్ను రైస్ సెంట్రల్ ఫూల్ లో ఇచ్చారో అది అట్లనే పెట్టబడింది. దానిని ఓపెన్ మార్కెటులోకి తీసుకొచ్చి రైతులకు రు. 1.10 పైనలకు ఇప్పిస్తారా ?

శ్రీ జె. చొక్కారావు :—ఈ డిమాండుకు దానికి ఏమి సంబంధము ? అది సివిల్ సప్లయ్ విషయము.

శ్రీ యం.వి. కృష్ణారావు :—అధ్యక్ష, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో దాదాపు 600 మైళ్ళు కోస్తాతీరము వుంది ముఖ్యముగా డెవలప్ చేయవలసినది మత్స్య పరిశ్రమ. ఎందుకంటే—అగ్రికల్చర్ లో బాగా డెవలప్ చేశాము ; పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేస్తున్నాము ; ఇప్పుడు మనము జలసంపదను అభివృద్ధి చేసుకోవలసిన అవసరము ఎంతయినా వున్నది. దీనికి ఎరువులు అక్కరలేదు. నీళ్ళు పొయ్యనక్కరలేదు. అన్నీ ఉన్నాయి సముద్రములో. వాటిని పట్టుకోవడానికి అవకాశాలు కల్పించాలి. వాటిని మార్కెట్ లోకి తీసుకురావడానికి అవకాశాలు కల్పించుకోవాలి అయినప్పటికీ, దురదృష్టవశాత్తు మన తీర ప్రాంతములో సరియైన వసతులు లేక యీ పరిశ్రమ చాల వెనుకబడి వుంది. ఒక్క విశాఖపట్నము, కాకినాడలో మాత్రం కొన్ని మెకనెజురీ బోట్స్ పెట్టుకుని కొంచెం లోతుకు, ఎక్కువ దూరము సముద్రములోకి పోయే అవకాశము వున్నది. తతిమ్మాచోట్ల కంట్రీబోట్స్ తో ఫిషరీ మన్ వేటాడుతున్నారు. వారికి సదుపాయాలు సరిగాలేవు. వాటికొరకు యిప్పుడు ప్రభుత్వము అనేక కార్యక్రమాలు అమలుచేయడము జరుగుతున్నది. దీనికి కార్పొరేషన్ కూడా ఏర్పాటు చేయడము జరిగింది. కాకినాడలో 48 లక్షలతో ఒక స్కీముపెట్టి అక్కడ డెవలప్ చేస్తున్నాము ; ఫిషింగ్ హార్బర్ డెవలప్ చేయాలని, ఫిషింగ్ సౌయింట్స్ డెవలప్

చేయాలని ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నది. గౌరవసభ్యులు చాలా సూచనలు చేశారు. ముఖ్యముగా రంగదాసుగారు, సత్యనారాయణగారు యీ పంచాయితీలకు లీజుకు ఇచ్చే అధికారము యిచ్చారు, వారు సరిగా యివ్వడంలేదు, సరిగా యింప్లిమెంట్ చేయమని కోరారు. దానికి జి. బి. యివ్వడము జరిగింది ; పంచాయితీ యాక్టులో కూడా క్లియర్ గా చెప్పడము జరిగింది. ముఖ్యముగా ఫిషర్ మన్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్, అవి లేకపోతే యితరత్రా ఫిషింగ్ కు సంబంధించిన సొసైటీస్ వుంటే, వాటికి ప్రాముఖ్యత యివ్వమని, తి పంపత్సరాలు పెట్టి వారికి ఈ లీజు ఇవ్వమని అయిదు సంవత్సరాలు యావరేజ్ చూసి రెంట్స్ ఫిక్స్ చేయమని చెప్పడము జరిగింది. ఇది సరిగా అమలుజరగడములేదని సభ్యులు చెప్పారు. అందుచేత, కలెక్టర్లును తప్పనిసరిగా యీ వుత్తర్వుల ప్రకారము, యాక్టు ప్రకారం అమలుజరపమని కోరుతామని యీ సందర్భంలో గౌరవసభ్యులకు మనవిజేస్తున్నాను.

అద్యక్ష, పోతే, సన్యాసిరావుగారు, కమలాదేవిగారు ఒక పాయింట్ రెయిజ్ చేశారు. మెకనైజ్ బోట్సు సామాన్యమైన పడవలలో చేపలు పట్టేవారికి ఆ ప్రాంతంలోకి వారు రావడంవల్ల వారికి వీరికి తగాదాలు వస్తున్నాయి కాబట్టి వాటిని అరికట్ట వలసిన అవసరమున్నదని వారు సూచించారు. ముఖ్యంగా విశాఖపట్నం దగ్గర, కాకినాడ దగ్గర మనకు యీ సమస్య వస్తున్నది. ఇది ఇంటర్ నేషనల్ ఇస్యూ సముద్ర తీరములో వన్నెండు మైళ్ళవరకు మన దేశంయొక్క సరిహద్దు; అంతవరకు మనం వెళ్ళడానికి అవకాశం వున్నది మిగిలినది అంతర్జాతీయ పరిధి క్రిందకు వస్తుంది. అందుకని ఇప్పుడు ఎస్. ఎ. బి. క్రింద ఒక కాన్ఫరెన్స్ వెనిజులాలో ఏర్పాటు కాబోతున్నది దానిలో యీ ఇంటర్ నేషనల్ సీ వాటర్స్ గురించి—ఏ ఏ దేశం ఎంతవరకు వాడుకోవాలన్నది చర్చకు వస్తుంది. అది ఇంటర్ నేషనల్ ఇస్యూ. మనకు సంబంధించినంతవరకు వన్నెండు మైళ్ళ పరిధిలో మనం వాడుకునే దానిలో మామూలు బోట్సువారికి, మరబోట్సువారికి తగాదాలు వస్తున్నాయి. దానికిగాను విశాఖపట్నం కలెక్టరుగారు వారిని పిలిచి రాజీ చేసి, ఒక ఎగ్రిమెంటుకు తీసుకొచ్చారు. ఆ ఎగ్రిమెంటుకు విరుద్ధంగా ఎవరయినా నడిపే అక్కడ అన్లిమెంటు డై రెక్టరుగారు, ఆర్. డి. బి గారు చర్యను తీసుకోవడానికి అవకాశాలు కల్పించారు. ఆ సమస్యను అక్కడ కూర్చుని సర్దుబాటు చేసుకోవాలిగాని రూల్సు ప్రకారం చేయడానికేమీలేదు.

పోతే, యం. ఆర్. అప్పారావుగారు కొన్ని సూచనలు చేశారు. కొల్లేరు లేక్ గురించి కొన్ని సూచనలు చేశారు. కొల్లేరు లేక్, నాగార్జునసాగర్, నిజామ్ సాగర్ యిటువంటివి పెద్దపెద్ద ఇన్ లాండ్ ఫిషరీస్ డెవలప్ మెంట్ కు అవకాశాలున్న ప్రాంతాలు ఇప్పుడు కొల్లేరు లేక్ డెవలప్ చేయడానికి ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ తయారు చేస్తున్నారు. ఇంటిగ్రేటెడ్ ప్లాన్, దీనిలో ఫిషరీస్ డిపార్టుమెంటు, అగ్రికల్చర్, లాండ్ డెవలప్ మెంట్ చాన్సలరీ డివీజన్, నావిగేషన్, స్మార్ట్ స్కీల్ ఇండస్ట్రీస్, టూరిస్ట్ డెవలప్ మెంట్, డక్స్ అండ్ బర్డుస్ కాంక్యూవరీ యివన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని అక్కడ అవకాశాలున్నంతవరకు డెవలప్ చేయాలని ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ తయారు జేయడం జరుగుతున్నది దీనికి 10 కోట్ల రూపాయలు అవుతుందని అంచనా వేయబడింది. వరల్డ్ బ్యాంక్ యొక్క సహకారంతో యునైటెడ్ నేషన్స్-డెవలప్ మెంట్ స్కీము క్రింద టేకప్ చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. అక్కడ

వనిచేస్తున్న నరసింహారావుగారు కూడా వారం రోజులక్రిందట యిక్కడకువచ్చారు. వారితో కూడా మన ఆఫీసర్లు డిస్కంప్ చేస్తున్నారు. యునైటెడ్ నేషన్స్ స్కీము క్రింద, వరల్డ్ బ్యాంక్ సహాయంతో చేస్తే కొల్లెరులోనున్న మత్స్య సంపద, ఇతర సంపదలన్నిటినికూడా అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. దానికి పది కోట్లు అవుతుందని అంచనా వేశారు. డిటెయిల్స్ గా, ఏ డిపార్టుమెంటు కా డిపార్టుమెంటు స్కీము తయారు చేస్తున్నారు. ఇవన్నీ కలిపి, ఇంటిగ్రేటెడ్ స్కీముగా తయారుజేసి వరల్డ్ బ్యాంక్ కు పంపడం జరుగుతుంది.

ఇంక, పులికాట్ లేక్ గురించికూడా ఆస్పారావుగారు చెప్పడం జరిగింది. దీనిలో టుథర్లు మన ప్రాంతంలో వుంది; వన్ థర్డు తమిళనాడు ప్రాంతంలో వుంది ఏదయినా స్కీము కావాలంటే అది ఉభయ ప్రభుత్వాలయొక్క సహకారంతో జరగ వలసి ఉంటుంది. ఇప్పుడు మన ప్రభుత్వం తరపున సర్వే చేస్తున్నారు మన ప్రాంతంలో. ఈ సర్వే అయిన తరువాత, వారితోకూడా సంప్రదించి, ఒక జాయింట్ స్కీమును తయారుజేసి యీ లేక్ ను కూడా డెవలప్ చేయడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఆస్పారావుగారు చెప్పినదానిలో, ఫిషింగ్ కార్పొరేషన్ మచిలీపట్నంలో కూడా పెట్టమని కోరడం జరిగింది మచిలీపట్నం పోర్టును ఇంటర్ మీడియర్ పోర్టుగా మని రాష్ట్రం తరపున అభివృద్ధి చేయడానికి నిర్ణయం జరిగింది. ఫిఫ్త్ ప్లాన్ లో ఒక కోటి రూపాయలు దాని డెవలప్ మెంట్ కొరకు వుపయోగించ నున్నారు అది డెవలప్ అయితే, కాకినాడలాగా అక్కడ ఫిషింగ్ హార్బర్ గా తయారుకావడానికి అవకాశాలు కలుగుతాయి. అదిగాక, యీ మధ్యన మన ముఖ్య మంత్రిగారు అక్కడకు వెళ్లినప్పుడు యీ కంట్రీబోటు కన్స్ట్రక్షన్ కు ఒక సొనెటి పెట్టారు; బోట్ బిల్డింగ్ యార్డులాగా చిన్నది పెట్టారు. వారు దానిని ప్రారంభం చేయడంకూడా జరిగింది దానికి 20 పర్సెంట్ మనం యిస్తే మిగిలినది బ్యాంక్ నుంచి తీసుకుని, అక్కడ బోటు కన్స్ట్రక్షన్ చేసే స్కీము వున్నది కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరుగారు శ్రద్ధతో ఆ స్కీమును ఏర్పాటు చేశారు. అట్లాగే అన్ని ప్రాంతాలలో కమర్షియల్ బ్యాంక్స్ యొక్క సహకారంతో బోటు, నైలాను తెచ్చుకుని వారు చేపలు పట్టుకోవడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరం 2.25 లాక్ష్ ప్రభుత్వం కేటాయించింది సఖిదీ యివ్వడానికి.

జీవరత్నం నాయుడుగారు హౌస్ సైట్స్ యివ్వమన్నారు. సముద్రతీరంలో హౌస్ సైట్స్ యివ్వడానికి అభ్యంతరం లేదు. చాలా భూములు ఖాళీగా వుంటున్నాయి. తప్పనిసరిగా ఫిషర్ మన్ కు హౌస్ సైట్స్ యిప్పించవలసిందే. వారు చెప్పిన ప్రకారంగా ఆ ఏర్పాటు చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను. కమలాదేవిగారు కాలనీస్ ఏర్పాటు చేయడం గురించి చెప్పారు. అదికూడా చేయవలసిందే, ఎందుకంటే—సైక్లోన్ వచ్చినప్పుడు మొట్టమొదట ఎఫెక్టు అయ్యేది ఫిషర్ మన్. గ్రామాలలో తలదారుకోవడానికి సరియైన అవకాశాలుకూడా వుండవు. ఒక్కొక్కసారి తుఫాను గాలులకు కొంపలన్నీ కూలిపోయి నిరాధారులయిపోతున్నారు. ఆ గ్రామాలలో పక్కాభవనాలు ఏర్పాటు చేయవలసి ఉంటుంది. కాలనీస్ ఏర్పాటు చేయడమేగాక, స్కూలు బిల్డింగు, పంచాయితీ ఆఫీసులు యిటువంటివి కూడా పక్కా బిల్డింగు కట్టవలసి వున్నది చాలా మంది ఫిషర్ మన్ అడుగుతున్నారు కంట్రీ బ్యూషన్ కట్టమంటున్నారు. మేము కంట్రీబ్యూషన్ కట్టలేము కాబట్టి మాకు యీ

భవనాలు కట్టడానికి సెంట్ వర్సెంట్ భరించి యీ భవనాలు కట్టాలని వారు అడుగు తున్నారు. ఆ విషయంకూడా ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. 1.20 p.m.

మత్స్యపారిశ్రామికల గ్రామాలు సముద్ర తీరంలో ఉంటున్నాయి, వారిక సదుపాయాలు కలుగచేయాలని సూచించారు. సమాజంలోవున్న అన్నివర్గాలవారినీ యీ మత్స్య పారిశ్రామికలకు విద్యకు తక్కువ అవకాశాలున్నాయి, ప్రైవేటుకంటే తక్కువ స్థాయిలోనే వున్నారు వీరు విద్యా విషయంలో. అందువల్ల వీరికోసం ఆశ్రమ స్కూలు పెట్టడానికి కూడా పరిశీలన చేస్తున్నాము. వారికి రోడ్డు సౌకర్యాలు కలుగ చేయాలన్నారు. అన్నిటికంటే ఫిషింగ్ పాయింట్లకు రోడ్డు కనెక్ట్ చేయాలి. ఈ ఫిషర్లను డెవలప్ కావాలంటే కోస్తా ప్రాంతాలలో కనీసం సౌకర్యాలు ఎక్కువ చేయాలి. అందుకోసం 5 కోట్ల రూపాయలకు ఒక స్కీముకూడా కయారు చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించడం కూడా జరిగింది. పంచాయతి సమితిరోడ్డు కానీ, జిల్లాపరిషత్తు రోడ్డు కాని, స్టేటు హైవేస్ గానీ, నేషనల్ హైవేస్ గానీ ఫిషింగ్ పాయింట్లవరకూ—యీ రోడ్లను ఎక్కడెక్కడ చేయవలసి అవసరమున్నది; దానిని గురించి తప్పకుండా పరిశీలన చేసి చర్య తీసుకుంటామని చెబుతున్నాను.

సి. వి. కె. రావుగారు యీ డిపార్టుమెంటును బలపరచాలని మాట్లాడారు. కార్పొరేషను పెడుతున్నారు దానివల్ల మధ్యనవున్నవారికేవో అవకాశాలు కలుగు తాయి పేదవారిమీద దోపిడీ జరగకుండా చూడాలంటే డిపార్టుమెంటునే బలపరచు కోవాలి కానీ కార్పొరేషనులవల్ల ఉపయోగం లేదని వారు చెప్పారు కానీ కార్పొరేషను అయినా, డిపార్టుమెంటు అయినా యిది పనిచేసేవారిమీదనే ఎక్కువగా ఆదా పడి వుంటుంది, ఫినాన్సు కార్పొరేషను నుంచి డబ్బు తెచ్చుకోడానికి అవకాశం ఉంటుందనే ఉద్దేశంతో యీ కార్పొరేషను పెట్టడం జరుగుతోంది. మన ఆర్థిక స్థితి తక్కువగా వుండడం వల్ల యితర విదాలగా రిసోర్సెస్ టాప్ చేయాలనే ఉద్దేశంతో యీ కార్పొరేషను పెడుతున్నాము. దీనివల్ల డిపార్టుమెంటు బలహీనపడుతుందని ఎవ్వరూ ఉద్దేశపడ నక్కరలేదు. మత్స్యపారిశ్రామికలకు కావలసిన సౌకర్యాలు చూడడంలోనూ, యీ సరిశ్రమలనభివృద్ధి చేయడంలోనూ డిపార్టుమెంటుకూడా ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈశాఖ డై రెక్టరుగా 6 నెలల కొకరు ఉంటున్నారు. అందు వల్ల డెవలప్ చేయడానికి ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించడానికి అవకాశం లేకుండా పోతుందని సత్యనారాయణగారు చెప్పారు. అది కొంతవరకు వాస్తవమే. ఇప్పుడు కొత్తగా జయరావుగారు డై రెక్టరుగా వచ్చారు. వారు ఎక్కువకాలం వుండడానికి అవకాశమున్నది. వారు శ్రద్ధతో పని చేస్తారని ఆశిస్తున్నాము ఫిషరీస్ కు సంబంధించి సంతకంకూ ఎక్కువ శ్రద్ధ చేయవలసిన అవసరమున్నది. ఈ స్కీములు మాత్రమే కాకుండా కమర్షియల్ బ్యాంకుల సహాయాన్నికూడా తీసుకోవలసిన అవసరం యీనాడు ఎంతైనా ఉన్నది. ఆయా ప్రాంతాలలో వుండే గౌరవ సభ్యులు బ్యాంకులచేత బోర్డుకూ, నెట్టుకూ లోన్లు యిప్పించితే యీ పరిశ్రమను ఆభివృద్ధి చేసినవార వుతారు, అనేకమందికి వృత్తి కల్పించినవారవుతారు. సభ్యులందరూ దీనికి సహక రించవలసిన అవసరమున్నది. అందరూ కట్ మోషన్లును విత్ డ్రా చేసకొని, యీ డిమాండును ఫావ్ చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి వి. కె. రావు :—ఫిషరీస్ గురించి గవంతుమెంటు చేసేదేమిటో వారు చెప్పలేదు. వారిని నెగ్గకు చేశామనీ, పెడ్యూలు కాస్తుల కంటే వారు తక్కువ స్టాయిలో వున్నారనీ చెప్పారు దీనిమీద గవర్నమెంటుకు స్పెసిఫిక్ పాలసీ ఏదీ వున్నట్లు కనబడదు. వారేమి చేయదలచుకున్నారో చెప్పలేదు

శ్రీ ఎం వి కృష్ణారావు :—నేను వివరంగానే చెప్పాను

*శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—అధ్యక్ష, ఈ డిమాండు మీద ఏదెనిమిది మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడారు. వారు చెప్పినదానిలో క్రొత్త విషయాలేమీ లేవు రంగదాసుగారు అడవులనుంచి ఆదాయం తక్కువ వస్తున్నది దీనికి ఒక కార్యోపేక్షను పెట్టితే బాగుంటుంది అని చెప్పారు. అందుకోసం ఆలోచన జరుగు తోంది, పెడతాము. సన్యాసిరావుగారు ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటులో లంచాలు తీసుకొంటున్నారు అని చెప్పారు ప్రత్యేకంగా ఫలానావారు తీసుకొంటున్నారు అంటే డూడను తీసుకోడానికి వీలవుతుంది కానీ అస్తమానం లంచాలు తీసుకొంటున్నారు అని చెబితే నేనేమి చెప్పాలి? భూములన్నీ బాటలు చేశామన్నారు. ఎన్నేటు ఎబాలిషను యాక్టు తరువాత — ఆనవసరంగా ఎవరో ఆక్రమించుకున్న భూములు కొండకూ ఊరికీ మధ్యన వున్నవాటిని సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు అందరికీ తెలియజేసి బాటలు వేశారు తప్ప క్రొత్తగా ఏమీ కలవలేదు. కమలమ్మగారు మేకలు, గొఱులు, ఆవుల గురించి చెప్పారు. గొఱులు, ఆవులు అయితే కంట్రీబ్యూషను ఏమీ వుచ్చుకోకుండా పాస్ చేశాము. మేకలు అడవికి శత్రువు వంటివి. చిగురు వస్తే మేకలు తినేస్తాయి కాబట్టి వాటిని అడవులలోనికి వెళ్ళనీయ కూడదని నిబంధన పెట్టారు. అందువల్ల మేకలకు అవకాశం యివ్వడానికి వీలు లేదు.

ఓంకార్ గారు బీడీ ఆకుల కూలీల విషయంలో అన్యాయం జరుగుతోందని చెప్పారు. నేను ప్రచారం చేసి వెళ్ళాను. పెద్ద కాంట్రాక్టర్లు 300 ఆకులు కట్టకట్టి 2-3 పైసలు యిచ్చేవారు. ఇప్పుడు 100 ఆకులు కట్టకట్టి ఒక్కొక్కరికీ 6 పైసలు యిస్తున్నాము. కూలీల తరపున కూడా కమిటీలో సభ్యత్వం కావాలన్నారు. ఇదివరకు వర్తకుల తరపున, పండించేవారి తరపున, ఉద్యోగుల తరపున ప్రతి నిధులున్నారు. 6 నుంచి 9 మంది వున్నారు. వారు చెప్పినవారి విషయం కూడా ఆలోచిస్తాము. ఏలకులు, లవంగాలు గురించి చెప్పారు. లవంగాలు, మిరియాల గురించి ఎక్సామిన్ చేస్తున్నారు. ఏలకుల గురించి క్రొత్తగా ఒక ఆఫీసరు వచ్చి యిన్వెస్టిగేషను చేస్తున్నారు. జూలాజికల్ పార్కు రాయలసీమలో ఏర్పాటు చేయాలన్నారు. ఇప్పుడు రెండు వున్నాయి, మూడవదానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. ఎక్కువ డబ్బులేదు విశాఖపట్టణంలో జూలాజికల్ పార్కు ఏర్పాటు చేశాము — కోటీ ఏబది లక్షల రూపాయల స్కీము అది. 650 ఎకరాల విస్తీర్ణం, ప్రక్కనే సముద్రం, ట్రంకు రోడ్డు — యిది తయారైతే ప్రపంచంలోనే ఎక్కడా యీ మాదిరిది ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. గిరిజనులకు పట్టాలకు భూములివ్వడం లేదన్నారు అవకాశం వున్నంతవరకూ యిస్తున్నాము. కలెక్టరునూ, రెవిన్యూ వారిసీ పట్టా భూములకోసం అడగాలి కానీ మాకు ఫారెస్టును డీజిల్వ్యు చేయడం తప్ప అంతకంటే ఆధారంలేదు. వెంకటరత్నంగారు అవినీతి గురించి చెప్పారు. తొలి సంవత్సరం

జరిగిన వేలమును అనుసరించి పోటీ పడేవారిని దగ్గర పెట్టుకొని, గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్తులుకూడా ఉండగ పాడడం జరుగుతోంటే యింకా అవినీతి అంటే ఏమీ చెప్పాలి; అందుచేత శాసనసభ్యులు అవినీతి తొలగించడానికిగాను వేలం జరుగుతున్నచోట్లకు వెళ్ళి కండక్టు చేస్తే చాలా సంతోషిస్తాము చాలా సహకారం దొరికిందని ఆనందిస్తాం. కట్ మోషన్స్ అప్పటిని విత్ డ్రా చేసి ఈ డిమాండును యునానిమస్ గా పాస్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

1-30 p.m.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—అధ్యక్షి. కోఆపరేటివ్ డిమాండుపైన 21 మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడడం జరిగింది. మంచి సలహాలు యిచ్చారు. చాలా సంతోషం. వారిని హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను అసలు ఈ కోఆపరేటివ్ మూవ్ మెంటు అనేది మనం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నటువంటి సోషలిస్టు సొషైటీకి వెళ్ళే దు స్టేట్ కి ఉపనాది వంటిది. అంతేకాదు, ఉన్నవారికి లేనివారికి మధ్యగల అగాధాన్ని పూడ్చడానికి దేశ ప్రజలకు బలహీనవర్గాలకు సోపర్ జస్టిస్ తీసుకుని రావడానికి చాలా ముఖ్యమైన సాధనం Co-operative movement is the only effective instrument of economic and social justice for weaker sections- అందువల్ల యిత పవిత్రమైన ఉద్యమం వక్సెస్ ఫుల్ కావాలంటే దీనిని నడిపే ఉద్యోగస్తులు గాని నాన్ - అఫీషియల్సు గాని చిత్ కుద్ధితో పని చేయాలి. ఎంతో నిజాయితీతో పని చేయాలి దీని ఫె యి ల్యూర్ గా వి వక్సెస్ గాని వారిమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. We want both officials and non-officials to work with a high sense of honesty, integrity, service and dedication: అప్పుడే మనం సాధించదలచుకున్న లక్ష్యాన్ని సాధించగలమని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంత పవిత్రమైన ఉద్యమాన్ని నడపడంలో కొన్ని సాధకబాధకాలు లేకపోలేదు, ఉన్నాయి. వాటిని సమీకరించి ఒక ఎఫెక్టివ్ పాలసీ ఫార్ములేటు చేయడానికి దేశ ప్రజల, గౌరవ సభ్యుల సహకారం కావాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఒకప్పుడు ఈ మూవ్ మెంటు కేవలం రైతులకు అప్పులు అందజేయడానికే ఉద్దేశించబడినది. ఈనాడు మన ఆర్థిక రంగాన్ని మెరుగుపరుచుకోడానికి అన్ని రంగాలలోనికి వ్యాపించినది. మార్కెటింగ్ కి కన్ స్యూమర్స్ గాకి, షికర్ సెక్టర్స్ కి ఎంతో అభివృద్ధి సాధించడానికి ఈ మూవ్ మెంట్ వ్యాపించినప్పటికీ బేసిక్ యాక్టివిటీ యింకా చైల్డ్ గానే ఉంది. మన దేశము, మన రాష్ట్రము వ్యవసాయానికి సంబంధించినవి, ఆగ్రికల్చరుకు కోఆపరేషన్ ఎంతైనా అవసరం. అందువల్ల మన రాష్ట్రంలో 184 ప్రయిమరీ ఎల్. ఎం. షీప్ ఉన్నాయి తవ్వారా సన్నకారు రైతులకు యితోధికంగా అప్పులు యివ్వడం జరిగింది నాలుగవ ప్లాను ఆఖరునాటికి 75 కోట్ల రూపాయలు అప్పుగా యివ్వడం జరుగుతుంది. 5వ ప్లానులో 130 కోట్లు యివ్వడానికి ప్రోవిజను పెట్టడం జరుగుతుంది. భూమి మరమ్మత్తు కోసం, బావులు త్రవ్వడానికి పాత బావులను మరమ్మత్తు చేసుకోడానికి ఆయిల్ ఇంజనీర్స్ కు ఎలక్ట్రిక్ మోటార్స్ కి పంపునెట్టుకి అప్పులు యివ్వబడుతున్నాయి. ఈ విధముగానే కాకుండా షోచంపాడు, నాగార్జున సాగరు ఆయకట్టు డెవలప్ చేయడానికికూడా 1: కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వడం జరిగింది. తద్వారా 5 లక్షల ఎకరాల భూమి సాగులోకి వచ్చించని మనవిచేస్తున్నాను. కేవలం లాంగ్ టెర్మ్ లోను అనేది మామూలు పర్సనుకే కాకుండా గేడెలు,

పాడిసకువులు, గొర్రెలు కొనడానికి లాంగ్ టరం లోను ఉద్దేశ్యం ఉంది. లాంగ్ టరం రైతులకు ఎంత అవసరమో షార్టు టరంకూడా అంతే అవసరం అందువల్ల ఆన్ యాన్ యావరేజ్ 20 కోట్ల రూపాయలు షార్టు టరం క్రెడిటు క్రింద రైతులకు యివ్వడం జరిగింది. గత నాలుగైదు సంవత్సరాలు మన రాష్ట్రం డ్రాట్ కు గురైన దని చెప్పనక్కరలేదు. ఈ సందర్భంలో రైతులకు యిచ్చిన అప్పులు తీర్చుకోలేని పరిస్థితులలో షార్టు టరం క్రెడిటును మీడియం టరం క్రెడిటుగా కన్వర్టు చేయడం జరిగింది ఈ విధంగా ప్రభుత్వం 10కి లక్షల రూపాయలు షార్టు టరం క్రెడిట్స్ ద్వారా చాల సహకారం చేయడం జరిగింది. షార్టు టరం క్రెడిటులో కొంతమంది గౌరవసభ్యులు బినామీ లోన్ను గురించి చెప్పారు. బినామీ లోన్ను జరగకుండా చాల గట్టి చర్యలు తీసుకుంటాము. తీస్తుంటున్నాము. బినామీలను అపుచేయడానికి చెక్స్ ద్వారా యిండివిడ్యువల్స్ కి సరాసరి సెంట్రల్ బ్యాంక్ ద్వారా పార్టీలకు యిండివిడ్యువల్ లోన్ను యింటిమేటు చేయడం జరుగుతుంది. సొసైటీలలో ఎవరెవరికి ఎంత లోన్ను శాంక్షను అయినవో లిస్టు కట్టాలని యిన్స్ట్రక్షన్లు యివ్వడం జరిగింది. అప్పుడు బినామీ లోన్ను అరికట్టడానికి వీలవుతుంది కోఆపరేటివ్ క్రెడిట్ అంథా పెద్దవారికే గాని చిన్నవారికి దొరకడం లేదనే విమర్శ చేయడం జరిగింది కోఆపరేటివ్ ద్వారా క్రెడిటు యిచ్చేది నూటికి 50 వంతులు చిన్న ఫార్మర్స్ కి అందచేయాలని యిన్స్ట్రక్షన్లు యివ్వడం జరిగింది. అంతే కాదు, మనరాష్ట్రంలో నల్గొండ, కడప, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో ప్రత్యేకించి స్పాల్ ఫార్మర్స్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్ వ్యవసాయ కూలీలకోసం ప్రత్యేక సంస్థలు పెట్టి తద్వారా వ్యవసాయ కూలీలకు కూడా ఎంతో అప్పు సదుపాయం చేయడం కూడా జరుగుతుంది, వారికి భూములు మరమ్మత్తు చేసుకొనడానికి, బావులను త్రవ్వకొనడానికి కొంతమంది చిన్నచిన్న పరిశ్రమలు పెట్టుకోడానికి అప్పుగా యివ్వడం జరుగుతుంది చిన్న ఫార్మర్స్ కు యిచ్చేటప్పుడు నాలుగోవంతు సబ్సిడీగా మూడోవంతు సబ్సిడీగా యివ్వడం జరిగింది. అంతేకాదు, షేర్ కాపిటల్ పెద్దవారికి ఎక్కువగాను చిన్నివారికి తక్కువగాను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ మధ్య ఎన్ కంబరెన్సు సర్టిఫికెటు పీజి, రిజిస్ట్రేషను పీజి లేకుండా చేయడం జరిగింది ఒక నెల రోజుల క్రితమే అర్డర్స్ జారీ చేయడం జరిగింది. రైతుకు వంటపండించడానికి అప్పు యివ్వడం ఎంత అవసరమో అదే విధముగా పండించిన పంటకు సరియైన ధర రప్పించడానికి కావలసిన పోలిటిస్ పొన్వైడు చేయడం కూడా అవసరం. రైతులకు ఎరువులు సప్లయి చేయడం, విత్తనాలు సప్లయి చేయడం చాలా అవసరం. అందువల్లనే మార్కెటింగు సొసైటీస్ ద్వారా అవసరాలను రైతులకు తీర్చడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో 300 కోఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీలున్నాయి. తద్వారా రైతులకు యిటువంటి సదుపాయాలు చాలవరకు చేయడం జరిగింది. డి.సి.ఎం.యస్. గురించి ఎరువులు వంపకం గురించి చెప్పారు మేము కోఆపరేటివ్ యినిస్టిట్యూషన్స్ లో ముఖ్యంగా డి.సి.ఎం.యస్.లో జరిగే యిరెగ్యులారిటీస్ లో ప్రభుత్వం ఎటువంటివాడిని రక్షించడం జరగలేదు త్వరగా యాక్టును తీసుకోవడం జరిగింది. ఇదివరకు లోపాలున్న డి.సి.ఎం.యస్ ను సూపర్ సీడ్ చేయడం కూడా జరిగింది. కన్స్యూమర్స్ గురించి, ముఖ్యవసరస్తువులను ధరలను అదుపులో పెట్టి వాటిని కరెక్టు వెయిట్స్ తో కల్తీలేని సరుకులను అందచేయడంలో కోఆపరేటివ్.

సొసైటీస్ సూపర్ బజార్స్ చాలా ఉపయోగపడుతున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో 737 స్టోర్సున్నాయి. 19 సెంట్రల్ స్టోర్సు ఉన్నాయి. 12 సూపర్ బజార్స్ ఉన్నాయి. సూపర్ బజార్లను గురించి సి. వి. కె. రావుగారు చెప్పారు. హైదరాబాదులోని సూపర్ బజారు విషయమై వారు చెప్పిన దానిపై ఇంక్వైరీ చేయించి ఇకముందు సక్రమంగా జరిగేట్లు ఏర్పాట్లు చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. 25 వేల జనాభా, 50 వేల జనాభా ఉన్న చోట్ల కూడా ఇటువంటి సూపర్ బజారు శాఖలను ఏర్పాటు చేయాలని చాలా మంది శాసన సభ్యులు సూచించారు. 50 వేల జనాభా ఉన్న ప్రతి చోట ఒక స్టోర్సు పెట్టే ప్రతిపాదనలున్నాయి. వీటిని ప్రభుత్వం ఎక్సమిన్ చేస్తున్నదని కన్విడరేషన్లో ఉన్నాయని ఈ సందర్భంలో మనవిచేస్తున్నాను భూమిలేని పేదలకు ఉపాధి కల్పించడానికి వారి ఆర్థిక పరిస్థితులు మెరుగు పరచడానికి ప్రభుత్వం ఫార్మర్స్ సంఘాలు, ఎస్ ఎల్ సంఘాలు, లాండ్ కాలనైజేషన్ సొసైటీలు రిజిస్టర్ చేశాము 1300 సంఘాలు మన రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. 60 వేల ఎకరాలు ప్రభుత్వం యిచ్చింది సాగు చేసుకోడానికి ప్రభుత్వం గత సంవత్సరం, అంటే 1972-73 లో, 84 లక్షలు ఇస్తే 1973-74 లో 164 లక్షలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఐదవ ప్రణాళికలో రెండు కోట్లు వరకు వారికి ఇవ్వాలని ఉద్దేశం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఫార్మింగ్ సొసైటీలు భూమి సాగు చేసుకునే సందర్భంలో ప్రభుత్వం ఇచ్చే డబ్బు చాలడం లేదని ఇంకా ఎక్కువ సౌకర్యాలు కొవలసి చెప్పడం జరిగింది. అది నిజమే. అందుకే ఫార్మింగ్ సొసైటీల మంచి చెడ్డం. తీరుతెన్నులు ఏ విధంగా ఉన్నాయో పరిశీలించి ఒక రిపోర్టు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం ఇదివరకే ఒక కమిటీని వేసారు. వారి రిపోర్టు ఈ మధ్యనే ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. ప్రభుత్వం దానిని పరిశీలించి వారికి ఎంతవరకు సహాయం చేయాలో అంతవరకు తప్పనిసరిగా సహాయం చేస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. లేబరు కంట్రాక్టు సంఘాలు మన రాష్ట్రంలో 53కి ఉన్నాయి. ఎవరైతే కష్టపడి పని చేస్తారో వారికి తమ శ్రమ ఫలితం దక్కాలని మధ్య దళారీలకు దక్కకూడదని అటువంటి మధ్య దళారీలను తొలగించాలని ఉద్దేశంతో ఈ సంఘాలు ఏర్పడ్డాయి. వాటికి ఆర్థిక సహాయం 1972-73 లో 2 లక్షలు. 1973-74 లో 450 వేలు ఇచ్చారు అవసరమైతే ఇంకా ఎక్కువ కూడా ట్రోవైడ్ చేస్తామని చెబుతున్నాను ఈ సంఘాలను మంచి ఉద్దేశంతో రిజిస్టర్ చేశాము. ఇవి ఎట్లా పని చేస్తున్నాయో ఇంక్వైరీ చేయించాలనే ప్రతిపాదన కూడా ప్రభుత్వం వద్ద ఉంది మొదటనే మనవిచేసినట్లుగా, బలహీన వర్గాల సంక్షేమం జరగనిదే మనం ఆశించిన లక్ష్యంకాని, ధ్యేయంకాని సిద్ధించదు క్రేయోరాజ్య నిర్మాణము జరుగుదు ఆర్థికముగా బలహీన వర్గాలను ముందుకు తీసుకురావాలంటే సహకార ఉద్యమం ముఖ్యమైనదిని కూడా నేను చెప్పాను అందుకే బలహీన వర్గాలకు సంబంధించి అనేక సంఘాలను రిజిస్టర్ చేశాము. రిక్వా ఫుల్లర్స్ కు టాక్సీ డ్రైవర్లకు ఆటో డ్రైవర్లకు లారీ డ్రైవర్లకు బాస్టర్స్ కు అనాధ శ్రీలకు సంచూలు రిజిస్టర్ చేశాము. వారికి ఆర్థిక సహాయము అందచేస్తున్నాము. ఇదంతా బలహీన వర్గాలను ఆర్థికముగా మెరుగుపరచడంకోసమే అని వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. వీటికి ఇదివరకు తక్కువ మొత్తము కేటాయించబడింది. ఈ సంవత్సరము 50 లక్షల వరకు పెంచే నిర్ణయము చేశాము బలహీన

1-40 p. m.

వరాలకు సహాయము చేస్తామనేది మాటలలో కాక చేతలలో చూపాలని చాలా మంది గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. దానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను గౌరవసభ్యులు సహకరిస్తే 50 లక్షల రూపాయిలను ఇంకా ఎక్కువ చేయడానికి అవకాశము ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ గురించి కొందరు గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. ఎక్కడయినా మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ జరిగినచోట ప్రభుత్వము గట్టిగా చర్యలు తీసుకుంటున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. విటోల్ ఫియర్ ఆర్ ఫేవర్ ఏ చర్యలు తీసుకోవాలో అటువంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. ఉద్యోగులు ట్రైనింగ్ ఇన్ స్పెషిల్, ఆడిట్ చేసి ఇటువంటివి ఎక్కడ ఉన్నా బయటపెట్టాలని చెప్పాము. ఎంత పెద్దవారయినా సరే, ఎంత పెద్దగా రాజకీయంగా పలుకుబడి కలవాడయినా సరే, విడిచి పెట్టడానికి వీలులేదని నిర్ణయముగా నిర్మాణమాటంగా చర్య తీసుకోవాలని ఉద్యోగులకు ఇన్ స్పర్క్ న్ను ఇచ్చాము. ఎక్కడయినా ఉద్యోగులు ఈ ఉత్తరువులను ధిక్కరించి తమ విధులను నెలవేర్చని చోట అటువంటి ఉద్యోగులపై కూడా మేము చర్య తీసుకోవడము జరుగుతుంది. అనేక సంఘాలలో ఉద్యోగులు తమ విధులను సక్రమంగా నిర్వర్తించనప్పుడు వారిపై చర్య తీసుకోవడం జరిగింది. తన వాని కాని వైవారని కాని విచక్షణ లేకుండా నిరాశీఙ్యంగా నిర్మాణమాటంగా చేస్తున్నాం. మాటలలో కాదు, చేతలలో చర్య తీసుకుంటున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. అధికారులకు స్పెక్ట్ ఇన్ స్పర్క్ న్ను ఇచ్చాం. 15 రోజులకు ఒకసారి తనిఖీ చేసి ప్రభుత్వానికి ఎప్పటికప్పుడు రిపోర్టులు పంపాలని చెప్పాం. ఎక్కడైనా అటువంటిది జరగని నాడు నిరాశీఙ్యంగా డిసిస్టినరీ యాక్షన్ తీసుకోవాలని చెప్పాము. ఇటువంటి చర్య ఎక్కడ ఎవ్వరు తీసుకున్నా వారికి ప్రభుత్వం అండగా ఉటుందని కూడ చెప్పాము. మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ ఆ రి క ట్టే వి ష య ము లో స భ్యు ల కు ఏ విధమైన అడ్డూ ఉన్నదో అంతకంటే ఎక్కువగా ప్రభుత్వానికి కూడా ఉందని స్పష్టం చేస్తున్నాను. పద్మనాభరాజుగారు ఒక విషయం చెప్పారు. వెంటనే ఆ విషయం ఇంక్వైరీ చేసి రిపోర్టు పంపాలని చెప్పడం జరిగింది. ఇంతవరకు ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు రాలేదు. దానికి సంబంధించినంతవరకు అలస్యానికి కారకులు ఎవరో వారిపై తీవ్రమైన చర్య తీసుకుంటాము. ఎ. సి. బి. కి రిఫర్ చేసి రిపోర్టు తెప్పిస్తాం తరువాత సరైన చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను అలస్యాలకు సంబంధించి ఈ మధ్య డిపార్టుమెంటులోని ఉద్యోగులందరికీ ఇన్ స్పర్క్ న్ను ఇచ్చాము కాననసభ్యులు కాని ప్రజలు కాని దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటే అలస్యం లేకుండా ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు పంపాలని ఆ విధంగా చేయక అలస్యం చేస్తుంటే డిసిస్టినరీ చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పడం జరిగింది. ఆ విధంగా జరిగినచోట్ల చర్య తీసుకోడం కూడా జరిగింది. బలహీనవర్గాలను ఆర్థికంగా పైకి తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం ఎంతవరకు సహాయం చేయాలో అంతవరకు సహాయం చేస్తుంది. మనం ఏమి చేసినా చేయకపోయినా, బలహీనవర్గాలకు ఎంత అవసరమైనా ఖర్చు చేసి పైకి తేవాలని ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ప్రత్యేకంగా చెప్పడం జరిగింది. వారికి ఉపయోగం కలిగే సంఘాలను ఎక్కువగా పెట్టాలని కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు బలహీనవర్గాలనుంచి సంఘాలు కావాలని వచ్చినప్పుడు ఎటువంటి బాధ పెట్టకుండా వెంటనే రిజిస్టర్ చేయండి ఆర్థిక సహాయం కావాలంటే ప్రభుత్వానికి పంపడని నేను ఉద్యోగులకు ప్రత్యేకంగా చెప్పడం జరిగింది. ప్రభుత్వం పరిశీలించి సహాయం చేస్తుందని చెప్పాను. ఎక్కడైనా

రిజిస్ట్రేషన్స్ జరగడంలో ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయని కంప్లయింట్స్ వస్తే ప్రభుత్వం ఊరుకోదు. సిమ్మల్ని టాలరేట్ చేసేదిలేదని ఉద్యోగులకు స్పష్టం చేయడం జరిగింది. ఈవిధంగా బోత్ సైడ్స్, అటు మిస్ ఆప్రోప్రియేషన్ విషయంలోను డిపార్టుమెంటులో ఆలస్యాల విషయంలోను గట్టి చర్య తీసుకుంటున్నామని మనవి చేస్తున్నాను అంతేకాక ప్రత్యేకంగా ఒక విజిలెన్స్ను పెట్టి దానికి ఒక జాయంట్ రిజిస్ట్రారును వేసి మిస్ ఆప్రోప్రియేషన్స్ అరికట్టడానికి కట్టుడిట్టం చేస్తున్నాం. ఎంత పెడవారైనా, ఎంత పలుకుబడి కలవారైనా, మిస్ ఆప్రోప్రియేషన్ జరిగినప్పుడు ప్రభుత్వం టాలరేట్ చేయదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్నికలకు సంబంధించి జయపాలరెడ్డిగారు, ఒకరిద్దరు మిత్రులు చెప్పారు. కొన్ని సంస్థలలో వారికి ఉన్న ఖైలాస్ కు విరుద్ధంగా ఉన్నమాట నిజమే. భువనగిరి బ్యాంకుకు సంబంధించి హైకోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. పట్టానికి సవరణ తీసుకురావాలి. ఆ విషయం డిపార్టుమెంటు ఎగ్జిక్యూటివ్ చేస్తున్నది. తరువాత కేబినెట్ కు వస్తుంది. ఇటువంటి సంస్థలకు ఎన్నికలు పెట్టకుండా చేయాలని ప్రభుత్వానికి లేదు. సవరణకు టైం పడుతుందని చెబుతున్నాను.

కొన్ని డి.సి.యం.యస్.లు గాని కొన్ని ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ గాని సరిగా పనిచేయడము లేదనే కంప్లయింట్స్ రావడము జరిగింది. బాగా పనిచేయని చోట వాటిని సూపర్ సీడ్ చేయడం జరిగింది. 2 టరమ్స్ అయిన చోట వారు కంటిన్యూ ఆవడానికి ఆవకాశము లేదు కాబట్టి సెక్షన్ ఆఫ్ సర్వీస్ వేయడం జరిగింది. కొన్ని ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ లో ఆఫీస్ బేరర్స్, ప్రెసిడెంట్స్ విశ్రీతమైన ఖర్చులు చేస్తున్నారని సర్జని ఫుల్లారెడ్డిగారు చెప్పారు వీటన్నింటినీ స్క్రిమ్ లైన్ చేసి నాన్ ఆఫీషియల్ బాడీస్ కి అప్పగించడము జరుగుతుంది. ఎలక్షన్స్ జరగకుండా ప్రభుత్వముయొక్క చేతుల్లో పెట్టుకోవాలనే ఉద్దేశ్యము కాదు దీనికి అక్టోను సవరించవలసి వుంటుందని ఇదిసరకే మనవిచేసి వున్నాను 2 టరమ్స్ అయిన చోట ఆ బాడీ కంటిన్యూ ఆవడానికి వీలులేదు. అక్కడకూడ త్వరగా ఎన్నికలు జరిపించాలి. సరిగా లేనిచోట్ల సరిదిద్ది నాన్ ఆఫీషియల్ బాడీస్ కి అప్పగించడము జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. హిందూస్థాన్ షిప్ యార్డులో సొసైటీ సరిగా లేదని సన్యాసిరావుగారు చెప్పారు. అది లిక్విడేషనులో వుంది. అక్కడ సూపర్ బజార్ బ్రాంచీలను పెట్టడము జరిగింది. ఇంకొక స్టోర్స్ పెట్టాలంటే ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరము వుండదు. గొర్రెల పెంపకము గురించి ఓంకార్ గారు చెప్పారు. ఎసెక్స్ బ్యాంక్ ఆఫ్ సర్వీసు పిలిచి వారికి లోన్స్ యివ్వాలని చెప్పడం జరిగింది. తొందరగానే జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. అనుములకొండ స్టాపెటీకి ప్రెస్నానియల్ అసిస్టెన్స్ యివ్వడం జరిగింది. బండ్లకూడ యివ్వాలని వ్రాయడం జరిగింది అవి కూడ యిస్తారు. వీకర్ సెక్షన్సుకు ఇప్పుడు యిచ్చే డబ్బు చాలదు. ఎక్కువ యివ్వాలని ఆక్కినేని భాస్కరరావుగారు చెప్పారు. దానితో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. వీకర్ సెక్షన్సుకు ఎక్కువగా యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నము చేస్తున్నది. ఎగ్జిక్యూటివ్ చేసి వచ్చే సంవత్సరం ఎక్కువ డబ్బు యివ్వడానికి ముందుకు వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. టాక్సి డ్రైవర్స్ కి షేర్ కాపిటల్ గా 10 శాతం యిస్తున్నారు. దానిని 20 పర్సెంటుకి పెంచాలని కళావతిగారు చెప్పారు. తప్పనిసరిగా అలోచన చేస్తాము, 50,000

1-50 p.m.

జనాభా వున్నచోట కన్‌స్ట్రక్షన్ స్టోర్స్ పెట్టాలని ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది. గౌరవ సభ్యులిచ్చిన సలహాలను వ్రాసుకొనడం జరిగింది. ఎగ్జిమిన్ చేసి ఎంతవరకు యీలో అంతవరకు చేసానని మనవిచేస్తున్నాను అంధ్ర, తెలంగాణా సందర్భములో అప్పాయింట్ మెంట్, ప్రొమోషన్స్ గురించి చెప్పారు. దానికి వేరే కమిటీ వుంది అది ఊణ్ణముగా పరిశీలన చేసి రెండు ప్రాంతాలవారికి అన్వయము జరగకుండా చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన అన్ని విషయాలకు జవాబు చెప్పాను అనుకొంటున్నాను. గౌరవ సభ్యులు యిచ్చిన కట్ మోషన్స్ ని చదివాను. అన్ని విషయాల మీద ఎంక్వయిరీకి వంపించాము. వచ్చిన తరువాత తప్పనిసరిగా చర్య తీసుకొనడం జరుగుతుంది. గౌరవ సభ్యులిచ్చిన కట్ మోషన్స్ ని ఓట్ డ్రా చేసుకొని ఏకగ్రీవముగా అమోదించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్ష, ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంటు మీద జనరల్ విమర్శలు చేశారు. సెన్సిటివ్ కేసులు చెబితే చర్య తీసుకొంటాను అని మంత్రిగారు అన్నారు. వినుకొండ తాలూకాలో ఒక ఫారెస్ట్ రేంజరు 60 ఎకరాలు ప్లేట్ ఇండస్ట్రీకి కాంక్షను చేస్తే 90 ఎకరాలు కట్టబెట్టారని, 30 ఎకరాల గవర్నమెంటు భూమిని ఛారాదత్తము చేశారని, సర్వే చేసి ప్లోన్స్ వేయవలసివస్తే ఆ ప్లోన్స్ నే అమ్ముకొని డబ్బు తిన్నారని కంపైయింట్ వస్తే కన్సర్వేటర్ వేటర్ వేళ్ళి విచారించమన్నారు. కన్సర్వేటర్ వెళ్ళి రిపోర్ట్ తయారు చేసి యిచ్చారు. గవర్నమెంటుకు రిపోర్టు రాలేదు ఎవరెవరిపైన యాక్షను తీసుకోవాలని, ట్రాన్సుఫర్ చేయాలని అన్నారో వారిని తీసుకువచ్చి మంచి పొజిషన్స్ యిచ్చారు. వారు వంపించిన ఆఫీసర్ ఎంక్వయిరీ రిపోర్ట్ రాకపోయినా, దానిని పరిశీలించే అవకాశము లేకుండా మంత్రిగారు ఇక్కడ నిద్రపోతున్నట్లే అక్కడ కూడ నిద్రపోతున్నారా? మా మీద కాదు మీసాలు మెలివేయడం అక్కడ మెలివేయాలని చెబుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి :—అధ్యక్ష, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి మంత్రివర్గములో ఈ మంత్రిగారే ఫారెస్ట్ మంత్రిగా వున్నాడని వాగ్దానము యిచ్చారు. తునికాకుసు జాతీయము చేస్తున్న సందర్భములో ప్రైవేట్ అడ్వైజరీ కమిటీలో రెజిస్ట్రేటర్ ని కూడ వేసుకోవాలని అంటే వాగ్దానము చేశారు. కమిటీలో పాత కంట్రాక్టర్లనే వేశారు అది చాలి వాగ్దానముకు భిన్నమైన ఆలోచన కాదా? ఓంకార్ గారి సలహా న్యాయముగా వుంది. కాని మంత్రిగారి రిషయి విడ్డూరముగా వుంది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—తుఫాను వచ్చినపుడు మత్స్యపారిశ్రామికుల రిలీఫ్ క్రింద లక్ష రూపాయలు వచ్చినవి. ఆ లక్ష రూపాయలు ఫిషర్ మన్ కి ఖర్చు పెట్టకుండా జిల్లా అధికారులు టి. బి. ఆఫీసులు బాగుచేయడానికి ఖర్చుపెట్టారు. అది వాస్తవము అవునా కాదా? వాస్తవమైతే ఆ డబ్బు మత్స్యపారిశ్రామికుల ఇళ్ళ నిర్మాణము కోసము, రోడ్స్ నిర్మాణము కోసము, విద్య కోసము ఖర్చు పెట్టడానికి కేటాయిస్తారా లేదా? ఎవెక్స్ బ్యాంక్స్, డి. సి యమ్ యస్, లని రద్దు చేశారు. ప్లెషర్ ఆఫీసర్లను వేశారు. స్టీమ్ లైన్ చేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు అది కుదరదు గాదిక్రింద పందికొక్కులు తిన్నట్లు తినివేశారు అమోనియా వ్యవహారములో, ఒక ప్లెషర్ పెల్ ని వేసి, ఎంక్వయిరీ చేసి ప్రాసిక్యూషన్ లాంచ్ చేస్తే భవిష్యత్తులో

వచ్చేవారు ఇటువంటి పొరపాట్లు చేయకుండా వుండడానికి వీలవుతుంది. అందువల్ల స్పెషల్ డ్రైవ్ సెడతారా?

శ్రీ బి సుబ్బారావు:— స్పెషల్ డ్రైవ్ సెట్టాము. వెల్ పేశాము జాయింటు రిజిస్ట్రార్ ని వేళామని చెప్పాను కదా తప్పు చేసిన వాటిని సూపర్ సీడ్ చేయడం జరిగింది. తప్పు చేసినవారిపైన సి.బి.ఐ ఎంక్వయిరీకి కూడ పంపించడం జరిగింది. ప్రభుత్వము వారికంటే ముందు వుందని మరచిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో 3000 అన్నుల ఆమ్నోనియా సల్ఫేట్ వస్తే డి సి యమ్. యస్. ఏమీ ఆర్డరు లేకుండానే కాగితము ముక్కమీద పంచిపెట్టి, బ్లాక్ మార్కెట్ లోకి వంపించి వేళారు

శ్రీ జె వెంగళరావు:— ఎప్పుడూ వెస్ట్ గోదావరి యేనా గుర్తు అన్ని సంగతులు మాట్లాడండి

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— దాని విషయము ఎంక్వయిరీ చేయించాలి. వెస్ట్ గోదావరికి సంబంధించి ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక పీటిషన్ కూడ యివ్వారు. ఎంక్వయిరీ జరగలేదు.

శ్రీ బి సుబ్బారావు:— అలాంటి పీటిషన్ వుంటే ఎంక్వయిరీ చేయిస్తాను

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు అడవుల పేరుతో అక్కడ మొక్కలు కూడా లేవు. అక్కడి హరిజనులకు, గిరిజనులకు పట్టాలు ఇవ్వడంలో అడవి వుందని డిసార్డుమెంటు వారు వ్రాస్తే మేము వ్రాసినా కూడా వారు విచారణ చేయడం లేదు భూములు ఇవ్వడం లేదు. ఆ విషయంలో మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకుని పేదవారికి భూములు ఇచ్చేట్లు చూస్తారా?

2-00 p.m.

ఎగ్రికల్చరల్ మినిష్టరుగార్కి ఒక విషయం మనవిచేస్తాను. మొత్తం ఫూల్. నాన్ ఫూల్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ క్వార్టర్ సిస్టమ్ మీద మనం తీసుకున్నాము. ఇప్పుడు ఏమి జరగుతున్నదంటే ఐ ఎల్. టి. డి. కంపెని, నవభారత్ కంపెని వారు గతంలో గ్రోయర్స్ కు డబ్బు లోన్ ఇచ్చి మెన్యూర్స్ డిస్ట్రిబ్యూట్ చేసేవారు. ఇప్పుడు కార్డ్ సిస్టమ్ పెట్టిన తరువాత ఆ ప్రాంతాల్లో రెడ్ సాయిల్స్ కాని ఇతర చోట్ల కాని పొగాకు పండించేవారు ఆ సీజన్ లో లోన్ తీసుకుని తరువాత పొగాకు ఇస్తూవుంటారు అందుచేత కార్డు సిస్టమ్. ఇస్యూ చేసినప్పుడు ఏ రైతుకు ంత ఇవ్వలో ఆంత్ డబ్బు అయీ కంపెనీలు ఇచ్చేట్లు ఎరేంజ్ మెంట్ చేయకపోతే రైతులకు ఇబ్బంది వస్తుంది కనుక అది కూడా ఆలోచిస్తారా?

* డా. వి. చక్రధరరావు:— అధ్యక్షా, మన వ్యవసాయ శాఖా మంత్రిగారు మే నెలలో నిజామాబాదు డిల్ల దగ్గర చెక్ చేస్తే ఆడల్ క్రైషన్ ఫస్ట్ లెజర్ దొరికింది. దానిపై చర్య తీసుకుంటారా అనేదానికి సమాధానం చెప్పలేదు. అటవీ శాఖ మంత్రిగారు మేకలు గొత్తెలను అడవులలోకి వెళ్లడానికి పర్మిషన్ ఇస్తారా బొంగులు, మేదర వారికి బిల్లా కంపెనీలకు ఇస్తున్న ధరకే ఇస్తారా? మత్స్య శాఖా మంత్రిగారు ఒక విషయం చెప్పాలి నిజాంసాగర్ లో వున్న ఐస్ ప్లాంట్

సరైన పద్ధతిలో నడుస్తున్నది పోయిన సంవత్సరం అక్కడ నీరు లేకపోవడం కల ఫిష్ సిడ్స్ అక్కడ లేకుండాపోయాయి. నాగార్లససాగర్ లో ఐస్ ప్లాంట్ ఒక కంట్రాక్టరు తీసుకొని దానిని అనుభవిస్తున్నాడు బేస్తావారికి లాభం కలగడం లేదు. హైదరాబాదు రాషదం లేదు కలకత్తాకు పోతున్నది. దానిని ఆపి హైదరాబాదుకు వచ్చేట్లు చూసారా? కో ఆపరేటివ్ మినిష్టరుగారు ఒక విషయం చెప్పాలి జనతా బ్యాంగిర్స్ స్టోర్స్ ఒకే కుటుంబం తీసుకొని అనుభవిస్తూ డబ్బు కాజేసి వృధా చేస్తున్నారు. దానిని విచారిస్తారా?

శ్రీ యమ్ ఓంకార్ :— ఏ తాలూకాకు సంబంధించి ఆ తాలూకాలోనే ఎరువులు సప్లయి అయ్యేట్లు చూస్తారా? తునికాకు నేషనల్ లైజేషన్ సగంమాత్రమే జరిగింది దానిలో ప్రైవేటు కంట్రాక్టర్ల ప్రమేయం ఏమీ లేని విధంగా పూర్తిగా నేషనల్ లైజేషన్ చేస్తారా? పేకనాలు నిర్ణయించే సంఘంలో కార్మికులకు ప్రాతినిధ్యం వహించేటట్లు ప్రశ్నించుటను తీసుకుంటారా? 12 పైసలు తునికాకు కూర్చేటట్లు ఉండాలి, దాని విషయంలో వెంటనే నిర్ణయం చేయక పోయినా కనీసం విచారణ నిమిత్తం ఒక కమిటిని వేస్తారా?

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— అడవిలో వుండే పేకు వుండే అంతా అక్కడి పారెస్టు ఆఫీసర్స్, కన్స్టేబుల్స్ కలసి అమ్ముకుంటున్నారు. వారిపై చర్య తీసుకుంటారా? ఆఫీసర్లు పది పదిహేను సంవత్సరాలుగా ఒకేచోట పని చేస్తున్నారు. వారిని అలాగే వుంచుతారా? మేకలు, గొర్రెలు అడవిలోకి వెళ్ళకపోయినా పట్టుకుని 5 రూపాయలు వసూలుచేస్తున్నారు. ఆ డబ్బు ప్రభుత్వానికి వస్తున్నదా లేక చుట్టూలో ఎవరయినా తీసుకుంటున్నారా? టాక్సీ డ్రైవర్లకు ఇస్తున్న డబ్బు వారి నుండి వసూలు చేస్తున్నారా? గాంధీభవన్ వద్ద అన్ని పడి వున్నాయి. ప్రజల డబ్బుకదా, వారినుండి ఏ విధముగా వసూలు చేస్తున్నారు? రెండు సంవత్సరాలు వరం లేక పోవడముతో నిజాంసాగరు ఎండిపోయింది. ఫిషరీస్ డిపార్టుమెంటు డిప్యూటీ డైరెక్టరు — ఆయన పేరు నేను చెప్పదలచుకోలేదు— మన మెంబర్లను కలుపుకొని కలకత్తాలో అమ్ముకొని లక్షల డబ్బు సంపాదించారు. వారి మీద ఏమి యాక్షన్ తీసుకున్నారు?

కుమారి ఎమ్. కమలమ్మ (నకెకల్) :— 70 ఆటో రిక్షాలు పడివున్నాయని నేను చెప్పాను. వాటి విషయములో ఏమి చెబుతారు? అటవీశాఖ మంత్రిగారు అడవులలోకి మేకలు వెడితే అడవులకు సిష్టము కలుగుతుంది అని చెప్పారు. ఇంతకుముందు నిజాం ప్రభుత్వము వున్నప్పుడు గ్రామాల్లో బంజర్లు వుండేవి. బేరూన్ అని మేకలు కాసేవానికి ఇస్తూ వుండేవారు. ఇప్పుడు పూర్తిగా ఇవ్వము అని అంటున్నారు. అటువంటి బేరూన్స్ ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ విజయశిఖాపతి (తిరుపతి) :— రిక్షా లై సెన్సులు కో ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు ఇస్తామని పెట్టారు. జన సౌఖ్యనుబట్టి రిక్షా లై సెన్సులు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. తిరుపతి, విజయవాడ, హైదరాబాద్ వంటి చోట్ల స్టోటింగ్ పాపులేషను ఎక్కువగా వుంటుంది కనుక ఆ రూల్ ను సడలించి లై సెన్స్ ఇచ్చే పద్ధతి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. సర్వయ్య (పాలకొండ) :— శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వ్యవసాయ కళాశాల లేదు. అక్కడ ఒక వ్యవసాయ కళాశాల పెట్టటానికి ప్రయత్నిస్తారా? కోస్టల్ లో వున్న ఫిషరీ మెన్ ను ప్రైబిల్స్ గా డిక్లర్ చేసి వారికి ఆ అవకాశాలు కలుగజేస్తారా?

శ్రీ సాగి సూర్యానారాయణరాజు :—లీడర్ ఆఫ్ అప్పొజిషన్ గారు చెప్పిన విషయాలు పరిశీలన చేస్తాము. చక్రధరరావుగారు వెదురును మేదర్రకు ఎక్కువ ధరకు ఇస్తున్నామని చెప్పారు. నూటికి పది రూపాయలు చొప్పున ఇస్తున్నారు. ఎక్కడైనా దూరంగా వుంటే కాస్త ఎక్కువ ఖర్చు ఆవుతుంది. మేకలు అడవులలోకి వెళ్ళడం గురించి చెప్పారు. చాలాచోట్ల మేకలు లేకుండా చేశారు పాకిస్తానులో మేకలు లేకుండా చేశారు. మేకలు అడవులకు శత్రువులని మనవి చేస్తున్నాను అంటేగాని మేకలమీద బ్రతికేవారిమీద మాత్రం అయిష్టలేదని మనవి చేస్తున్నాను. మిగిలినవారు చెప్పిన విషయాల గురించి ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడి పరిశీలిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జె చొక్కారావు :—పొగాకు ఉత్పత్తి చేసే రైతులకు కంపెనీలు అప్పు ఇస్తున్నాయి. ఆ జిల్లాలలో పొగాకు ఉత్పత్తి చేసేవారికి ఇప్పుడున్న ఎరువులలో 20 శాతం వారికి వస్తుందో ఆ భాగం వారికి ఎలాబోచేసి, కంపెనీవారు క్రెడిట్ ఇచ్చేట్టుగా వుండి, వారి ద్వారా, ఎరువులు పంపాలని కలెక్టర్లకు తెలపడం జరిగింది. ఓంకార్ గారు శాలూకాలు ఎరువులు సప్లయ చేయాలన్నారు. శాలూకాలో డీల్ లేక పోయినా పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషతులు ఓన్ ఫండ్స్ వుండి ఆ డబ్బుతో ఎరువులు తీసుకుంటే శాలూకాకే కాదు వీలైతే గ్రామ గ్రామానికి కూడా అందేట్టుగా చూడాలని ప్రభుత్వం కలెక్టర్లకు ఆదేశం ఇవ్వడం జరిగింది దీనిలో పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షులు గాని లోకల్ లీడరుషిప్ గాని ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని, కేవలము ప్రభుత్వ అడ్మినిస్ట్రేషనే గాకుండా పబ్లిక్ రిస్పాన్సీబిలిటీస్ కూడా సహాయము చేయ వలసిన అవసరము వుందని మనవి చేస్తున్నాను. నిజామాబాదు కేసు గురించి చెప్పారు దాని వివరాలు లేవు చక్రధరరావుగారికి అనుమానం అక్కరలేదు. సమగ్రమైన చర్య తీసుకోబడుతుంది దాని వివరాలు వారికి వ్రాతమూలకంగా తెలుపుతాను.

2-10 p m.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—చక్రధరరావుగారు చెప్పిన విషయములో ఎంక్వయరీ చేసి రిపోర్టు తెప్పించి తగిన యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఈశ్వరీబాయిగారు చెప్పారు. సక్రమంగా యిచ్చిన డబ్బు ఎనూలు కావడము లేదని, దానికి సంబంధించిన వుద్యోగులు వున్నారు. వారు చేస్తున్నారు. శిఖామణిగారు ఎక్కువ రికా సొసైటీలు టాక్సీ సొసైటీలు కావాలన్నారు, అవసరాన్నిబట్టి తప్పనిసరిగా యివ్వడం జరుగుతుంది. కమలమ్మగారు చెప్పిన విషయము ఎంక్వయరీ చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—అధ్యక్ష, సైక్లోను రిలీవ్ పండును సైక్లోను ఎఫ్ డెడ్ ఏరియాలో ఫిషర్ మెన్ కు ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టలేదని వ.కా సత్యనారాయణ గారు చెప్పారు. దాని వివరాలు పేకరించి సైక్లోను ఎఫ్ డెడ్ ఏరియాలో వున్న ఫిషర్ మెన్ కు ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టేలాగా చూస్తాము ఐస్ ప్లాంటు పని చేయడం లేదన్నారు. అది పని చేసేట్లు చూస్తాము. నాగార్లుససాగరు ఐస్ ప్లాంటు గురించి ఎంక్వయరీ చేస్తాము. ఈశ్వరీబాయిగారికి నిజా సాగరు చేపలు అంటే ఎక్కువ యిష్టము అనుకుంటాను ఎండు చేపలవల్ల ఎవరో లక్షలు సంపాదించారని చెప్పారు. ఎవరు సంపాదించారో వివరాలు యిస్తే ఎంక్వయరీ చేస్తాము. వర్కయ్యగారు కోస్టల్ ఫిషర్ మెన్ ను ఛైరిబిల్టీ క్రింద బ్రీట్ చేయాలన్నారు ఫిషర్ మెన్ కు హరిజనులకు యిచ్చే అవకాశాలు యివ్వాలని, వారికి కావలసిన అవకాశాలు కల్పించాలని ప్రభుత్వం

యదివరకే నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. ప్రైబిల్స్ క్రింద చేయాలంటే గవర్నమెంటు ఆఫ్ యిండియా చేయవలసి వుంటుంది. పార్లమెంటులో యాక్టు చేయాలని ప్రపోజ్ చేయడం జరిగింది సెంట్రల్ గవర్నమెంటు చేస్తే ప్రైబిల్స్ క్రింద వస్తారు.

Mr. Speaker :—I am sorry that I have to interrupt the proceedings of the House, and draw the attention of the House on a matter which has just now happened. Mr. Rajab Ali while during his speech, perhaps not satisfied with the time, he got up and protested. Not only he protested but also started casting aspersion on the Chair by these following words. మీరు చాలా పాక్షికమైన దృష్టితో చేస్తున్నందుకు నేను ప్రొఫెండ్లు తెలియజేస్తూ బయటకు పోతున్నాను. I am deeply pained against such an aspersion, whatever it may be, the entire House knows how I am functioning. Casting an aspersion on the Chair is tantamount to casting an aspersion against the entire House, because, the Chair belongs to the entire House. Therefore without further proceeding in the matter I would suggest the Hon. Member to please withdraw these remarks.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ :—అధ్యక్ష, నేను ఎక్కువగా చెప్పను గాని దీనిమీద నేను, పాక్షికము అనే మాట యిబ్బంటి కలిగిస్తే దానిని విత్ డ్రా చేసుకుంటున్నాను.

Mr. Speaker :—That is right. I shall now put the Motions to vote.

DEMAND NO XXXIII CO-OPERATION - 10,55,91,000

Mr. Speaker :—The question is

To reduce the allotment of Rs 10,55,91 000 for Co-operation
Rs. 100
by జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకులో జరుగుతున్న ధన దుర్వినియోగాన్ని ఆపలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకముగా.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is

To reduce the allotment of Rs. 10,55,9 ,000 for Co-operation
Rs 00
by In view of the failure of the Department to give satisfaction to the people.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 10,55,91,000 for Co-operation
Rs. 100
by Since the Co-operative Department have not allotted Auto Rikshaws to the eoples, Auto Rikshas Co-operative Societies Hannmakonda in Warangal District.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker .—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 10,55,91 000 for Co-operation
Rs. 100
by

Since the Co-operative Department did not take steps to arrange loans to the Sheep breeding Co-operative Societies Laknepalli, Rekan Palli and Mandapalli in Narsampet taluq, Warangal District.

The motion was negatived.

DEMAND No. XXXIV—Agriculture—Rs 41,14,16,80.

Mr. Speaker :— The question is :

by To reduce the allotment of Rs. 41,14,16,800 for Agriculture Rs. 100

ఫూల్ - నాన్ ఫూల్ ఎరువులను సమన్వయపరచి ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ద్వారానే పంపిణీ చేయలేని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

by To reduce the allotment of Rs. 41,14,16,800 Agriculture Rs. 100

చెరకు, పత్తి, పొగాకు, వేరుశనగ మొదలగు వాణిజ్య పంటలకు ప్రత్యేకముగా ఎరువులను ఇవ్వలేని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా

The motion was negatived.

Sri V. Satyanarayana pressed for a division.

The House divided : Ayes-8, Noes-75, Neutrals-Nil.

The motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

by To reduce the allotment of Rs. 41,14,16,800 for Agriculture Rs. 100

అధిక దిగుబడి వంగడాలకేగాక సాంప్రదాయక పంటలకు కూడా ఎరువులను ఇవ్వలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకముగా

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :— The questions is :

by To reduce the allotment of Rs. 41,14,16,800 for Agriculture Rs. 100

రైతులకు ఎరువులను వారి విస్తీర్ణములను బట్టి కార్డులు ఇవ్వటం ద్వారా ఎరువులను సరఫరా చేయలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకముగా

The motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

by To reduce the allotment of Rs. 41,14,16,800 for Agriculture Rs. 100

ఎరువులలో కల్తీ నిరోధించుటకు రాష్ట్ర జిల్లా స్టాయిలలో ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని వియమించని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is.

To reduce the allotment of Rs. 41,14,16,800 for Agriculture
Rs. 100
by

In view of the most unsatisfactory nature of the amenities and facilities given to agriculturists

The motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 41,14,16,800 for Agriculture
Rs. 100
by

To protest against Government's failure to provide fertilisers to reasonable price.

The motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is.

To reduce the allotment of Rs. 41,14,16,800 for Agriculture
Rs. 100
by

Since the Government have enhanced the rates of fertilizers abnormally and encouraging black market.

The motion was negatived.

Demand No. XXXIX—Forests—Rs. 6,77,92,000.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 6,77,92,000 for Forests
Rs. 100
by

అడవిలో పుండే అన్నిరకాల సాగుకు లాభకరమైన భూములన్నిటినీ గిరిజనులకు పట్టా లివ్వలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకంగా

The motion was negatived.

Mr. Sepaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 6,77,92,000 for Forest
Rs. 100
by

Since the Forest Department did not accept to give the wage rate 0-12 paise per bundle containing 100 Beedi leaves to the leverors.

The motion was negatived :

Sri M. Omkar pressed for a division : The House divided:
Ayes-7; Noes-75; Neutrals Nil.

The motion was negatived.

Mr. Speaker :—I shall now put the motions to vote.

The question is :

‘That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 41,14,16,800 under Demand No. XXXIV Agriculture’

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 5,21,91,000—under Demand No. XXXVI—Animal Husbandry.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 4,83,08,000—under Demand No. XXXVII—Dairy Development.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,36,89,000—under Demand No. XXXVIII—Fisheries.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 6,77,92,000—under Demand No. XXXIX—Forests.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 10,55,91,000—under Demand No. XXXIII—Co-operation.”

Mr. Speaker :—The motions were adopted.

Mr. Speaker:—The House now stands adjourned till 8-30 a. m. to-morrow.

The House then adjourned to meet again at 8-30 a. m. 2.20 p.m. on Wednesday, the 10th July, 1974.

